

Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) | Author(s):

Eegholm, Camilla.

Titel | Title:

Smaa Kanaler : Fortælling.

Udgivet år og sted | Publication time and place: Odense : Milo'ske Boghandels Forlag, 1894

Fysiske størrelse | Physical extent:

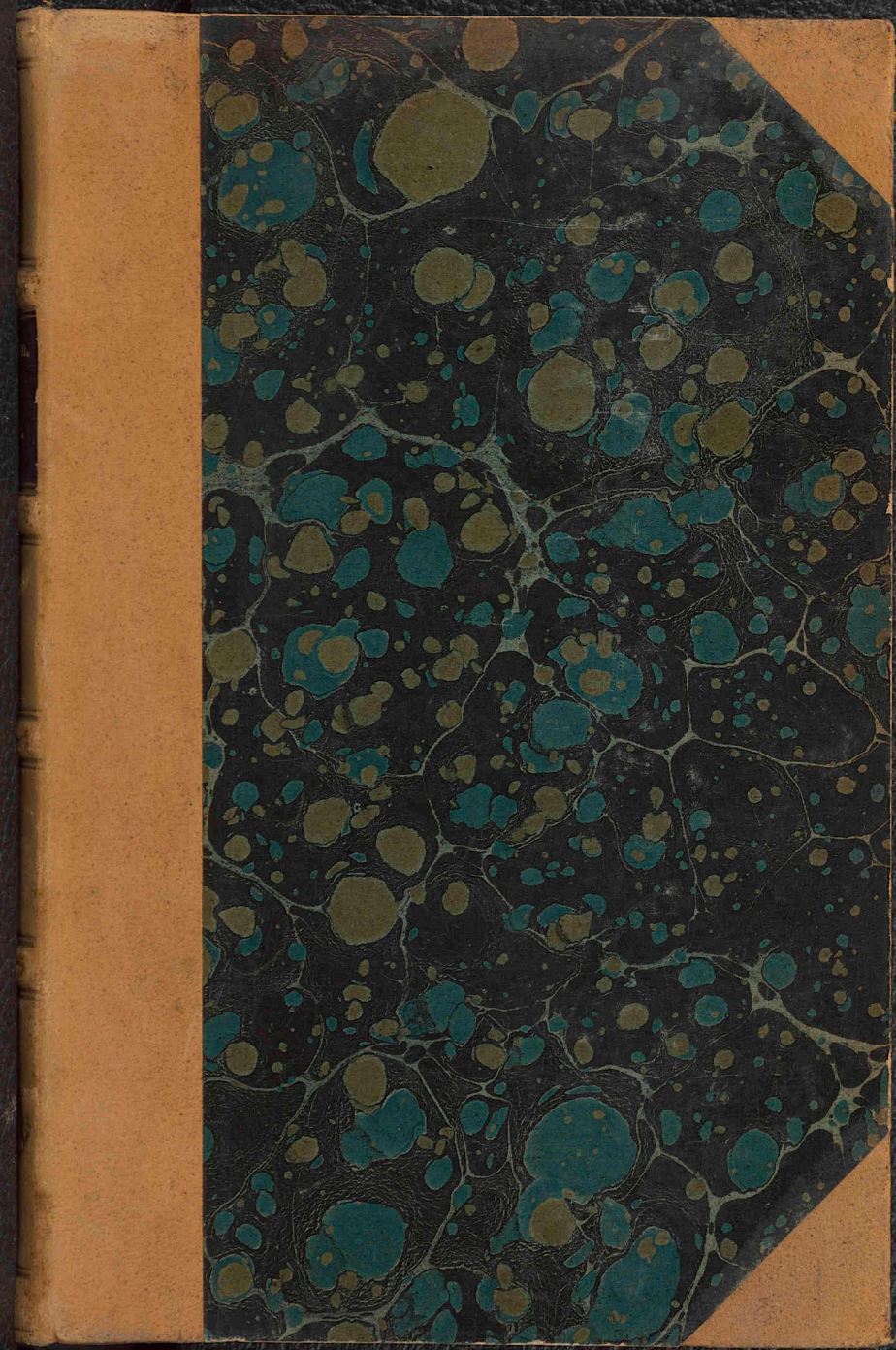
214 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

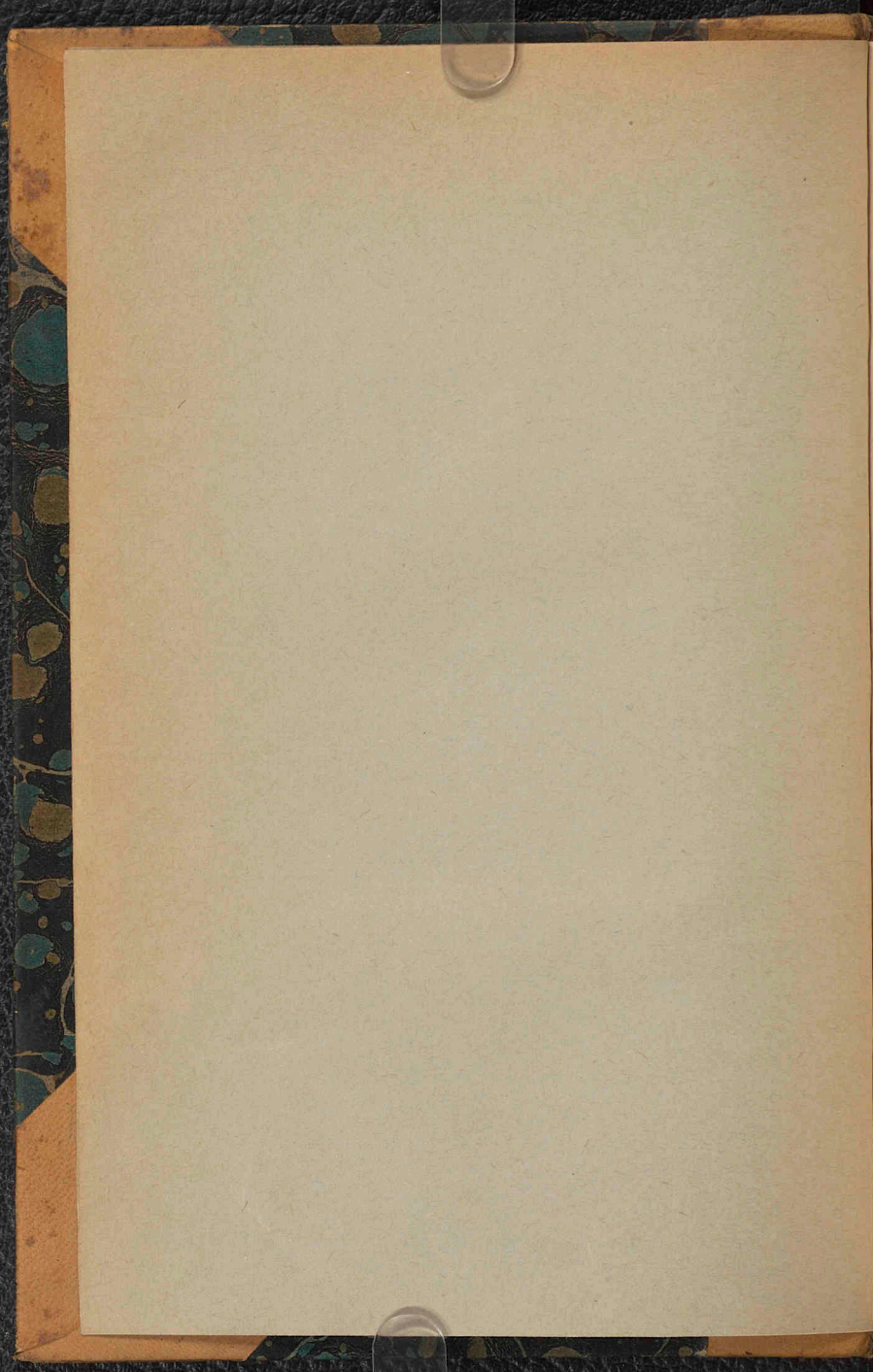
57. - 121.

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130002482585

CAMILLA EEGHOLM

SMAA KANALER

FORTÆLLING

ODENSE

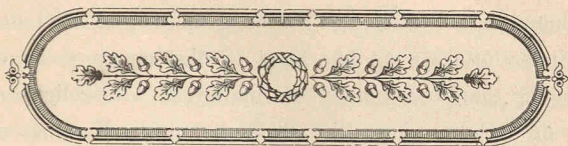
MILO'SKE BOGHANDELS FORLAG

MILO'SKE BOGTRYKKERI

1894

En autoriseret tysk Oversættelse af denne Bog
er under Udarbeidelse.

. . . Januar 1892.

Kjære Niels!

Det glæder mig at høre, at du endelig engang tænker paa at gjøre Alvor af at komme hjem til Sommer. Det er nu snart tolv Aar siden, du reiste til Amerika — Aar, der ikke have været uden Kamp for mig eller dig, men nu ere vi begge komne i Ro, hver paa sin Vis. Du har indtaget en Stilling som anset Ingeniør, og jeg har faaet mine Børn godt og vel opdragne, saa jeg er saa temmelig tryk for Fremtiden. Poul, der er en flink Mediciner, nedsætter sig om et Aarstid som Læge, Henrik uddanner sig til Arkitekt, og Doris — ja, hun er voxet op til en kjøn, ung Pige, som jeg lover mig megen Glæde af. Det har jeg da forresten af alle mine Børn, selv om det har knebet lidt med Midlerne til deres Opdragelse, saa tør jeg nok sige, at min Sparsommelighed og

Samvittighedsfuldhed, i Forening naturligvis med den Understøttelse, jeg har faaet af dig, har gjort, at jeg heldig har overvundet de materielle Vanskeligheder i de forløbne Aar. Vi glæde os til dit Komme, og det følger af sig selv, at du bor hos os; jeg har Plads nok, for jeg er nu flyttet ind i Stueetagen, den jeg før leiede ud, og første Sal er tagen i Brug af en Officersfamilie. Jeg er meget glad over, at jeg beholdt Villaen — min kjære afdøde Mands Arvegods til mig, som han selv byggede — for den har dog givet mig god Indtægt og skaffet os alle et godt og hyggeligt Hjem. Du veed, det er noget jeg sætter Pris paa, hvad jeg ogsaa har lært mine Børn at gjøre; jeg tænker derfor, du vil føle dig vel i vor rolige Familiekreds, hvor alt er, som det skal være

Saavidt var Mo'r kommen i sit Brev til sin fraværende Broder, hun lagde nu Pennen fra sig og lænede sig tilbage i Stolen. I Grunden var der ikke mere, hun skulde have sagt, men hun syntes dog, at Brevet var altfor kort i Betragtning af den lange Reise. det skulde gjøre, derfor vendte hun sig imod mig, der sad ved Vinduet og syede, og spurgte, om jeg ikke vilde tilføie nogle Ord.

Jeg rystede paa Hovedet, thi jeg kjendte jo knap min fremmede Onkel, skjønt Mo'r tidt nok havde fortalt mig om ham, og at jeg særlig skulde være

hans Yndling; men naar Mo'r havde sat sig noget i Hovedet, var hun altid opsat paa at faa det udført, hvorfor hun forlod sin Plads ved Skrivebordet for at overlade den til mig.

Mo'r havde ladet Brevet ligge aabent, saa jeg benyttede mig af Leiligheden, da hun gik ud af Stuen, til at læse, hvad hun havde skrevet. Der var jo heller ingen Hemmeligheder deri; det var kun saadan en lille Oversigt over vore hjemlige økonomiske Forhold, som jeg selv kjendte saa godt i Forveien, og saa den Forventning, hun nærede til sine Børn, at de som Voxne ved god Opførsel og flink Karriere fuldt ud vilde betale hende tilbage, hvad hun som Moder havde ofret paa dem i deres Barn-dom. Den samme Sikkerhed, hvormed hun udtalte sig i sit Brev, sporedes i hendes Væsen og Holdning, hele hendes Optræden i Hjemmet. Det var en given Sag, den, at vi skulde gjøre hende Ære og Glæde.

Jeg trommede lidt utaalmodigt med Fingrene paa Bordet, og det var ikke første Gang, jeg havde Lyst til lidt Opposition mod den Forpligtelse, der saaledes stiltiende blev lagt paa os. Ikke fordi jeg ponsede paa at gjøre Mo'r imod eller havde Smag for at gjøre, hvad der ikke var rigtigt, men fordi hendes Tryghed med Hensyn til os irriterede mig, og fordi jeg fandt, der blev lagt et Tryk paa os og paa vor

Personlighedsfølelse. Jeg kunde derfor ikke, som en pæn, lydig Datter, fuldføre et Brev i samme Aand som det, der laa for mig; jeg skød det væk og tog et andet Papir, hvorpaa jeg nedskrev følgende:

»Kjære Onkel Niels! Naar Mo'r skriver, at du vil finde et roligt og tilfreds Familieliv, hvor alt er som det skal være, saa har hun naturligvis Ret i en vis Forstand. Mo'r, der endnu trods sine 50 Aar, er en smuk Kone, veed at forene en Dames Anstand med en Husmoders Værdighed. Hendes skarpe, øvede Blik omfatter hver Bagatel i Huset. Hun forstaar at holde os alle til Orden, ikke ved Strengthed — Mo'r er jo en stiltfærdig og rolig Karakter — men ved den Magt, hvormed en flink Husmoder har øvet sit Regimente i en Række af Aar.

Mo'r er bekjendt som et Mønster paa en Moder, hele hendes Omgang er enig om at rose hende og os Børn da med. Folk kalder os en lykkelig Familie, og alt gaar saare pænt og glat. Vi har ikke noget at klage over; Fornøielser faar vi tildelt som andre unge Mennesker, Musik og Sprog optager en Del af Tiden for mit Vedkommende, Brødrene kommer jeg godt ud af det med, især med Henrik, jeg respekterer og agter Mo'r, fordi jeg veed, at hun har udmærkede Principer og Grundsætninger, og dog — dog, Onkel Niels, fattes mig noget. Jeg synes, vi

alle gaar her omkring, støbte i en og samme Form, den Form, som Mo'r har klædt os i. Det maa jo være en god Form, siden hun har antaget den, ja den er vistnok meget moralsk og religiøs, men alligevel strammer den, og den mangler Liv — rigtig fyldigt, freidigt, levende Liv og Friskhed. Vi gaar og bliver saa underlig tørre og indesluttede, trods det, at Grundtonen som sagt er fortræffelig.

Hvori kan det ligge? Er det vor Feil? — er det Mo'rs Feil?

Det var Synd at sige, at hendes Tanker ikke kredse om os, baade i Nutid og Fremtid; hun lever jo saa at sige kun for os og sit Hjem og opfylder sin Pligt til det yderste, giver os alt, hvad vi fornuftigvis kan forlange, ofrer gjerne en Fornøielse for vor Skyld, og dog har jeg sommetider en Følelse af, at hun ikke giver os alt, hvad der kunde gives, at hun ligesom vil binde os paa en Plet, at hun hele Livet igjennem vil holde os i Ledebaand — og nu ere vi dog komne til Skjelsaar og Alder, trænger til at røre os i Frihed.

Du vil maaske forstaa mig, Onkel, for Mo'r siger, at du er en Frihedshelt, saadan kaldte hun dig altid i dine unge Dage, da du sværmede for, hvad der var stort og kækt og frit — og nu, da Friheden trænger sig frem overalt, da Frihed er Løsenet«

Jeg standsede med Et; den Frihed, jeg havde

givet min Pen, var aldeles utilladelig; saadan skrev man ikke til en Onkel, man kun havde set, da man var otte Aar gammel, og som vilde smile ironisk af det skrevne, og maaske endog fortælle det til Mo'r. Det var nok bedst at gemme mine grimme Kragetæer hos mig selv; ved Siden af Mo'rs sirlige Haandskrift vare Bogstaverne ligefrem en Forsyndelse, og saa Indholdet! det sømmede sig ikke for en Datter som jeg, der var saa velopdragen, og af hvem man ventede sig saa megen Glæde.

Jeg krammede derfor Papiret sammen og fik det akkurat puttet i Lommen, da Døren aabnedes, og Henrik traadte ind.

»Har du Hemmeligheder?« spurgte han.

»Aa nei, det var kun nogle Tanker, jeg nedskrev.«

»Ogsaa du . . . ? Jeg troede, det var kun mig, der gav mig af med at skrive.«

»Det er det ogsaa; jeg forsikrer dig, svarede jeg leende, »jeg har ingen Novelle i Lommen, ikke engang Stof til en, men lad mig nu høre, hvordan det gaar din, jeg har kun faaet Begyndelsen«.

»Jeg har netop noget med, jeg vil vise dig, Doris, men jeg var bange for, at Mo'r var herinde; hvor kan du gemme det sikkert?«

»Her i Sykurven, mellem Lommetørklæderne; naar jeg syer paa dem, kan jeg brillant læse med

det samme, paa den Maade har jeg læst alle dine smukke Digte og lært dem udenad. Aa, Henrik, du vil da prøve paa at faa din Novelle trykt?»

»Jeg veed ikke, om den duer.«

»Jeg finder den er mageløs, saa smuk og stemningsfuld! Jeg forstaar blot ikke, hvorledes du er kommen til saa smukke Tanker, for jeg synes, at Hjemmet just ikke indbyder dertil. Naar jeg læser dine Digte, saa er det, som om jeg saae ind i et Stykke blaa Himmel. Har du vist dem til Poul?»

»Ja, og han siger meget imødekommende, at det er noget Jux.«

»Poul er en Tværdriver — altid saa prosaisk, uf, og materiel. Er der ellers ingen, du kunde betro dig til?»

»Nei.«

»Heller ikke Hellesen?»

»Hellesen sidder over Ørene i Examenslæsning, veed du nok. Jura, den holder sig Æstetik tre Skridt fra Livet. Det aner mig forresten, hvorfor han skynder sig med at faa sin Examen.«

»Saa!»

»For at ikke en anden skal nappe en vis Blomst i Rosenvænget fra ham.«

»Det er der da ikke megen Fare for; her sidder man jo fast, har aldrig været udenfor Vænget. Men

det veed jeg da, at først skal man nyde Livet, inden man binder sig for Alvor.«

»Som om du ikke nu i hele tre Saisoner har nydt Livet, gaaet paa Baller, Theatre og Concerter — mein Liebchen was willst du denn mehr?«

»Aa, jeg vil naturligvis se noget mere af Livet, det virkelige Liv, og ikke det dumme Selskabsliv — ikke altid sidde her og forpuppe. Naar nu Onkel kommer til Sommer, saa har jeg tænkt paa at reise med ham hjem.«

»Til Amerika? Du har store Planer.«

»Jeg vil røre mine Vinger, prøve mine Evner, jeg veed jo slet ikke, hvad jeg duer til. Onkel Niels er bestemt en Mand for mig.«

»Onkel Niels er en Generation tilbage for os; den Maade, hvorpaa man i hans Tid hyldede Friheden, er ikke Nutidens «

»Da gaar der dog altid en frisk Luftning gennem hans Breve, som jeg synes godt om.«

»Og jeg med, men jeg tror dog, der er noget forkert ved den.

»Hvad gjør det, naar vi synes om den.«

»Du vil dog ellers gjerne være moderne, Doris.«

»Jeg bryder mig kun om det moderne, forsaavidt det betyder Luft og Frihed, og kan vi slippe mere Luft ind i vore daglige Forhold, saa har jeg ikke noget derimod.«

»Det har vi talt om før, men det er vanskeligt, for Mo'r hun har jo sine Fordomme og gammeldags Ideer om mange Ting. — Tys, der er hun!«

Brevet til Amerika maatte gaa afsted uden min Efterskrift; jeg tænker, at Mo'r har fundet en passende Slutning og sendt hele Familiens ærbødige Hilsen.

De smaa uskyldige Hemmeligheder, jeg havde sammen med Henrik, gav mit daglige Liv Indhold og oplivede Hjemmet for mig; Henriks Forfatterskab interesserede mig i høj Grad. Jeg opmuntrede ham til ikke alene at pleie sin Digteraare, men ogsaa til at søge Raad hos andre, for jeg var virkelig bange for, at hans Talent skulde fortørre herhjemme, han maatte have mere Albuerum; derfor foreslog jeg ham at færdes mere i Verden, ikke i den selskabelige i vor Kreds, men ude i Offentligheden, og kunde han faa nogle literære Venner, der kunde anspore ham og indvirke paa hans Evner, saa vilde det være til stor Gavn.

Det varede heller ikke længe, før Henrik kunde fortælle mig, at det var lykkedes ham at faa Adgang til en moderne Klub af unge Mænd, hvor der baade var Kunstnere og Forfattere, og Virkningen sporedes snart, for der kom en hel anden Spændighed og Ungdommelighed over ham end tidligere.

Et og andet faldt ogsaa af til mig fra disse sel-

skabelige Sammenkomster, hvor der blev drøftet alle mulige Emner, og hvor man bevægede sig paa alsidige Omraader.

En af de mest fremragende blandt Medlemmerne havde lovet at interessere sig for Henrik; han hed Buntsen og var særlig intelligent og begavet.

En Aften kom han og opsøgte Henrik paa hans Værelse. Jeg var saa heldig at lukke ham op, og den Aften, det skete, var jeg saa dristig at slaa et Slag for Henrik.

Jeg pleiede undertiden at læse høit for Mo'r, og nu smuglede jeg Henriks Novelle med ind i en Samling Skitser og læste den høit for hende, uden at hun vidste, at han var Forfatteren. Da jeg var færdig, spurgte jeg om hendes Mening, og da den faldt gunstig ud, tog jeg Mod til mig og fortalte, at den var af Henrik.

Hun saa lidt forbauset op, saa sagde hun:

»Jeg haaber ikke, han falder paa at spille sin Tid med Skriverier, det vilde være meget ufornuftigt af ham, da han veed, hvor vigtigt det er, at han snart kommer ind i en selvstændig Stilling.«

Jeg blev rød i Hovedet.

»Lidt udenfor den sædvanlige Trædemølle maa man dog have, ellers forsummer man.«

»Hvad er det for et Udtryk, du bruger«, spurgte Mo'r, »hvor falder du paa det?«

Jeg taug. Det kunde ikke nytte at forklare mig — Mo'r vilde dog ikke forstaa mig.

Kort efter reiste hun sig op, hun skulde besøge en syg Veninde i Nærheden, og jeg sad i Spænding efter at høre Resultatet af Sammenkomsten mellem Buntsen og Henrik; jeg vidste jo, at han vilde spørge ham til Raads og vise ham, hvad han havde skrevet.

Jeg tog heller ikke feil, for da Henrik kom ind, var han meget opfyldt af Besøget.

»Naa, sagde han noget, hvad mente han?« spurgte jeg ivrig.

»Ja, han sagde en hel Del, for han har et godt Hoved og et skarpt Blik. Du maa ikke tro, at han roser mig, men han gjør mig opmærksom paa Fejlene, navnlig i Stilen, den er antikveret, og saa har jeg for megen Hang til Følsomhed, han tror nok, jeg med Tiden vil kunne præstere noget godt, alt det tidligere har kun været Fuseri, men under en kyndig Haands Ledelse

»Og han vil selv række dig denne Haand, ikke sandt?« Jeg var helt begejstret ved Tanken.

»Ja, han vil være mig en Raadgiver og Ven, men saa maa jeg heller ikke blive vred, naar han forkaster, men tro, at det er til mit sande Gavn.«

»Naturligvis! — man kan jo ikke strax blive en dygtig Forfatter; han, som selv skriver saa meget, forstaar sig jo paa det.«

»Ja, han glimrer i Blade og Tidsskrifter, med Kritiker over Kunst og Literatur; han fører en udmærket Pen. og spiller en vis Rolle i den literære Verden.«

»Og den kjender vi slet ikke til herhjemme, vi maa hjælpe os med vor Læsemappe, og den optager kun Bøger, der har vasket sig rene for alt, hvad der har Flugt og høiere Sving. Hvor du er lykkelig, at du er kommen i en anden Sfære!«

»Jeg syntes selv at fornemme Duften af denne anden Sfære, jeg vidste jo, at der var en Verden uden om os, hvor man baade morer sig bedre og paa en anden Maade end vi og vore Bekjendte i Rosenvænget, og hvor man vederkvæger sin Aand, saa den løfter sig ud over det hverdagelige og materielle. At det nye, det attraaværdige var i Færd med at sætte Foden indenfor vor Dør, det følte jeg med en glad Bæven, og at Buntsen var den, der skulde bryde mit aandelige Fængsel, det havde jeg paa Fornemmelsen.

Fra at besøge Henrik paa hans Værelse og til at aflægge Visit i Dagligstuen, var Springet ikke stort; Henrik behøvede ikke at gjøre mange Omstændigheder for at indføre Buntsen i Huset; Mo'r stillede sig altid meget velvilligt ligeoverfor Pouls og Henriks Kammerater, naar det ellers var nette og dannede Mennesker. Derfor kom det ikke overraskende, at

vi en Aften havde den Fornøielse at se Buntsen hos os til The, Henrik havde i Forveien anmeldt ham, og efter at Mo'r havde tænkt efter et Øjeblik — formodentlig for at komme under Veir med, om der var »Paalæg« til Aftensbordet i Spisekamret, tilsagde hun Henrik, at hans nye Bekjendt skulde være velkommen.

Saa bange som vi havde været for at Mo'r skulde stille sig fjendtlig ligeoverfor ham! For det kunde jo ikke nægtes, at han var Repræsentant for det nye, det moderne, Fremskridtet — men hans Debut faldt storartet ud, og jeg maa sige, at Buntsen, selv om han i sit Indre havde revolutionære Ideer, var saa korrekt, soigneret og ulastelig, baade i Tale og Væsen, at det absolut maatte tiltale en Dame som Mo'r.

Saadan havde jeg nu slet ikke tænkt mig ham! Jeg troede, at geniale Mennesker maatte have et andet Udseende end vi andre, at, om de end ikke behøvede Skjønhed — Buntsen var snarere styg end kjøn — saa maatte der dog være noget særegent ved deres Person; jeg havde tænkt mig saadan noget som Kunstnerhaar, og saa finder jeg et komplet barberet Hoved, hvor der kun staar smaa Børster tilbage, og istedetfor den geniale Halsklud knyttet foran i Brystet, en ganske almindelig Humbug, saadan som enhver kan bære den. Henrik oplyste mig om min

Dumhed, og at det kun var fordi jeg havde en saa gammeldags Anskuelse — vi vare jo alle gammel-dags herhjemme — at jeg kunde tro, at et Nutids Geni gik med Haar, der kunde bringes i Uorden, og et Slips, der kunde dreie sig for alle Vinde.

Efter disse Oplysninger syntes jeg naturligvis ud-mærket godt om Buntsens Frisure à la Gulvmaatte, og hans Humbug; bare man veed det er fin de siecle, saa hjælper det strax.

Han fandt sig strax tilrette i vort Hus og viste, at han var vant til at bevæge sig i alle Forhold; han lod sig Aftensmaden smage godt, forstod at vælge de bedste Stykker og komplimenterede Mo'r for An-retningen. Han henvendte sig hele Tiden med stor Ærbødighed til hende, lyttede opmærksomt til hendes Ord, hvad hun godt kunde lide, saa at hun, da han gik, bad ham snart komme igjen. Med mig havde han kun talt ganske kort, men jeg havde havt Underholdning nok med at observere ham.

Han kom nogle Dage efter ud til os igjen, tidlig paa Eftermiddagen. Henrik aabnede Døren til Dag-ligstuen, hvor jeg sad alene — Mo'r var igjen hos sin syge Veninde — han puffede Buntsen ind i Tus-mørket, Lampen var endnu ikke tændt, og sagde gemytligt:

»De kan godt ryge Stumpen ud herinde, Doris taaler godt Røg.«

Jeg forfærdedes over, at Henrik turde opfordre ham til at ryge i Dagligstuen og ventede, at han skulde afslaa det, men han sagde blot: »Ryger Frøkenen ikke?» og tog saa Plads i en Lænestol.

Det blev nu en hyggelig Passiar; al det ceremonielle fra forleden Aften var strøget af ham; der var noget naturligt og utvungent over ham, der just faldt i min Smag, saa jeg hurtig blev bekendt med ham. Henrik havde formodentlig fortalt om mig, at jeg, ligesom han, sukkede efter aandeligt Liv, høiere Interesser, for i den korte halve Time, han var i Stuen, havde han allerede udviklet en hel Del Ideer for mig, ladet mig kigge ind i det forjættede Land. Da han var gaaet, syntes jeg, at Stuen var en anden, der var kommet en Duft, en Stemning over den, som jeg ønskede, jeg kunde beholde, og jeg udbrød afværgende, da Henrik gik hen til Vinduet for at aabne det:

»Men Henrik dog, hvad gjør du?»

»Jeg skaffer Tobaksrøgen ud — Mo'r vil ikke synes om den.«

Nei, Mo'r vilde ikke synes om den, heller ikke om Samtalen, der var bleven ført herinde; det slog mig strax, og saa den Omstændighed, at Buntsen havde været saa forskjellig fra den første Aften. — Jeg gjorde Henrik opmærksom derpaa.

»Din lille Nar, kan du ikke nok begribe, at det

ikke kunde gaa an — saadan som Mo'r nu engang er, at anslaa den Tone som idag, naar hun er tilstede.«

»Ja, men det synes mig dog ikke rigtig ærligt.«

»Pyt! det er jo netop for at hjælpe os, at han gjør det, for hvis han vilde plumpe ud strax med alle sine nye Ideer, saa vilde han skam ikke faa Fodfæste her i Huset, og det er jo det, han ønsker. Det er just saa klogt betænkt, først vil han bearbejde Jorden, Stemningen, og saa vil han lidt efter lidt rykke ud med, hvad han har paa Hjærte.«

»Naa, ja, der kan jo være noget i det.«

»Først studerer han Mo'r, og saa omvender han hende.«

»Jeg tror alligevel ikke, det vil lykkes for ham; Mo'r er seig, og hvad hun engang holder paa af Principer og Fordomme, opgiver hun ikke saa let.«

»Han kan da i al Fald rokke lidt ved Fæstningen, selv om den ikke overgiver sig«, lo Henrik. »Det er for vor Skyld, at han ofrer sin Tid, det er meget uegennyttigt af ham, saa søgt, som han er, og saa meget han arbejder og har at tage vare.«

»Ja, det var virkelig meget smukt af Buntsen, at beskjæftige sig med os Smaafolk, der sade herude i Vænget, han, som havde sin Omgang mellem de store Aander; men det er jo netop det smukke og fortjenstfulde ved de frisindede Sjæle, at de intet

skyer for at bibringe andre samme store Syn paa Sagen som de selv har. Jeg syntes allerede, at jeg havde faaet en saadan Rigdom at beskjaeftige mine Tanker med, saa mange Problemer at løse, og for hvert nyt Besøg af Buntsen, berigede jeg min Forstand, samtidig med, at jeg fandt min tidligere Viden saa ubetydelig og begrændset, saa jeg følte mig helt ringe og lille ligeoverfor ham. I Almindelighed sad jeg stille og lyttede, naar han var her, for ikke at kompromittere mig med dumme Spørgsmaal. Ak, kjære Mo'r, du, som troede, at din Datter havde faaet saadan udmærket Opdragelse — hvor langt stod jeg i Virkeligheden ikke tilbage!

Og naar jeg saa tænkte paa, hvad jeg hidtil havde ladet mig nøie med af Samtaler med andre! Bysnak og Toiletsager med Herta og Agnes, og saa denne overfladiske, om intet sig dreierende Konversation med unge Herrer. Havde Hellesen nogensinde lukket Munden op til mig om Fremtidsidealer, aandelige Krav, Samfundspligter o. s. v.? Han var ganske vist ingen tør Jurist, der ikke kunde være ungdommelig-munter — han kunde endog være meget elskværdig og livlig, baade i Selskab og paa Skovtur, men saadan at føre nogen forædlende Samtale, noget, hvoraf man kunde lære og opbygges, det havde han aldrig prøvet paa, evnede det vist knapt.

Efterhaanden faldt det af sig selv, at Buntsen

kom her to Gange om Ugen; den ene Gang om Aftenen, den anden tidlig paa Eftermiddagen, og det faldt tillige saa uhyre heldigt, at Mo'rs Veninde vedblev at være syg, saa Mo'r maatte hen at opmuntre hende en Times Tid. Saa havde vi Unge det helt for os selv; Buntsen kjendte godt Veien til Dagligstuen, han gik i Regelen strax derind, uden først at søge ind til Henrik. Derfor kom jeg ofte til at være ene med ham en Stund, inden at Henrik kom til, og jeg tror, det skete af Hensyn til mig, at Henrik lod vente paa sig, for han vidste godt, at jeg var mere genert, naar han var tilstede. Det er jo saa naturligt, at man i sine Nærmestes Nærværelse ikke har saa let ved at faa Tungen paa Gled, og der var saa meget, jeg trængte til at spørge og oplyses om.

Jeg var en lærvillig Elev, og det smigrede mig umaadeligt, naar Buntsen i en velvillig Tone sagde:

»De har Villien, lille Frøken, til at slaa ind paa nye Baner, lad mig nu se, at det ogsaa er Alvor, at det ikke blot beroer paa en Stemning, at De staalsætter Dem og arbejder Dem ud af alle vrang Forestillinger.«

Staalsætter! — Det var et mageløst Ord, og det kunde finde god Anvendelse paa mig, for i Grunden saa havde jeg en svag og ubestemt Karakter, gav mig for raskt hen til Stemninger uden at kunne faa noget rigtigt ud deraf.

Jeg lærte ikke saa lidt af min unge Lærer, der trods sine unge Aar havde slugt Alverdens Visdom, og naar man saa hørte, hvor ganske og aldeles han havde havt sig selv at takke derfor, hvormegen Modstand han havde havt at kæmpe med, af banale Mennesker, naturligvis »Familien«, som altid er den, der lægger En Vanskeligheder iveien, saa forøgede det just min Sympathi.

Han var en rig Godseiers Søn. Forældrene vare døde og havde efterladt ham en betydelig Formue, men hellere end at sidde som en velhavende Herremand, godt og lunt inden Døre, valgte han det mere bevægede, men ogsaa mere nerveangribende Liv at leve her i Hovedstaden og kæmpe for sin Overbevisning. En Tid lang, mens hans Fader endnu levede, havde han en Bestilling oppe i en Bank — jeg tror Privatbanken — men den bundne Stilling passede ham ikke. For Øjeblikket levede han kun af sine Skriverier og sin Formue. Mo'r svævede stadig i den Tro, at han endnu var ansat i Banken, og vi lod hende forblive i Troen, da hun ikke havde særlig Fidus til Journalistik og mente, at man absolut maatte have en eller anden Ansættelse, helst dog en kongelig, for at gjælde noget i Samfundet. Ligesom om man skulde bedømme Folk efter deres Stilling og ikke efter deres Person og Aand!

Aldrig var nogen Vinter løben saa hurtig som denne. Vi skrev allerede Marts. For hver Dag, der gik, vandt Buntsen mere og mere Terrain i Huset og hos Mo'r. Deraf kunde man se, hvor sjælden overlegen han maatte være, at selv Mo'r med sine nedarvede Principer maatte indrømme, at der her i Livet findes mere end en Vei, der kan føre til et godt Maal.

Han havde ogsaa en sjælden Gave til at belægge sine Ord, og Henrik havde Ret i, at den Maade, hvorpaa han søgte at vinde Mo'r, var den eneste korrekte. Han talte hende ikke efter Munden, men i den fuldkomne ærbødige, stilsfærdige Maade, hvorpaa han optraadte og lod sine Meninger skimte frem, skulde man tro, at den fri Læres Idealer kun bundede i Fornuft, saa mange Fornuftgrunde kunde han fremføre, og ligeoverfor Fornuftgrunde var Mo'r altid svag.

Havde han talt i høie Toner om ideelle Krav, saa havde Mo'r snart faaet nok af ham.

En Aften, lige efter at Buntsen var gaaet, og vi havde havt det særlig interessant, kom Mo'r hjem fra den syge Veninde, der nu desværre lod til at komme sig, i al Fald havde hun begyndt at beskjæftige sig med andres Anliggender, hvad der altid er et godt Tegn paa Helbredelse. Mo'r var imod Sædvane i mindre godt Humør, og da hun hørte, at Buntsen havde været her, sagde hun lidt stramt:

»Apropos Buntsen! jeg hørte idag noget mindre godt om ham.«

»Saa, og hvad var saa det?« spurgte Henrik.

»Der er bleven sagt mig, om ikke med rene Ord, saa dog antydelsesvis, at han skulde være Tilhænger af visse Anskuelser, som ethvert ordentligt Menneske maa forkaste — disse nymodens radikale«

Det kneb for Mo'r at faa de forfærdelige Ord ud. Henrik lo.

»Er det Frøken Blomberg, der er kommen med den Ytring?« Gamle Jomfruer lytte altid til dum Sladder. Du selv, Mo'r, maa da bedst kunne dømme om Buntsen; synes du, der er noget, der berettiger til at tro, at han har farlige revolutionære Tendenser?«

»Buntsen er i mine Øine en komplet Gentleman,

men han er dog anderledes end de andre unge Mennesker, som kommer her i Huset.«

»Det er fordi han har en bedre Forstand og forstaar at bruge den, og saa er han ikke saa fordomsfuld og traditionel, men kan nok lide at følge med Tiden, og de gode Ting, der er ved den ny Retning hos de Unge, dem optager han. Det har han jo heller ikke lagt Skjul paa.«

»Ja, jeg maa indrømme, at der ikke er noget i hans Væsen eller Tale, der støder mig, men det vilde dog berøre mig ilde, om vore Bekjendte ikke skulde finde, at han var passende Selskab for dem.«

»Og af den Grund kunde min kjære Mo'r gaa hen og nægte sig selv og sine Børn den behagelige Omgang med en begavet og elskværdig Person? Nei, saa borneret tror jeg dog ikke du er, og heller ikke, at du i den Grad gaar i Frøken Blombergs Ledebaand.«

»Jeg gaar aldeles ikke i nogens Ledebaand; jeg pleier bedst selv at kunne bedømme, hvad der er rigtigt.«

»Ja, det synes jeg ogsaa nok, at du kan.«

Henrik forstod at anslaa den rette Stræng.

Mo'r holdt ikke af, at man kritiserede eller blandede sig i hendes Anliggender; hun var ikke modtagelig for andres Raad, men paa den anden Side meget ømfindtlig for Folks Kritik. Det glædede

mig at se Henrik optræde langt mere mandig og selvstændig end før, det skyldtes Buntsens Indflydelse, og jeg kunde ikke noksom takke for, at vi vare revne ud af det daglige Livs aandløse Slendrian, først nu havde jeg faaet Øinene op for, hvor nær vi havde været ved at forsumpe i kjedelig Materialisme.

Henrik havde faaet en Novelle trykt i et nyt Tidsskrift; den handlede om en ung Piges Kamp for Tilværelsen, den var ikke rørende eller sentimental, men der gik en gribende dyb Følelse igjennem den; den skildrede det mørke af Livet, men ogsaa det sande og virkelige. Der var ingen overflødige Ord, som der vrimlede af i hans første umodne Forsøg. Den var knap i sin Form, og derfor netop saa betagende.

»Mo'r maa læse den«, udbød jeg, »hun vil faa Øinene op for Henriks Talent — det er umuligt andet.«

Buntsen var enig med mig deri, og han tilføjede, at han havde det bedste Haab, at hun vilde bifalde Henriks Forfatterskab. Det vilde smigre hende, naar hun hørte sin Søn blive rosende omtalt. Han havde allerede opdaget, at hun var forfængelig af sine Sønner og stadig talte om Poul som en fremtidig anset og bekjendt Læge. At appellere til en Mo'rs Forfængelighed er det samme som at nedrive mange Fordomme.

Det viste sig ogsaa, at Mo'r ikke kunde staa for de trykte Bogstaver i det sirlige Tidsskrift, der blev lagt hen for hende. Henrik Gerløv — stod der under Novellen. Folk vilde læse den, tale om den, Henriks Navn blive bekjendt, og som tilkommende Arkitekt skadede det ikke, at han vandt sig et Navn.

Saadan omtrent mente Buntsen at Mo'rs Tanker vare, for hun kunde naturligvis ikke foreløbig tænke sig ham som andet end blivende ved den Métier, han havde valgt; en Forfatterpersonlighed — det var hende for høit og i det uvisse, men derfor var det ogsaa nødvendigt for Henrik, at han vedblev at passe sit Arbeide paa Tegneskolen, at hun ikke skulde tro, at han forsømte den.

Alt var saaledes heldigt arrangeret. Henrik behøvede ikke mere Forfatterglæde, end der kunde forønes med hans Stilling som vordende Arkitekt, og Mo'r var beroliget. Til mig sagde Henrik:

»Buntsen er mig uvurderlig. Du maa nemlig vide, at jeg først indgav mit Manuskript til tre forskjellige Redaktører, men uden Resultat; de vare bange for den Kraft, der ulmer i Fortællingen, siger Buntsen; det er forsigtige Mænd, der ikke vil støde an mod det engang vedtagne, det der gaar ad den slagne Landevei. Først da Buntsen tog Novellen og henvendte sig paa rette Steder, hvor han vidste den vilde slaa an, først da blev den ikke alene an-

tagen, men velvillig modtaget, saadan at jeg for Fremtiden kan være sikker paa en Plads i Tidsskriftet. Havde Buntsen ikke været, saa havde jeg maaske i mange Aar gaaet omkring og aldrig kommet i Væxt som Forfatter; det er saa sandt, hvad han siger, at det gamle Parti, det forældede, det holder de unge Talenter nede, og paa den Maade gaar Literaturen til Grunde her i Landet. Er det derfor saa underligt, at vi Unge sværme for det ny, det moderne, det selvstændige, naar vi i den Leir kan være sikre paa at blive støttet og vinde Fremgang?»

Hvor det klædte Henrik at være varm, jeg vilde ønske, at Poul ogsaa kunde blive det, men Poul var desværre saa tør indvendig, saa pedantisk. Og han kom ogsaa kun sjældent sammen med Buntsen, for Poul var Kandidat paa Kommunehospitalet og tilbragte kun meget lidt Tid hjemme, til Mo'rs Sorg, da Poul var den af hendes Børn, hun bedst kunde sympathisere med, fordi han lignede hende mest. Han var, ligesom hun, i det Ydre korrekt og rolig, og hans Indre var ganske tilsvarende. Han havde saamænd ikke en Tanke, han ikke kunde være bekendt.

Buntsen sagde ofte leende:

»Det er svært at puste Liv i Medicineren; han gaar hel kold og besindig omkring, der er ikke mange Gnister i ham.«

»Men han gjør dog sin Pligt«, indvendte jeg.

»Ja, som en Sporvognshest, der hver Dag lægger sig i Selen til et bestemt Klokkeslet og traver den foreskrevne Vei. Jeg tror, det er unyttigt at faa ham omvendt, derimod vil jeg forsøge at faa lidt Façon paa ham, lidt Stil i hans Materialisme.«

»Hvorledes det?« spurgte jeg, som sædvanlig fuld af Beundring over Buntsens Menneskekundskab.

»Jo, skal man endelig gaa i en evig Trædemølle, saa maa man da med det samme se at vinde et materielt Udbytte derved, men saa vidt er Deres Broder Poul endnu ikke kommen; han vil nok gjerne have sig en Stilling, men han benytter ikke Midlerne dertil. Det kan ske paa mange Maader, og jeg vil give ham Vink, som kan komme ham til Nytte i hans Egenskab af praktiserende Læge. Først og fremmest maa hans hele ydre Optræden undergaa en Forandring, hans Manerer maa være mere distinkte og afslebne, det sætter Publikum Pris paa, hans Tale kortfattet og fyndig, det imponerer Massen.«

»Ja, men jeg forstaar ikke rigtig, hvad det kommer vor Sag ved?«

»Der er meget, kjære Frøken, som De endnu ikke forstaar. Ser De, vi, den ny Tids Bærere, vi kan ikke med vor bedste Villie faa alle ind i vore Geledder, men de Mennesker, der enten paa Grund af Stædighed eller Mangel paa Evner maa blive uden-

for, dem kan man alligevel paa forskjellig Maade faa Gavn af. Skjøndt Materialisme naturligvis er fjern fra vor Opgave, saa kan den dog ogsaa udnyttes til vor Fordel. — Kjender De Kants Udtalelser i den Retning?»

»Nei!»

»Han siger, at man skal berolige sig med den Tanke, at de Egenkjærlige, de Materielle, gjøre den Nytte i Samfundet, at de giver det hele et vist Hold og Fasthed, saaledes at de, uden at det er deres Hensigt, blive almennyttige, fordi de levere Grundlag og Materiale og hidskaffe de nødvendige Betingelser for et regelret Liv, paa hvilket Grundlag saa vi andre finere Naturer kunne udbrede Skjønhed og Glæde.«

Blot jeg kunde huske alle de dybsindige Ord, som Buntsen ofrede paa mig ubetydelige Pigebarn, der aldrig havde læst en filosofisk Bog, men som oftest, naar jeg skulde nedskrive dem, bleve de borte for mig, d. v. s. Meningen huskede jeg godt, men Udtrykkene, saadan som de faldt fra hans Mund, kunde jeg ikke altid gjengive.

Vintersaisonen var forbi, Baller og Selskaber havde sunget deres sidste Vers. Jeg havde havt min Del i det selskabelige Livs Glæder, men Gud hvor jeg fandt, at Morskaben gik tilbage alle Steder! — Paa

Ballerne, hvor der først indtoges Souper og senere dreiedes en Smule rundt paa Gulvet, var der stivt og kjedeligt, eller mon det var fordi jeg havde faaet Øinene op for mere gedigne Ting, saa jeg fandt at Selskabelighed var umaadelig intetsigende? De sidste tre Maaneder i Hjemmet havde haft mere Indhold for mig end mine tre sidste Balsaison, og jeg var dog endnu i min fagreste Vaar, som det hedder.

Heller ikke tror jeg, at jeg saae helt ilde ud. Hellesen havde tidt nok fortalt mig det, om ikke altid med Ord, saa med Blikke; engang smigrede det mig, men nu forekom personlig Ynde og den Slags Ting mig saa temmelig uvedkommende Ens høiere Interesser. Ved nærmere Eftersyn fandt jeg ogsaa, at Hellesen, som i Almindelighed gjaldt for et smukt Menneske, i Grunden ikke kunde gjøre Krav paa særlig Opmærksomhed; hans Ansigt var for stillestaaende, og hans Væsen — Gudbevares! upaaklageligt, net og nydeligt — men noget kjedsonneligt var der dog ved al denne Nethed.

Jeg havde derfor i den senere Tid, naar jeg traf ham, vist ham, at jeg ikke vurderede ham særlig høit, og Staklen, der var meget beskeden og frygt-som, havde trukket sig tilbage med en nedslaaet Mine. Naa, Herregud, man kunde jo ikke forlange, at alle skulde være saa interessante som visse Personer; jeg kunde virkelig unde Hellesen en lidt mere

aandrig og tiltrækkende Omgang end han for Øieblikket havde, for med Ottesen og Holst, de to dydige Kavallerer, der aldrig dristede sig udenfor deres Families Kreds, skulde man ikke blive særlig oplivet, saadan to Læseheste, der ikke havde andet Maal end at tage Examen. Før fandt jeg det umaadelig rosværdigt af dem, men nu forekom det mig saare materielt og egoistisk.

Og nu Poul, som havde slidt i det i mange Aar og snart skulde nedsætte sig som Læge? Var det monstro for at komme sine trængende Medmennesker til Hjælp eller var det ikke snarere for at sikre sig et godt Udkomme? Nei, saa var det dog ganske anderledes fortjenstfuldt at arbeide i Samfundets Tjeneste, uden at modtage Løn derfor, saaledes som Buntsen og hans Kammerater, og at indvirke paa Folks Aand, der jo trænger til nok saa megen Pleie som Legemet.

I en Henseende var jeg kommen til at se noget pessimistisk paa Livet og Menneskene, for desværre maatte man tillægge disse sidste alt andet end rene Bevæggrunde til deres Handlinger.

Naar jeg tænkte mig Hellesen engang i Tiden som Advokat, beskikket til Defensor for en grov Forbryder, og han saa skulde staa der i Retten og forsvare Fyren og tale imod sin egen bedre Overbevisning, saa forekom det mig at være en høist

beklagelig Post. Hvor nedværdigende for En selv at være i en Stilling, der kunde føre saadanne Ubehageligheder med sig! Man maatte lykønske Folk, der ikke behøvede at have noget Levebrød, for der klæbede næsten altid Usandhed derved.

Ja, naturligvis — jo klogere man bliver, jo alvorligere og tillige mindre sorgløs; før, saa var jeg gaaet dandsende hen over alting, som de fleste unge Piger, der kun vegetere og blive holdt i Uvidenhed, men nu havde jeg allerede faaet et stort Fond af Erfaring. Jeg ønskede nu blot at kunne gjøre min Erfaring frugtbringende, for det er dog det, der ligger som den inderste Kjærne i alt, at man virker og udretter noget i Verden. Foreløbig var jeg som Bien, der samler Honning til sin Kube — saa kom vel Cellevævet bagefter.

Mine to Omgangsveninder, Herta og Agnes Stilling, havde naturligvis nu til Foraaret travlt med at fixe sig op i nye Toiletter; de havde allerede i lang Tid gaaet og vaklet mellem Kostumer af mørkeblaat og olivengrønt, som om det ikke var den ligegyldigste Sag af Verden, hvad de havde paa. De havde endog den Dristighed at sende Bud efter mig en Dag, for at jeg skulde afgjøre en vigtig Sag. Jeg maatte jo tro, at det i det mindste dreiede sig om en Forlovelse eller en anden vigtig Forandring i deres Liv, saa jeg kunde derfor ikke lade være med at slaa

Hænderne sammen i Uvillie og vende dem Ryggen, da jeg hørte, at det kun gjaldt en Modesag.

»Hvorfor er du saa underlig, Doris, saa tvær og overlegen«, udbrød de, »før har du da ogsaa nok holdt af at være med til at vælge Foraarsdragt!«

Jeg saae medlidende paa dem, for de kunde jo ikke gjøre ved, at de ikke havde noget bedre i Hovedet; det er ikke alle det hænder, at man ligesom bliver kastet ind i en ny Verden, og jeg vilde derfor lige til at give et godmodigt Svar, da Herta, uden at oppebie dette, raskt tog Ordet:

»Det er lige siden, at denne Herre, Hr. Buntsen, jeg veed ikke rigtig, hvad han er, men lige siden at han har faaet Indpas hos Eder, ser du os andre over Hovedet og aander kun for ham.«

»Ja, og det er rigtig stygt mod Hellesen«, fortsatte Agnes, »som du veed tilbeder dig i Stilhed, og læser saa flittigt til Examen for din Skyld, at han saa hurtig bliver distanceret for saadan en . . . en Fremmed, som ingen af os kjender — eller veed noget om.«

Jeg var altfor opbragt til at indlade mig paa at svare; jeg stormede henimod Døren, men fik dog afleveret følgende Replik:

»Ligesaa lidt som jeg ønsker at blande mig i eders Sager« — jeg kastede et foragteligt Blik paa

Foraarstøjerne, der vare fremlagte, »ligesaa lidt ønsker jeg, at I blander eder i mine.«

Saa gik jeg hjem, mens Aprilsolen stak mig i Øinene.

»Det er rigtig to Modedukker«, sagde jeg til Mo'r, da de to Pigebørn en Ugestid senere passerede Veien udenfor vor Villa, begge to i marineblaat med laxefarvede Parasoller til.

»Det synes jeg ikke«, svarede Mo'r, »de holder af at være velklædte, og det bør enhver ung Dame beflitte sig paa.«

Begribeligvis! Mo'r satte stor Pris paa det Ydre, meget mere end paa det Indre, det vidste jeg godt. Hun var altid forud for sin Tid med Hensyn til det materielle og saa uendelig langt tilbage i andre Ting, som ere af mere Værd.

Hvad forresten de to Frøkener Snærper sagde om mig og en vis Person, brød jeg mig ikke det ringeste om, det var jo den guleste Misundelse, fordi de hverken kunde regne Hellesen eller begavede unge Herrer til deres Tilbedere. At bryde sig om Folks Dom er dumt, havde Buntsen sagt, man skal bare gaa efter sin egen indre Følelse, og vil man være en Slave af »on dit«, saa bliver man altid siddende i Suppedasen. Jeg var altfor længe bleven siddende fast mellem saakaldte Omgangsvenner, baade kvindelige og mandlige, der alle havde samme snævre Syn

og bornerte Anskuelser. Derfor var det, at jeg saa længe havde drevet om i de smaa Kanaler.

En af vore bedste Digtere for Tiden havde jo anbefalet os at styre ud paa det aabne Hav, ikke sidde fast i Mudderet, og med Buntsens Hjælp haabede jeg ogsaa at komme derud, hvor mine Længsler og ideelle Krav drev mig. Om saa andre Filistre vilde følge mig, det blev deres Sag, jeg kunde endnu ingen have med paa Slæbetoug, ikke engang Hellesen, om jeg end mulig kunde have Lyst til at reformere paa ham. Foreløbig gjaldt det om, at jeg selv erhvervede mig den fornødne Suffisance, men jeg kunde mærke paa Buntsen, at jeg endnu var langt tilbage.

Foraaret lod mig blandt andre Ting ogsaa gjøre den Opdagelse, at Buntsen var en ivrig Sportsmand. Han cyclede jevnlig ud ad Strandveien og gjorde saa et kort Ophold underveis hos os. Han saae rigtig godt ud i sit Sportskostume, der sad som det var støbt om hans smidige Lemmer. Jeg passede i Regelen at sidde i Haven ved den Tid, han pleiede at komme, for ikke at lade et eneste Minut gaa spildt af den knappe Tid, som Sportsmænd, naar de engang er i Farten, ofrer paa at stoppe.

»Det er Skade, at De ikke cykler«, sagde han iblandt, »saa kunde vi have mange morsomme Ture sammen. Det gjælder jo nutildags om at forfriske og hærde sit Legeme, for at Aanden ret kan virke.«

Destoværre maatte jeg lade ham ride alene bort; at faa Lov til at cycle, det turde jeg sandelig ikke vove at bede Mo'r om, for saa tror jeg nok hellere hun vilde give mig Lov til at gaa paa Universitetet som kvindelig Student, end til at bestige Hjulet i Sportsdragt. Men saadanne Smaating kunde jeg saa godt opgive; jeg stiledede mod høiere Maal end at være moderne Sportskvinde.

I Regelen kom Buntsen aldeles lydløst ind i Haven, hvor jeg, trods den endnu kjølige Aarstid, havde slaaet mig ned med et Haandarbeide; han varskoede mig aldrig ved at ringe og havde altid uhyre Hastværk, saa vi kun fik vexlet nogle faa Ord.

»Her sidder De som den bly Viol paa sin Stilk i det Grønne, omgiven af lutter Hegn, saa De næsten ikke kan trække Veiret og knap nok øine den blaa Himmel. Men den Tid kommer ogsaa, hvor De vil følge Deres Trang til at se større Vidder, de Vidder, der ligge paa den anden Side af den hjemlige Foderplads, hvor de nu gaar i pæne, afstukne Gange. Det er først naar Tornene rive Klæderne, naar Stenene saare Foden, at man føler, man lever og ikke vege-
terer.«

Saa dreiede han Cyclen ud af Havelaagen og forsvandt med en Afskedshilsen; et Øieblik efter var han langt borte, mens jeg som en lydig Datter sad og sømmede Viskestykker eller fabrikerede en Lys-

dug, der ligesaa lidt behøvede at være færdig den Dag, som den næste. Ærgerlig kastede jeg Sytøiet fra mig, sprang op fra min Plads og trak en Lommebog frem, som jeg altid bar hos mig, hvori jeg holdt en Slags Revue over de Dage Buntsen havde været her, hvad han havde sagt, mine egne Tanker derom, og over, hvad der ellers var passeret. At beskjæftige mig dermed var altid en aandelig Erstatning for det trivielle Haandarbeide, som jeg vidste Buntsen ogsaa lod haant om.

Det varede ikke længe, saa kom Henrik ogsaa paa Cycle. Buntsen havde hjulpet ham til den, saa han havde selv ingen Udgift deraf, og Mo'r havde af den Grund ikke noget derimod. Hun fandt tværtimod, at Buntsens Argument, at Henrik, ovenpaa det stillesiddende Arbeide paa Tegneskolen om Formiddagen, havde udmærket godt af en saa kraftig Motion, var fuldt berettiget, men for mig var det et stort Savn at maatte undvære Henrik. Vi pleiede nemlig altid om Foraaret at gjøre Fodture sammen, men hvem gider gjøre det, naar man kan cycle meget hurtigere? Jeg havde derfor ingen Grund til at være begejstret for Cyclevæsenet; jeg var ligefrem fjendtlig stemt mod Maskinerne, der bragte Forstyrrelse i hele vort hyggelige Samværen.

Vore interessante Samtaler vare helt gaaede i Staa, nu var det Cycle og Cycle og Sportsliv, hvorum

Talen dreiede sig, og Solen vinkede, og den klare Luft og Friluftslivet.

Jeg havde altid før været glad i Naturen, naar Foraaret meldte sig, men iaar syntes jeg det var trangt for mig. Istedetfor al det Sollys og de lange Dage, vilde jeg langt hellere have vore mørke, hyggelige Aftener tilbage, hvor vi sade ved Lampelys omkring Bordet i livlig Passiar.

»Du surmuler!« sagde Henrik en Dag.

»Ja, er det maaske underligt, naar jeg skal sidde her ene tilbage, mens I andre ere ude at more jer?«

»Ene — du har jo Mo'r!«

»Aa, Mo'r — med hende kan man ikke føre nogen interessant Samtale.«

»Jeg kan trøste dig med, at vi ikke taler aandrigt, naar vi cykler. Vor Underholdning dreier sig kun om Maskinerne og de smaa Gjenvordigheder, der møde os underveis.«

»Jeg har ikke engang været paa Foraarsudstillingen endnu, og vi skriver allerede Mai Maaned; jeg kommer ingen Steder!«

»Og hvorfor, om jeg maa spørge?«

»Fordi vi altid pleier at gaa sammen, men det har du naturligvis glemt.«

»Aldeles ikke, jeg erindrer meget godt, at vi altid stillede paa Charlottenborg den første April, for at udstille vor ny Foraarsdragt.«

»Hvem tænker paa det nu«, svarede jeg for-
tørnet.

»Og saa traf vi der en ung Mand, der ogsaa holdt af at møde deroppe og sige Damerne Behageligheder, og som fulgte os som en Skygge gjennem alle Salene. Længes du maaske efter ham?«

»Det veed du meget godt, at jeg ikke gjør — jeg skjænker ikke Hellesen en Tanke, men derfor kan jeg da nok lide at se Malerierne iaar og følge med Kunstnernes Arbejder, og det var jo ogsaa en Aftale, at vi alle tre skulde gaa derop sammen.«

»Hvem — Hellesen og vi?«

Henrik var rigtig i Drillehjørnet; han var bleven saa lidt elskværdig i den sidste Tid, saa mærkelig overmodig. Jeg kneb Læberne sammen.

»Naa, Buntsen mener du! Jeg skal huske ham paa det den første Regnveirsdag, saa kan du gjøre Regning paa at blive eskorteret til Udstillingen med al mulig Honnør.«

»Her har du os«, sagde Henrik nogle Dage efter, da den bebudede Begivenhed virkelig indtraf, »disponer frit over os.«

»Charlottenborg!« udbrød Buntsen, da han hørte hvorhen Turen gjaldt. »der er dræbende kjedsommeligt; lad os hellere gaa til den fri Udstilling.«

»Tys jeg var bange for, at Mo'r skulde være i Hørevidde!«

»Er der noget galt?« spurgte Buntsen.

»Jeg pleier altid at gaa paa Charlottenborg«, svarede jeg undvigende.

»Og fordi De alle de andre Aar har styret Deres Skridt ind til Kongens Nytorv, saa maa det ogsaa ske iaar. En lille Afvigelse vilde være et Brud paa Traditionen.«

»Jeg har altid holdt af Malerierne der; gjør De ikke det?«

»Oprigtig talt, nei. Jeg kjender d'Hrr. Kunstneres Prospekter ud og ind, og jeg kjeder mig ved Schweizer-søernes blaa Vande og hvide Latinerseil i Solbelysning. Kan saadanne Ting virkelig stadig fortrylle Dem, Frøken? Ser De, egentlig er det ikke nogen Kunst at fremkalde Stemning ved at male smukke Motiver, ligesom det heller ikke er noget særligt for tjenstfuldt at falde i Henrykkelse over et smukt Skov- eller Strandparti, men Kunsten bestaar i at bringe Stemning enten i en graa Pløiemark eller i noget endnu mindre haandgribeligt, og at gjøre det saadan, at Tilskuerne kommer i Stemning.«

Jeg maatte indrømme, at en saadan Betragtning ikke før var falden mig ind, men jeg var jo heller ikke Kunstkjender, undskyldte jeg mig med, kun den umiddelbare Modtager.

»Tag Deres Tøi paa og følg med, saa skal jeg vise Dem nogle Arbejder af Kunstnere, som har det

Fortrin, at de ere selvstændige og individuelle; de kopiere ikke Vorherres Natur, men de sætter sig et høiere Maal, de skaber selv.«

Efter at have givet Mo'r en kort Forklaring om, at vi agtede os paa Udstillingen, vi nævnte ikke hvilken, begav vi os alle tre afsted. Buntsen vinkede ad en Droske; det gjaldt at naa Stedet inden der blev lukket. Alligevel naaede vi ikke frem før paa Slaget 6, og de sidste Besøgende vare i Færd med at absentere sig, men Buntsen behøvede blot at sige et Par Ord til Dørvogteren, saa aabnede denne ærbødigt Døren for os, og vi havde nu hele Lokalet for os selv. Buntsen kjendte Stykkerne ud og ind, og havde en Roes til dem alle. Paa mig gjorde Billederne et høist besynderligt Indtryk, og i Begyndelsen troede jeg virkelig, at Buntsen vilde have mig tilbedste ved at faa mig til at dele hans Beundring, som maaske var lige det modsatte, saa frastødende, undertiden latterlige, fandt jeg Stykkerne. Men nei — et Blik paa min Ledsager overtydede mig om, at han var i fuld Alvor.

Jeg følte mig helt flov over mit eget Indtryk, som naturligvis maatte være galt; jeg fandt Tegningen grov, og Farverne grelle eller udviskede, Behandlingen stødende realistisk, ligesom jeg heller ikke kunde finde ud af, hvad Billederne skulde forestille. Men efter-

haanden som Buntsen forklarede, kom der dog mere Mening ud deraf.

Jeg anstrængte mig for at følge med og faae Interesse af det jeg saa, men jeg havde kun den Tak, at Buntsen udbrød:

»Herregud, lille Frøken, har De ikke mere Fantasi? Kan De ikke se den store Tanke, der ligger bagved? Skal De endelig have en lille fin lækker ulden Bomuldssky, som en Maler har pillet ved et Par Dage, for at komme i Begeistring, og kan De ikke gribe de raske Træk af et Par Penselsstrøg paa Lærredet, der vidner om en stor Sjæls Evner, om frimodig Kunst. Men saadan gaar det, naar man i aarevis har gaaet i de Spor, som andre har nedtraadt saa grundigt, at det er blevet en saare magelig Vei at vandre. De maa først rigtig rive Dem ud af Deres Bøgeløvstemning og Solnedgangs-ditto, før De kan værdsætte dette her. Husk paa, at det er Ungdommen, Banebryderne, der her er repræsenterede, vor Fremtids Kunst, saa det er nok værd nøie at studere den.«

Jeg tror, det gik Henrik som mig, ingen af os kunde finde Behag i dette uvante nye Syn paa Naturen, men jeg lovede at bestræbe mig paa at ryste den gamle Slendrian af mig og ikke gaa hen og ødelægge denne min første Time i Kunstkritik ved at gjæste Charlottenborg med sine gamle udtraadte

Spor. Det var ikke uden et hemmeligt Suk, at jeg i Tankerne tog Afsked med Godfred Christensens friske Kystbilleder, Aagaards Sommerlandskaber og Møntsteds bedaarende Schweizerbilleder, og jeg kunde godt samstemme med, hvad Buntsen sagde, at der var Lidelse forbunden ved at komme til Forstaaelse af moderne Kunst. Den laa ikke saa nem paa Alfarvei, eller kunde opfattes ved første Øiekast saaledes som den gamle Kunst, der blot indbød til at komme og se, og hvor Forstaaelsen laa nær ved Haanden.

»Det gaar med fordums Kunst som med fordums Literatur«, sagde Buntsen, »den krævede hverken Hovedbrud eller Tænkning af Publikum; derfor blev Folk staaende uudviklede; vor Tid, hvor Kritiken aabner vort Blik og forædler vort Syn, bringer os ogsaa til bedre og sandere Erkjendelse, fører os frem i Kultur og Civilisation. Vi er jo dog ikke Børn, der skal have Klingklang i Versemaal og pæne Farver paa Lærredet.«

Vi traf et Par unge Kunstnere deroppe, som Buntsen præsenterede for os, og med hvem han faldt i Samtale; han fortalte os senere, at de vare vor Fremtids Kunsts Bærere, saa jeg følte mig meget stolt over at have gjort deres Bekjendtskab. I det Hele var jeg yderst tilfreds ved at kigge lidt udenfor vor Havelaage i Selskab med Buntsen; man kunde

altid være vis paa at opleve noget og berige sin Aand.

Vi endte paa en stærkt frekventeret Café, hvor jeg paa Buntsens Opfordring prøvede forskellige Likører, og da jeg om Aftenen kom hjem og mente at skulle aflægge Rapport for vor Udflugt, der var bleven længere end beregnet, var Mo'r heldigvis saa optagen af et Brev fra Onkel Niels, at hun glemte at spørge mig ud.

Onkel Niels meldte, at han ikke kom hjem nu i Foraaret, som Bestemmelsen havde været, men reiste til England, hvor han rimeligvis blev nødt til at opholde sig hele Sommeren i Forretningsanliggender, saa han først til Efteraaret kunde naa hertil.

»Og jeg, som havde glædet mig til at se Dyrehaven, vor deilige friske Bøgeskov i Udspring!« endte han Brevet.

»Og jeg, som allerede har gjort foraarsrent i hans Værelse!« udbød Mo'r skuffet, »Gardinerne skulde netop været hængt op i denne Uge!«

»Hvad mig angik, saa var Onkels Komme eller ikke Komme mig en temmelig ligegyldig Sag for Øieblikket. Den Tid var forbi, hvor jeg havde set hen til ham, som til den, der skulde redde mig ud af de smaa Kanaler; en anden havde nu overtaget dette Hverv, en yngre og kraftigere, saa jeg behøvede ikke mere Onkel og betragtede ikke hans Hjemkomst

som en Begivenhed, en velkommen Afbrydelse i vort daglige Liv. Tværtimod var jeg ikke helt vis paa, om det ikke var at foretrække, at han blev borte; det var jo ikke sikkert, at han kunde harmonere med vor ny Husfælle, for naar Folk har været borte en Række af Aar, saa venter de, at alt skal dreie sig om deres egen kjære Person. Det var ogsaa Buntsens Opfattelse af vor fremmede Onkel, som han naturligvis ikke havde undgaaet at høre tale om her i Huset.

Nu stod Pintsen for Døren, og med den meldte sig en forøget Trang til Virksomhed hos vore kjære Cyclister. Buntsen og Henrik lagde Raad op om en længere Cyclefart i Selskab med Flere, og Overnatten paa forskjellige Steder, og til min store Ærgrelse tog Henrik aldeles intet Hensyn til, at det altid havde været en staaende Aftale, at vi to Sødskende tilbragte Pintsen sammen et eller andet Sted i det Grønne. Det var afgjort, at man aldeles ignorerede mig, og at jeg skulde sidde hjemme og kukkelure, for Mo'r turde naturligvis ikke tage ud i Helligdagene af Angst for den stærke Færdsel.

Det stemmede bedst overens med hendes ikke videre høitgaaende Ideer at blive hjemme og takke sin Gud for, at man ikke behøvede at komme i

Trængsel, men kunde faae sin Middagsmad uden at maatte kæmpe for den paa de overfyldte Restaurationer ude i Skoven. Af Poul var der ikke noget at vente med Hensyn til at være en elskværdig Broder; Sporvognsheste har ikke fri i Helligdagene, og for ham og hans Hospital var Hverdag og Søndag aldeles ens, saa jeg maatte belave mig paa nogle høist kjedsommelige Pintsedage.

Henne hos Stillings vilde de ikke falde paa at indbyde mig, fordi de vare fornærmede paa mig; de pleiede altid at have stort Familiecalas første Pintsedag, saa jeg skulde ovenikjøbet have den Ærgrelse at se dem svanse her forbi om Eftermiddagen med deres Gjæster — skjøndt det ved Gud var en tarvelig Fornøielse at gaa paa Langelinie en høi Helligdag, naar Alverden trækker fra Byen.

Pintseften startede saa vore to Herrer paa deres blankt polerede Cycler, og lod mig tilbage paa den hjemlige Foderplads, som Buntsen saa betegnende kaldte vor Eiendom i Vænget.

Mens vor Havekarl gik og rev Gangene — uf, saa fint og pænt, at det ligefrem var til at faa ondt af, og Mo'r gav Ordre til at udrydde hver eneste lille Ukrudtsplante, der vovede at forstyrre Harmonien, sad jeg med en af Buntsens Bøger i Lysthuset og anstillede Betragtninger, ikke over Bogen, men over Pintsen iaar og den ifjor. Det var ikke saa under-

ligt, at jeg blev noget bitter stemt; thi med al min Lyst og Tendens til at hylde Nutiden, maatte jeg dog indrømme, at Pintsen ifjor tegnede sig saa smuk og behagelig i min Erindring, at den nok var et Savn værd.

Hvor jeg huskede den tydelig!

Den var kommen lidt senere end iaar, — Naturen stod i sin skjæreste Pragt, og Henrik og jeg vare tagne afsted om Lørdagen med Eftermiddagstoget til Hillerød. Der stode vi af og spadserede til Fredensborg og Nøddebo. I Nøddebo overnattede vi og gik næste Morgen til Esrom ad den deilige Vei langs Søen, hvor Bøgetræerne lukker sig over Ens Hoved.

Vi syntes ligefrem, det var høitideligt at vandre Pintsemorgen Haand i Haand under de tætte Kupler, mens Klokkeklangen fra Nøddebo Kirke fulgte os paa Vei. Det var meget bedre end en Gudstjeneste, og vi havde Skoven ganske for os selv, ingen Pintse-gjæster vare endnu naaede saa langt.

Henrik satte sig ned paa en Træstub og nedskrev et Digt, som han havde lavet Aftenen før. Det var poetisk og smukt, med saa megen Stemning i, men maaske det var fordi vi selv vare i Stemning, at vi fandt det saa kjønt, for Buntsen havde rigtig nok senere kasseret det og paavist os Feilene deri:

Stroferne vare for lange, Klangen for sentimental og gammeldags.

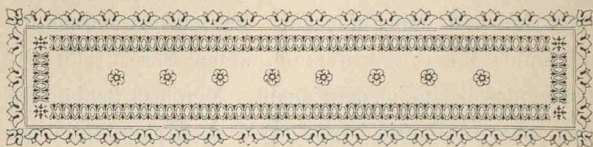
Og da vi saa kom til Esrom og traadte ind i den store landlege Kro, hvem traf vi saa der? — Hellesen og en Ven! Hellesen havde vist faaet at vide, at vi agtede os paa Fodtur, for han blev ikke saa overrasket ved Mødet som vi. Vi spiste Frokost sammen, og jeg morede mig udmærket, fandt Hellesen elskværdig og livlig. Dengang gjorde jeg ikke saa store Fordringer som nu, med Hensyn til Folks Intelligents; jeg lo og var glad ved hver lille tarvelig Bemærkning, der faldt.

Senere gik vi ad Landeveien til Maarum, saae det blaانende Hav med Kullens skarpe Omrids oppe fra de store Hoider og naaede det lille Afgangstrin, hvor Gribskovtoget standser. Raskt susede vi mellem de høie Graner gennem Gribskov, hvor en enkelt lille Ungbøg stak sit lyse Hoved frem mellem sine alvorsfulde Kollegaer. Ved Gribso indtog vi vor Middag og gik saa paa Lykke og Fromme ind i Skoven, hvor man som Regel altid farer vild.

Om jeg nu iaar havde kunnet sværme med Buntsen istedetfor med Hellesen i Gribskov! Sværme — det var nu ogsaa et forældet Udtryk, som ikke kunde anvendes paa en vis Person, der var for dybsindig til at befatte sig med slige Taabeligheder. Alligevel havde jeg en umaadelig Lyst til at tilbringe en Dag

i det Fri med ham; der vilde han sikkert aabne for sin Aands Væld; herhjemme, inden Døre, faldt Ordene mere besindigt og afmaalt. Men saa tænkte jeg igjen paa, at Henrik havde sagt, at de kun talte om Cycler og Cyclegjenvordigheder, monstro det forholdt sig rigtigt dermed?

Pintsen forløb da, som jeg havde profeteret; Mage til lange Helligdage mindedes jeg ikke at have oplevet. Jeg var ikke fri for at være saa onskabsfuld at ønske Regnveir, i det mindste en af Dagene, og det gik virkelig ogsaa i Opfyldelse. 2den Pintse-dag faldt der ud paa Eftermiddagen en Tordenbyge, der absolut maatte have gennemblødt alle Cyclister. Det var det mest interessante, der tildrog sig, ellers var alt jævnt kjedeligt.

Mo'r og jeg vandrede pligtskyldigst til Kirke, hvor ogsaa Herta og Agnes gav Møde. De ligefrem studse ved at se mig der, de troede mig naturligvis paa Farten; der var da heller ikke mange, der vare saa dydige at gaa i Kirke; jeg tror nok, Skoven trak mere end Præsten. Jeg hørte ikke videre efter Talen, men sad i mine egne Tanker, og jeg maatte indrømme, at der var noget i, hvad Buntsen sagde, at

Folk gennemsnitlig ikke blive opbyggede ved at gaa i Kirke. Man kan ikke saadan paa Kommando lade sig bringe i Stemning og absolut føle sig tiltalt af, hvad Præsten netop den Dag har tænkt sig at sige. Jeg skottede hen til Mo'r for at se, om hun var opbygget; hun sad som sædvanlig fin og ulastelig med nedslagne Øine og Haanden paa Psalmebogen, men Gud veed, om hendes Tanker ikke undertiden echapperede hjem, for enhver vidste jo, at de nødigt forlode Hjemmet, og man siger jo, at det hænder ikke saa sjældent, at Husmødre blive distrait under Guds-tjenesten.

Paa Veien ud af Kirken trængte Herta sig frem til mig.

»Gud, havde vi vidst, at du ikke var i Skoven, saa havde vi naturligvis indbudt dig til vor »Middag« idag; der kommer flere unge Mennesker, men nu har vi desværre ikke Plads.«

For at undgaa at svare, vendte jeg mig mod Hellesen, der netop kom frem fra en Sidegang. Vi gik saa sammen ud af Kirken, og ikke af andre Grunde end for at drille Herta, indbød jeg ham med hjem til Frokost. Han havde, som sædvanlig, ikke Tid, men fulgte os dog til Havelaagen. Mens Mo'r gik foran ind, sagde han i en lidt smægtende Tone:

»Kan De huske forrige Pintse, hvilken yndig Dag vi tilbragte sammen?«

»Jo, det kan jeg naturligvis meget godt«, svarede jeg temmelig koldt, for det ærgrede mig, at jeg gjennem ham skulde mindes om det, som jeg netop selv havde tænkt paa.

»Det undrer mig, at De ikke iaar gjør en lignende Tur«, vedblev jeg.

»Det kan vist ikke undre Dem, Frøken«, sagde han alvorligt, og saae samtidig bebreidende paa mig.

Jeg lod Laagen falde i mellem os med et Smæld; han løftede paa Hatten og fjernede sig. Det manglede blot, at han vilde gjøre mig ansvarlig for, at han havde sat sig nogle Nykker i Hovedet!

Før Tirsdag Morgen fik jeg ikke talt med Henrik. Han sad paa Hug i Gaarden og gjorde sin Cycle ren, der saae ganske malproper ud. Han var først kommen hjem midt om Natten, og var nu til Morgen gnaven og udaset, ikke behagelig at komme nær. —

»Naa, det har nok ikke været uden Forhindringer?« sagde jeg.

»Jeg tror sandt for Dyden, der er noget galt fat med den . . . Den har mistet Veiret, skal du se.«

Han var saa optagen af at undersøge, smøre og dreie, saa jeg foretrak at vente med at faae noget nærmere at vide om Turen til senere hen paa Dagen.

»Naa ja, i Esrom var vi ogsaa, men kun en halv Time; vi bedede ikke længe ad Gangen.«

»Var der smukt i Skoven — var den udsprungen?
I red vel gennem Nøddebo?«

»Smukt — jeg havde skam andet at tage vare
end at se mig omkring i det Grønne. Vi havde for-
anstaltet Kapløb mellem Nøddebo og Esrom. Det
tog ikke mange Minutter.«

»Hvor spiste I saa til Middag?«

»I Hornbæk — nei, det er sandt, der drak vi
Kaffe . . . jeg løber s'gu sur i det; det var Gurre,
tror jeg.«

»Kom I ogsaa til Gurre, Gurre Ruiner?« Kan du
huske, at du altid har ønsket at komme derhen; du
mente, at du der vilde blive særlig digterisk stemt.«

»Saa, det erindrer jeg ikke; jeg saae slet ikke
noget til Ruinen; vi vare saa udasede, at vi slængte
os paa Sofaen efter Middag, og sov.«

»Sov Buntsen ogsaa?«

»Ja, naturligvis, baade Buntsen og Brandt og Da-
merne, vi snorksov alle et Par Timer.«

»Havde I Damer med?«

»Veed du ikke det!« Brandts Kjæreste og en
Veninde af hende.«

»Var Buntsen meget elskværdig . . . mod Da-
merne?«

»Aa nei, Kurmager er han just ikke, men en
gemytlig Kammerat, naar han er i muntert Lag. —
Naada, hvor vi drak!«

»Kunde Damerne taale at strabadsere saa stærkt?«

»Det var de nok nødt til, naar de vilde vinde med!«

»Og de bleve vel dygtig vaade i Tordenveiret?«

»Ikke mere end vi andre; forresten kunde man vride dem; det var et rædsomt Syn, da vi stode af ved Klampenborg for at faa en Toddy. Ovre i Sverrig havde vi hele Tiden havt godt Veir.«

»Vare I ogsaa i Sverrig — paa Kullen?«

»Nei, vi muntrede os nede i Mølle. Cykler holder ikke af Bjergstigning.«

»Men I kunde jo have spadseret derop?«

»Det var der ikke Stemning for; men hvad jeg vilde sige, Damerne, især Brandts Kjæreste, hun var skam kæk, du skulde bare se hende drikke Kognaker?«

»Uf, hvad rart er der ved det!«

»Det hjalp til at holde Turen ud, og til ikke tage Skade af det vaade Toi; vi kom først hjem Kl. 2. Det værker dygtig i mine Lemmer, og jeg er søvnig som en Ulykke.«

»Saa havde I det ikke saa idyllisk, som vi to ifjor«, sagde jeg med indvendig Tilfredsstillelse.

»Idyllisk«, lo Henrik, »nei, Virkeligheden værner En snart af med Idyllen.«

»Ja, men ifjor, Henrik, da vi gjorde Fodtur sammen, da havde vi det dog idyllisk. Vel vare vi

ikke saa mange Steder, men Stemningen var der. Husker du ikke det Vers, du skrev?»

»Bah, Stemningen dufter væk, ligesom Verset dengang . . . Det var jo bare noget Vaas.«

»Jeg synes ikke, du skriver Digte mere?»

»Nei, Buntsen har fraraadt mig det; han mener, at jeg har mere Talent til Prosa; jeg bliver for følsom, naar jeg begynder at rime, det duer ikke, man skal se klart og nøgternt paa Tingene.«

Henrik gabede saa høit og demonstrativt, saa jeg lod ham ene.

Den Dag kunde jeg naturligvis ikke vente at se Buntsen, men et Par Dage efter kom han og sagde meget elskværdigt:

»Jeg hører, at De, Frøken Doris, ikke har været i Skoven endnu, vil De være vor Gjæst paa Lørdag, saa kan De selv bestemme, hvorhen Turen skal gaa?»

»Jeg er bange for, at det er et Offer, Herrerne bringer.«

»Aldeles ikke; vi trænger virkelig til at have det lidt magelig ovenpaa vor anstrengende Pintsefart, ikke sandt, Henrik? Og saa vil vi have det ganske for os selv, ikke have de andre med.«

Det var netop, hvad der faldt i min Smag — ingen forstyrrende Elementer.

»Det træffer sig saa meget desto heldigere, som

vore Cycler ere sendte til Reparation«, svarede Henrik.

Da man havde overladt mig Valget af Udflugten, bestemte jeg mig for Skodsborg, og vi dampede saa derud om Søndagen ved Halvfire-Tiden. For en Forms Skyld havde Buntsen inviteret Mo'r med, men vi vidste i Forveien, at hun ikke tog imod Indbydelsen, da Lørdagen var hendes Sydag, og hun ikke kunde forlade Jomfru Iversen, der kom for at efterse Husets Tøi. Det havde ogsaa været mindre morsomt at have Mo'r med paa den Tur, som jeg ventede mig saa meget af, og som jeg var opsat paa rigtig at nyde.

Der var saa myldrende fuldt paa Skibet, at man knap kunde se Kysten for lutter Hoveder; det morede mig ellers at træffe Folk, men den Dag vilde jeg helst have Skibet ganske alene for ham og mig, og jeg var ikke fri for at være skinsyg over, at saa mange vilde have fat i Buntsen, saa der intet hyggeligt tête à tête kunde komme i Stand.

Den lille Dinêr, som Buntsen trakterede med paa Skodsborg Badehotel, var storartet fin og udsøgt, alt for flot for mine beskedne Fordringer, men alligevel en Opmærksomhed mod mig; den blev serveret for aabne Altandøre i et Værelse ovenover Restaurationen, og bagefter drak vi Kaffe oppe i Concertpavillonen.

Buntsen hørte til de Mennesker, der altid ere paa Høide med Situationen, enten denne nu er i et

Kunstlokale eller i et Spisekabinet; lige saa sikker hans Smag var, naar det gjaldt Malerier eller Bøger, lige saa megen Omtanke og Opmærksomhed skænkede han ogsaa mere banale Ting, saasom Mad og Drikke. Hans Interesser strakte sig langt og optog i sig baade stort og smaat. Han forstod med megen Kolblodighed at dele sig mellem det ideelle og materielle, man kunde mærke, at det sidste hørte med til hans Vaner, hvad jo var meget naturligt for en ung Mand, der ikke behøver at nægte sig Livets substantielle Goder, og som er opdragen uden at behøve at tage smaalige Hensyn til Sparsommelighed.

Jeg havde tænkt mig, at vi om Eftermiddagen skulde være gaaet ned til Bøllemose, men da Cigarerne først vare komne frem, saa havde Herrerne ikke Lyst til at spadserere. Mit lille Forslag blev strax slaaet til Jorden.

»Vi sidder jo saa brillant, hvorfor skal man saa uleilige sig videre«, svarede Buntsen, »det er saa ægte kjøbenhavnsk og spidsborgerligt, at man absolut skal bryde op, ligesom man har det allerbedst, for at trætte sig med Spadsereture til andre Steder, hvor man risikerer ikke at faae det nær saa godt.«

Saa bleve vi naturligvis siddende, skjøndt jeg tænkte, at vi kunde have faaet det nok saa rart og ugenert nede under Birkene ved Søen, hvor der er saa romantisk om Eftermiddagen. Jeg vilde ogsaa

have gjort Buntsen opmærksom paa et og andet dernede, og faaet oplyst, om han holdt af Naturen, et Spørgsmaal, der interesserede mig levende, fordi jeg selv var en stor Naturelsker. Men maaske Mandfolk ikke ere saa forstaaende paa den Slags Ting, som vi Kvinder, der har en særlig Evne til at opfatte utallige Smaating; der skal maaske større Apparat til at sætte deres Fantasi i Bevægelse end nogle fintløvede Birketræer, en sivkrandsset Sø og duftende Skovaroma. Og dog havde jeg paa den frie Udstilling set ham stærkt optagen af de mærkelige Stykker Lærreder, der skulde forestille Natur, og som man efter mit Skjøn, maatte besidde en stor Portion Indbildningskraft for at kunne goutere.

Det sad jeg netop og tænkte paa, da jeg pludselig saae Buntsen springe op, kaste den udrøgede Cigaret fra sig og forekommende hilse paa en ung Dame, der i crêmefarvet Kostume og med et helt Blomsterbed præsenteret paa den bredskyggede Hat, hurtig nærmede sig, allerede paa Frastand gestikulerende bekendt med en sølvknappet Spanskrørstok.

Buntsen var gaaet hende nogle Skridt imøde, og mens de nu stode og talte muntert og ugenert, fik jeg Leilighed til at bemærke, at hun bar sorte lakerede Sko og røde Strømper, der tittede frem mellem det aabne Mellemværk paa et hvidt Plissé-Skjørt.

»Frøken Petra Holm«, præsenterede Buntsen, og Frøkenen slog sig ugenert ned ved vort Bord, tog Handskerne af og lændede sig tilbage i Stolen, saa der blev mere rødt synligt, end der egentlig passede sig. Der blev rekvireret mere Kaffe og Kognak. Frøken Petra tog sit Cigaretetui op af Brystlommen og bød mig med en flot Haandbevægelse deraf. Hun forbausedes, da jeg forlegen afslog Tilbudet, og saae op paa Buntsen med en Mine, som om hun vilde sige: »Er hun saadan en Snærpe?«

»De maa virkelig gjøre som vi andre«, lo Buntsen, »istedetfor at sidde med Hænderne i Skjødets. Cigaretrygning er et klædeligt Haandarbeide, se paa Frøken Holm, og lur hende Finessen af; hun er en dreven Ryger!«

Jeg maatte tilstaa, at den lille Cigaret, som hun behændigt manøvrerede med, ikke alene klædte hende, men gav hendes Væsen og Tale et vist Applomb, stillede hende paa lige Fod med Herrerne. For hendes Vedkommende var der heller ikke Tale om, at hun ikke betragtede sig som jævnbyrdig med dem, hun bevægede sig med Sikkerhed paa alle de Omraader, Konversationen omfattede, saa mine egne Mangler faldt desto mere i Øinene; hun var slagfærdig i Replikken og havde naturligvis været vant til at omgaaes begavede literære Folk, navnlig Herrer.

Samtalen dreiede sig om Personer og Ting, som

kun de Indviede vare fortrolige med, de Indviede i en Kreds, hvor jeg ikke hørte hjemme. Jeg følte, at saalænge jeg var bunden og tvungen paa saa mange Sider, maatte jeg desværre blive en Fremmed ligeoverfor al det, der rørte sig i Livet og Menneskehjernerne. Det satte mig altid i daarligt Humør.

Den smukke Sommeraften løb hurtigt tilende, og vi maatte haste ned til Dampskibet.

Jeg havde sat mig lidt afsides fra de andre paa Dækket, for i Stilhed at studere Frøken Holm og mulig erhverve mig noget af hendes Sikkerhed.

Buntsen kom snart efter hen til mig. Han havde sin Plaid løst kastet over Skulderen.

»Hvorfor er De saa alvorlig, Frøken Doris?«

»Aa, naar jeg er alvorlig, saa veed De godt Grunden; det er altid, naar jeg er misfornøiet med mig selv, naar jeg synes at gaa saa langsomt frem i det, De veed nok.«

»Hm ja, der er megen Undskyldning for Dem; de daglige Forhold, De lever i, skal just ikke inspirere Dem til høiere Flugt; man frigjør sig vanskelig for vante vrang Forestillinger, og jeg ser ofte med Sorg, at mit Arbeide med Dem er spildt.«

»Nei, nei, det maa De ikke sige, jeg har jo den samme usvækkede Tro og Tillid til Dem og Deres Meninger.«

»Jeg kjender Dem bedre end De selv gjør, og

veed, at der er gamle Skader, som det er svært at blive af med. De er Deres Mo's Datter og har med Modernælken inddrukket en Del af hendes Naturel; det lader sig ikke bortfjerne uden Kamp. Tilmed er De af en svag og blød Karakter, let modtagelig, begeistret, nu vel, men dog ikke ret skikket til Fod for Fod at kæmpe Dem frem. Karakterer som Deres, maa helst strax gjøre Springet.«

»Springet til hvad?«

»Til den anden Side, til den modsatte Leir. De veed, at vi Unge, vi Fremtidens Mænd, stiller os modsat den spidsborgerlige Samfundsklasse, der pligtskyldigst bøier sig for Autoriteterne og mener, at alt hvad der kommer derfra, er det ene saliggjørende. Vor Religion, vor Opfattelse af Lov og Moral er anderledes end deres, der er saa ormstukken og forældet, at den, i Stedet for at hele, søndrer. Jeg besmykker ikke noget, stikker ikke noget i Skjul, vi er i Oppositionen, og hvem der vil tilhøre os, maa vove Springet, — bagefter nytter det ikke at angre.«

Buntsen havde under de sidste Ord svøbt sig ind i sin Plaid, han strammede den stærkt over Brystet og stod nu fuldt rustet foran mig.

Jeg sad og borede min Parasol ned mellem Dækkets Planker og havde ikke strax Svar paa rede Haand.

»Skal jeg sige Dem noget?« han bøiede sig over mig. »De tør ikke vove Springet!«

Jeg saae raskt op.

»Jo vist tør jeg saa, naar«

»Naar hvad?«

»Naar De vil række mig Haanden.«

Han satte sig ned ved Siden af mig, ganske tæt.

»Det skal ske, men skal jeg hjælpe Dem, saa maa jeg have fuld Rettighed over Dem, den Rettighed, som man giver den Mand, man vælger til Livs- ledsager. Jeg maa kjende Deres Tanker og Følelser ud og ind, være Deres bedste og eneste Fortrolige.«

»Men bryder De Dem da om mig!« brast det ud af mig, »saadan paa den Maade, som«

»Paa den Maade, som er gængs i Deres Kreds«, han smilede ironisk, »naar man synes, at nu er man kommen saa vidt, at man nok kan gifte sig, og saa gjør et Valg mellem et Dussin unge Piger, om hvem man tænker sig, at de nok kan blive gode Husmødre. Nei, jeg bryder mig om Dem paa en langt kraftigere, inderligere Maade. Naa, vil De saa?«

»Ja, heller end gjerne!« udbød jeg stærkt rødmende.

I det samme kom en Opvarter meget ubeleilig hen til os med Bud fra Henrik, at man ventede os til en Romtoddy.

»Buntsen reiste sig og bød mig Armen.

»Aa nei, lad mig blive siddende et Øieblik endnu og samle mig, inden jeg gaar hen til de andre«, bad jeg.

Buntsen nikkede til Svar og lod mig ene. Mit Blik fordybede sig i den røde Aftenhimmel, der tegnede sig med urolige Flammer, mens jeg tænkte paa, at det egentlig var et mærkeligt Frieri, saa forskjellig fra, hvad jeg forbandt med Tanken om en Kjærlighedserklæring, men naar jeg tænkte mig om, saa maatte jeg vide, at en Mand som Buntsen ikke kunde komme med banale Følelsesudbrud, saaledes som det var sket de tusinde Gange før, til tusinde unge, rødmende Piger. Hos ham var ikke Rum for følsom sentimental Stemning, ikke for Ord, men for Handling, og jeg maatte vide, at rakte han mig sin Haand, saa var det for at hæve mig op til sig i aandeligt Niveau, støtte og styrke mig, være mig en sand Ven. Hvor ganske anderledes betydningsfuldt var det ikke for mit fremtidige Vel, end om han havde hvisket mig ømme og smigrende Ord i Øret, og hvor stolt maatte jeg ikke være over, at han fandt mig værdig til at modtage saa meget af ham.

At der samtidig opstod en barnagtig Trang hos mig til netop at høre de taabelige, forelskede Udbrud, som jeg nys havde forkastet som dumme og traditionelle, skyldtes naturligvis kun min gammel-

dags Opfattelse af mange Ting, var Rester af de Traade, der endnu knyttede mig til de Omgivelser, som jeg længtes efter at løsrive mig fra. Jeg, som ønskede at være moderne, maatte ikke have slige Fornemmelser og ikke lade ham mærke dermed. Herefter maatte jeg se at gjøre ham Ære, at han ikke skulde fortryde sit Valg.

De flammende Skyer skiltes derude i Vest, og dreve henover mit Hoved, som smaa røde Tunger. mens de lyse Nætter holdt paa at afløse den varme, solrige Dag. En let Kuldegysen gjennemfoer mig, i det jeg reiste mig op og gik hen til de andre, tilsyneladende interesseret i de dampende Toddyglas.

»Kom herhen og varm dem«, sagde Buntsen.
»De ser hel bleg ud.«

Jeg tømte smilende den Drik, han rakte mig, og prøvede endog paa at tænde en Cigaret — jeg vilde dog ikke altid staa tilbage for de andre. Jeg havde da den Glæde, at mit Forsøg med Cigaretten aflokkede Buntsen et anerkjendende Smil, og han henvendte sig Resten af Aftenen kun til mig. Jeg følte mit Mod voxe, den varme Drik i Forening med Bevidstheden om, hvad der var foregaaet, gjorde mig hel fri og livlig. Buntsen pustede til Livligheden, saa længe den stod paa, og hans Blik hvilede paa mig med en Varme, som jeg sjældent eller aldrig havde mærket før. — Et behageligt Velbefindende

gjennemstrømmede mig, jeg prøvede at gjengjælde de varme Blikke, vise ham, at jeg ikke var nogen stiv Dukke, men et Menneske af Kjød og Blod.

Ved Ankomsten til Havnegade tilbød Buntsen galant Frøken Holm en Droske til at bringe hende hjem, og hun tog imod den paa den Betingelse, at vi gjorde hende Selskab. Vi satte hende af paa Boulevarden og kørte saa videre til Rosenvænget.

»Kan De godt lide Frøken Holm?« spurgte jeg.

»Ja, rigtig godt; hun har gode Evner og Forstand, er resolut og koldblodig, hun hører hverken til Tvivlerne eller Søgerne, det er hos hende et overvundet Stadium. Og saa kan jeg godt lide, at hun er saa fix klædt. Hendes Spadseredragter klæder hende maaske bedst, det fodfri Skjørt og de blanke Laksko, men hendes Hjemmedragter, syede i Prinsesseform med kort Slæb og mange Brystlæg, giver hende et vist elegant Præg, der tiltaler os Herrer.«

»Og jeg som troede, at De slet ikke lagde Mærke til Damernes Toilette — mente, at det var Ubetydeligheder for Dem!« udbrød jeg forbauset.

»Naa«, sagde Henrik leende, »saa kjender du ikke Buntsen, han er meget nøieregnende med Damernes Paaklædning og forstaar at vurdere en smuk Dragt.«

»Det gør jeg, fordi jeg har Blik for det Skjønne, og alt hvad der er hæsligt og tarveligt støder min

æsthetiske Smag; i den materielle Sfære, som vi ere nødte til at bevæge os i, er det heldigt, naar smaa Forfinelser kan gjøre sig gjældende.«

Mens han sagde dette, kom jeg til at tænke paa, at det maaske ogsaa var heldigt, om jeg for Fremtiden bekymrede mig lidt mere om mit eget Toilet, der ikke kunde tilfredsstille en forvænt Smag; jeg havde hverken røde Strømper eller Laksko, Spadserestok, eller Blomsterbede paa Hatten, ja, hvad værre var, mine højtflyvende Tanker havde i den senere Tid bragt mig til at forsømme mit Udseende. Det hævnedes sig nu, at jeg ikke ved Foraarstid havde raadspurgt Moderne, ligesom Herta og Agnes, hvad jeg dengang fandt under min Værdighed. Uvilkaarlig rødmede jeg og saae nedad min Dragt.

Buntsen opfangede mit Blik og sagde med et elskværdigt Smil:

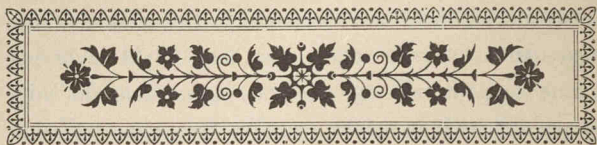
»Ja, egentlig »fin de siècle« kan man ikke beskylde Frøken Doris for at være. De lider ikke af den Forfængelighed at stille Deres Yndigheder i et flatterende Lys.«

»Hvad jeg ikke har været, kan jeg maaske blive«, svarede jeg raskt, idet jeg i Tanken saae min egen Figur, i Smag med Frøken Petra Holms, smukt præsenteret i blødt crêmearvet Kaschemir; saa blev jeg igjen rød, idet jeg tænkte paa, om Buntsens Blik da vilde hvile paa mig med et bifaldende Udtryk,

istedetfor med den overbærende kritiske Mine, hvor-
med han nu maalte mig. For hans Skyld vilde jeg
gerne se godt ud, og det var ogsaa dumt af mig,
at jeg ikke havde tænkt paa det før; naa! jeg vilde
sætte Pris paa, at Buntsen brød sig om min Person,
saa maatte Personen ogsaa være tiltalende.

Da Buntsen rakte mig Haanden for at hjælpe
mig ud af Drosken, følte jeg et sagte Tryk gennem
Handsken, der rigelig opveiede, hvad jeg mulig havde
savnet i det afgjørende Øieblik paa Dampskibet, og
da jeg var bleven ene og gennemgik Dagens Op-
levelser, maatte jeg med glad Bæven indrømme, at
jeg var rykket et stort Skridt fremad, mere end jeg
i min dristigste Fantasi havde haabet. Jeg havde
gjort Springet — og Springet det betød Liv og Frem-
gang. Puppehylstret var sprængt, jeg skulde som
frigjort svinge mig paa Sommerfuglevinger op i Sollyset.

Det var glade Dage, der nu paafulgte. Jeg saa jævnlig Buntsen, og om jeg end havde Aarsag til at være skinsyg paa Cyclerne, der bortførte ham lige for Næsen af mig, saa havde jeg dog i mit Indre tilstrækkelig Stof til Lykke.

Ingen vidste endnu, hvad der var forefaldet imellem os. Jeg havde faaet det arrangeret saaledes, at Mo'r engang for alle havde inviteret ham til Middag om Torsdagen. Saa holdt Cyclerne Ferie, og Dagen blev til en Festdag. Som opmærksom Værtinde havde Mo'r altid en lille Overraskelse ved Middagen, en vellykket Dessert eller en god Flaske Vin. Jeg selv ofrede en halv Time foran Speilet, for at bringe lidt Afvexling i Toilettet. Samtidig mønstrede jeg mit Udseende; egentlig smuk var jeg ikke, dertil var mine Træk for uregelmæssige, Udtrykket for vexlende; Øinene vare nok min Force, og saa min gode Figur.

Poul deltog i Maaltidet, han satte ogsaa Pris paa Buntsens belærende Selskab, og det var tydeligt, at vi alle gik frem, hver paa sin Maner. Det halve Aar, vort Bekjendtskab med Buntsen havde varet, havde sat sine Mærker paa os. Henrik var bleven selvstændig og havde sine egne Meninger, som han ikke mere var bange for at udtale, Mo'r var rykket et Par Tommer i Veiret, lidt udover den almindelige Landevei, og Poul — han var nu en soigneret Gentleman med en Læges Anstand og Værdighed og følte sin egen Betydning. Det var Buntsens Værk, at en hel lille Familie, berørt af hans Aande, var vaagnet op af sin Dvale.

Da Varmen begyndte at trykke os i vor inde-stængte Have, foreslog Buntsen at forlægge Situationen til Langelinies Pavillon og tage vor Eftermiddags-kaffe der. Mo'r gik som oftest med, skjøndt hun fandt det var urimeligt af Buntsen at spendere Kaffe, naar man kunde faae den meget billigere hjemme.

Da Mo'r havde fundet paa at tage sit Hækletøj med, fandt hun ikke, at Tiden var helt spildt, og Henrik og jeg fandt Leilighed til at læse de Aviser, som vi ikke selv holdt.

Naar vi saa gik fra Kaféen, mødte vi gjerne Stillings, som havde siddet paa en Bænk nedenfor Pavillon og ærgret sig over, at vi morede os deroppe. Var Mo'r ikke med, tog vi os lidt mere Fri-

hed, Cigaretter og Kognak kom frem, og vi passiarede med Buntsens Bekjendte, hvoraf der altid fandtes en Del paa Kaféen, alle overlegne, fornemme Personligheder. En enkelt Gang saae jeg fra Terrassen et Glimt af Hellesen, som gik sig en ilfærdig Aftentur, hverken seende tilhøire eller tilvenstre, hvad der forøvrigt var heldigt, da han ellers havde forarget sig over vort muntre Leben.

»Naa, Doris, bliver det saa til noget?«

Det var Henrik, der spurgte. Han sad i Haven, beskjæftiget med et Arbeide fra Tegneskolen, hed det sig — men det var nok et Manuskript.

»Hvad mener du?«

»Mellem dig og Buntsen; det er da klart, at han er indtagen i dig.«

»Indtagen — det er just ikke Ordet.«

»Naa ja, synes om dig. Buntsen er jo af et temmelig koligt Temperament, men jeg kan da ikke tro andet, saameget han kommer her i Huset. end at han tænker paa at forlove sig med dig.«

»Forlove«

»Naa, er det heller ikke Ordet; det lader til, at mine Udtryk ikke behage dig. Forklar mig, hvordan det staar sig imellem eder? Du pleier dog ellers at have Fortrolighed til mig.«

Jeg sad og gjorde mig lidt kostbar, men da Henrik vedblev at fritte mig ud, sagde jeg:

»Naar du endelig vil have det saa nøiagtig, saa har han maaske gjort mig et Tilbud, og der er al Sandsynlighed for, at han bliver din Svoger.«

»Det vidste jeg nok. Du har en bedre Smag end at gaa hen og forelske dig i et ganske almindeligt Hverdagsmenneske, som Hellesen f. Ex.«

»Hvorfor netop Hellesen?« spurgte jeg lidt ærgerlig.

»Fordi han jo altid har sværmet for dig, og jeg selv ogsaa engang har opmuntret ham, men nu forundrer det mig, at jeg har kunnet synes om saadan en Dødbider.«

»Hvordan tror du, Mo'r vil modtage Buntsen, naar han melder sig som Svingerson?«

»Godt naturligtvis; han kan jo ernære en Kone, saa der er jo ikke noget iveien.«

»Men Mo'r kjender ham ikke saa nøie som vi; hun veed f. Ex. ikke, at han ikke er saadan rigtig religiøs.«

»Aa. fordi han ikke gaar i Kirke, eller tror alt, hvad Præsten siger, derfor kan han være meget god.«

»Og hun veed heller ikke, at han opponerer imod alt det her i Landet, som for hende staar som ufeilbarligt og urokkeligt. Mon det er nødvendigt at underrette hende derom?«

»Er du gal? Det var da gruelig dumt, saa gav hun aldrig sit Samtykke; al det klarer sig nok, Mo'r

er allerede kommen et godt Stykke paa Gled, men derfor maa man dog være varsom; der er Ting, hvori hun er rædsom stædig, og hvad hun kalder sine Principer, dem maa man ikke røre ved.«

»Men ellers har hun dog givet os megen Frihed i den sidste Tid, det maa du indrømme.«

»Ja, hun siger ogsaa selv, at hun har opdraget os saaledes, at nu vi ere komne til Skjelsaar og Alder, kan hun rolig lade os gaa paa egen Haand.«

»Vi tager saamænd heller ingen Skade af at være lidt med paa Noderne. Hør, Henrik, synes du ikke jeg klarer den bedre nu — Cigaretrygningen og de andre Ting, som faldt mig saa svært i Begyndelsen?«

»Jo, der er formelig kommet Stil i dig, og den Kjole, du havde paa igaar, sad brillant; jeg har aldrig vidst, at du havde saa smuk en Figur.«

Jeg lo fornøiet.

»Det kommer sig af, at jeg før har faaet mit Toi lavet af en Jomfru, der gik hjem til os; nu faar jeg det syet paa en flot Systue. Jeg mærkede jo nok, at jeg stak af mod de andre Damer, vi traf af Buntsens Bekjendte, der alle har et saa fixt Snit.«

»Og da Buntsen ser med kritisk-æsthetisk Blik paa Damerne, saa vil min kjære Søster ogsaa nok kunne staa for Skud. Jeg har ogsaa lagt Mærke til, hvorledes han med sit Blik ligesom indsuger hele din nydelige lille Person fra Top til Taa.«

»Det glæder mig at høre, for undertiden forekommer han mig at være saa temmelig reserveret eller blaseret ligeoverfor kvindelige Fortrin.«

»Aa, nei, trøst dig, Buntsen kan godt lade sig rive med — han er ikke helt uden Fortid.«

»Hvad mener du?«

»Jeg mener, at han naturligvis, som enhver ung Mand, har prøvet sin Lykke hos Kvinderne; han er jo nu snart 28 Aar, og det er kun daarlige Mænd, der er Dydsexemplarer.«

»Det har jeg heller ikke tænkt mig om Buntsen, men han er nu saa klog og sikker paa sig selv, og er vist ikke gaaet videre end han kan forsvare; men du selv, Henrik, du skulde tage dig i Agt?«

»Naa, saa du vil advare, du veed jo ingen Besked med de Dele.«

»Jo, jeg veed godt, at du er i den farlige Alder, og at der er saa mange Fristelser, og at Mo'r er glad ved at vide, at du bor i Hjemmet under hendes Opsyn.«

»Pyt, Mo'r, hun svæver i den salige Tro, at min Uskyldighed er vel forvaret. Hvor latterligt! Man maa have Indblik i Livet, især som Forfatter er det ligefrem Ens Pligt, — hvordan skal man ellers kunne skildre Virkeligheden. Jeg har netop en Roman i Hovedet, hvortil jeg maa samle Stof, og det kan man

virkelig ikke faa her i det kjedelige Vænge, det maa hentes andre Steder fra.«

»Uf, er det slemt?«

»Ikke mere slemt end saa meget andet, der kræver at komme frem, naar Mennesker ikke helt vil stagnere. Farverne blive maaske lidt grelle, men saa er Effekten desto større; Buntsen bebreider mig, at jeg bruger for fine Pensler, jeg har lovet ham at benytte bredere herefter. Naar man vil debutere som Romanforfatter, saa nytter det ikke at tegne for svage Konturer; der maa lægges kraftigt an.«

»Det er mageløst, at du nu er naaet saa vidt, at du kan skrive et større Arbeide. Skitser og Noveller kan jo være meget godt, men det giver mere Anseelse, naar man har et større Værk at byde Publikum. Men hvordan skal du faa Tid dertil?«

»Aa, jeg har tænkt til Vinter at tage mig det temmelig let paa Tegneskolen; Mo'r behøver jo ikke at vide, at jeg skulker, og jeg betaler naturligvis mine Timer alligevel. Skulde det endelig opdages, nuvel, saa er jeg ikke den første unge Mand, der har taget feil af sit Kald, og jeg tænker at kunne vise Mo'r, at det er bedre at have en dygtig Forfatter til Søn, end en middelmaadig Arkitekt.«

»Der er ingen Tvivl om, at Mo'r nok vil forsone sig med, at du vælger Digterkunsten til Erhverv, for du skulde bare vide, hvor stolt hun er over dine

smaa Noveller i Tidsskriftet, og det glæder hende ogsaa, at du faar dit Arbeide godt betalt. Hun læste en af dem høit den Eftermiddag, hun havde Chokoladeselskab hernede i Lysthuset.«

»Naa, — og hvad sagde saa de kjære Damer dertil?«

»Saalænge Chokoladen stod paa Bordet, vare de meget ivrige i deres Roes, men derfor kan det godt hænde, at de senere har havt deres Betænkeligheder; Damekritik, navnlig gamle Jomfruers, er just ikke til at faa Forstand af. Uf, saadanne Væsener er mig en Vederstyggelighed! Naar jeg bliver gift, vil jeg ikke taale saadanne i mit Hus; jeg vil vælge min Omgang blandt lutter interessante, begavede og aandrige Mennesker. Vort Hjem skal være Samlingsstedet for alt, hvad der duer af Kunst og Literatur.«

»Det kan forhaabentlig blive en ny Guldalder, vi gaar imøde«, svarede Henrik, »og der er den Fordel, at din tilkommende Mand er ved Mønt, saa I behøver ikke at være saa sparsommelige, som i gamle Dage, men kan nok traktere eders Gjæster med andet end Smørrebrød og Thevand.«

Ja — saa vidt var jeg allerede kommen, at jeg i Tankerne arrangerede mit Fremtidshjem, for jeg havde den Tro, at Buntsen ikke holdt af at være længe forlovet, men at han vilde fremskynde vort Giftermaal. Endnu havde han ikke talt med Mo'r

angaaende mig, heller ikke til Henrik som det lod, men jeg brød mig heller ikke om nu strax at have Forlovelsen deklareret. For mig maatte gjerne Sommeren gaa paa denne Maade; der var noget pikant og tiltrækkende ved det fortrolige Forhold, der med hver Dag blev mere og mere varmt fra hans Side.

Af og til kunde jeg dog mærke paa Mo'r, at hun ligesom veirede noget; hun var for taktfuld og klog til at gjøre direkte Spørgsmaal, foregribe Begivenhedernes Gang, men ad Omveie kom det dog efterhaanden frem, at nu havde vi kjendt Buntsen over et halvt Aar, hun betragtede ham som Søn i Huset, og Folk vare begyndte at interessere sig mere end heldigt var, for ham og mig. Hun sendte mig spørgende Blikke, henledte ofte Samtalen paa Buntsen, og forudsatte den Mulighed, at han engang vilde købe sin Faders Gaard tilbage, der var gaaet over i fremmede Hænder. Jeg kunde vente, at hun i Længden ikke vilde lade det bero ved vage Antydninger, og jeg tænkte, at det vist vilde blive nødvendigt at underrette Buntsen om, at Mo'r sonderede Terrainet.

Tilfældet kom mig til Hjælp.

Buntsen skulde tiltræde en lille Reise til Norge og kom en Eftermiddag i Sommerferien for at sige mig Farvel. Mo'r maa have mærket, at vi gjerne vilde være alene, for hun reiste sig op fra Veran-

daen, hvor vi sad, og gjorde sig et Ærinde ned i Haven. Jeg kunde ikke lade være at smile, for jeg gjættede hendes Tanker — hun vilde give Buntsen Leilighed til at fri, hun mente, at det nu kunde være et passende Tidspunkt.

»Hvorfor smiler du, Doris?« spurgte han.

»Aa, fordi Mo'r tror, at det ikke er sket endnu — det, at vi to ere enige.«

»Og tror du, at hun vil være enig med os?«

»Ja, det gjør jeg, hvorfor skulde hun ikke?«

»Hm, ja, det er jo ikke altid, at man er velset, naar man vil berøve en Moder sit Barn, — du maa nemlig være forberedt paa at følge mig med kort Varsel.«

Jeg stak fortroligt min Arm ind under hans.

»Saa var det maaske bedst, at Mo'r snart fik det at vide, for at forsone sig med den Tanke at skulle skilles fra mig.«

»Maaske, ja.«

Buntsen sad og tænkte lidt efter, mens hans Øine fulgte Mo'r, der gik og skar visne Roser bort og meget hensynsfuldt vendte Ryggen til.

»Du maa gjerne fortælle hende det, naar jeg er reist, skjøndt jeg antager, at Følgen maa blive, at vor Forbindelse skal basuneres ud i Verden, i Form af Forlovelse. Din Mo'r kan vist ikke tænke sig en anden Maade.«

»Nei, det tror jeg ikke, hun kan, — her til-
lands sker det jo altid, at naar to Mennesker slutter
en Pagt, saa«

»Saa skal Verden give sin Sanktion, sætte det
officielle Stempel derpaa. Jo tak.« Buntsen gjorde
en uvillig Bevægelse. »Derved er mangt et ømt og
inderligt Forhold bleven spoleret. Du veed, at jeg
har taget meget Hensyn til din Mo'r, og for din Skyld
lagt Baand paa mig i mange Tilfælde. Jeg vil og-
saa endnu føie mig efter, hvad hun anser for Kou-
tume, men det siger jeg, at det bliver sidste Gang,
jeg lader hende raade, og skal det endelig være, at
Offentligheden skal underrettes om vor Forbindelse,
saa maa det ske, mens jeg er borte; saa slipper jeg
for alle de mange Omstændigheder, som jeg i Evig-
hed aldrig personlig vil indlade mig paa — For-
lovelsesvisitter og Fester, Sludder og Vrøvl. Afgjør
I kun al det, og lad Huset være ryddet til jeg kommer
hjem.«

Det var virkelig kjønt af Buntsen, at han saadan,
uden Overtalelse fra min Side, overlod til mig at
kundgjøre vor Forbindelse. Jeg takkede ham ogsaa
rørt derfor, for jeg havde tænkt, at det vilde blive
et Stridspunkt, dette med Deklarationen. Han havde
tidt nok udtalt sig imod kjøbenhavnske Forlovelser
og den Selskabelighed og Bysladder, der fulgte med.

Buntsen reiste sig op, han havde travlt med at

komme afsted og vilde ikke blive til The. Jeg fulgte ham ned til Laagen, hvor vi stod og talte nogle Minutter sammen.

»Lad mig nu se, at du ikke gaar hen og bliver altfor fordummet, mens jeg er borte, ikke mister, hvad du har vundet; for du har virkelig vundet ikke saa lidt frem i den sidste Tid.«

Han kjærtegnede mig smilende, og jeg trykkede mig ind til ham.

»Du veed, at jeg kun ønsker at være, som du vil have mig, at jeg blindt gjør, hvad du vil.«

»Nuvel, saa haaber jeg, at du gjør mig Forlovelsen — det er rigtig et hæsligt Ord — saa lidt besværlig som mulig. Helst tog jeg dig med strax, men der er Ting, der skal ordnes først; jeg har en Del Planer og Projekter i Hovedet med Hensyn til Fremtiden.«

Da jeg langsomt vendte tilbage til Huset, kom Mo'r mig imøde. Jeg kunde se paa hende, at hun havde været Vidne til vor Afskedstagen og i den Anledning havde noget meget moderligt at sige mig, men jeg kom hende i Forkjøbet ved paa staaende Fod at fortælle hende, at alt var klappet og klart imellem os. Vi fulgtes ad op i Stuen, hvor jeg nærmere berettede om, hvad Buntsen og jeg havde aftalt, og at det tildels var for at undgaa en Forlovelses Formaliteter og Uro, at han forsvandt.

Det var ikke rigtig efter Mo'rs Hoved, men selve Glæden over Forlovelsen var dog den overveiende og standsede hendes Betænkeligheder. At der ikke maatte udsendes Forlovelseskort, var naturligvis et Skaar i Glæden, men da der ikke var noget til Hinder for, at Mo'r skriftlig kunde underrette vore Bekjendte om Begivenheden, tog hun endnu samme Aften Plads ved Skrivebordet og udfærdigede diverse sirlige smaa Billetter med enslydende Indhold. Glad over, at det Hele var spændt saa godt af, gav jeg mig ikke Tid til at tænke over, heller ikke følte jeg det som noget Savn, at Mo'r ved denne Leilighed just ikke skjænkede mig nogen særlig Sympathi eller Varme; jeg var jo ikke forvænt i den Retning eller ventede, at hun skulde føle Trang til at lægge en hjærtelig Følelse for Dagen. Som sædvanlig var det kun den ydre Side ved Sagen, hun skjænkede sin Opmærksomhed.

De Dage, der nu paafulgte, vare just ikke interessante, og jeg misundte Buntsen, der havde valgt den ulige bedre Del, at echappere fra alle Visitterne, der nu strømmede ind. Jeg maatte ifølge Mo'rs Ordre pligtskyldigst holde mig hjemme.

»For det er galt nok, at din Forlovede ikke viser sig, men saa maa du være dobbelt elskværdig.«

Med Ængstelse opdagede jeg, at det var svært for mig at holde mit Løfte til Buntsen om ikke at

blive dum i hans Fraværelse. Forlovelsen havde skaffet mig hele vor Omgangskreds paa Halsen, den, som jeg i den sidste Tid fuldstændig havde ignoreret. Dreven af Nysgjerrighed mødte baade Herta og Agnes, ivrig forklarende, at de aldeles ikke vare blevne overraskede; den eneste, der blev borte, var Hellesen.

Jeg tog Revanche fra Formiddagens dræbende Timer ved om Eftermiddagen sammen med Henrik at raillere over vore Bekjendte og deres spidsborgerlige Ytringer.

»Du kan ikke tænke dig, hvor forfærdet de bleve ved at opdage, at jeg ingen Ring havde paa Fingeren, Mo'r maatte høitidelig forsikre, at den vilde komme med det allerførste. Det var blot fordi Buntsen var reist saa hurtig, at der ikke var bleven Tid til at gaa til Guldsmeden. Mo'r er ufortrøden i at klare alle Skjær, og da man forbausedes over, at han som Nyforlovet er reist bort, beroligede hun dem med, at det var en Forretningsreise . . . For mig maa de saamænd gjerne ærgre sig og forbauses, men Mo'r er jo af dem, der ikke kan lade være med at tage Hensyn til Folks Dom.«

Da Buntsen kom hjem igjen, var al det ubehagelige overstaaet, og Huset ryddet for Uvedkommende. Vi optog igjen vort daglige Liv med de vante Adspredelser, kun, at jeg nu mere end før kunde nyde godt af Buntsens Selskab.

Da Henrik altid var »der Dritte im Bunde«, var Mo'r ikke nøieregnende med vore sommerlige Udflugter, der kun indskrænkede sig til Byens Omegn. At være ene og uforstyrret i Naturen sammen med Buntsen, som jeg i Begyndelsen havde glædet mig til, var der ikke Leilighed til, thi hvor kan man vel finde Steder, hvor der ikke findes Mennesker om Sommeren, der, hvor Jernbaner og Dampskibe viser Veien.

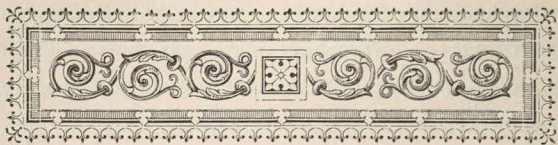
Buntsen var desuden saa godt kjendt, at han traf Bekjendte overalt.

Turen endte gjerne paa en Restauration med flot Aftensmad og Vin. Det var altid Buntsen, der traktede, og der var Ingen, der afslog Traktementet. Vi kom dog hjem i temmelig ordentlig Tid for Mo'rs Skyld, men hvis hun troede, Henrik pænt gik op paa sit Værelse, saa tog hun feil; hun fik akkurat hørt hans Stemme, naar han sagde Godnat; saa listede han bort igjen — han skulde jo studere Livet, samle Stof, og jeg sørgede som kjærlig Søster for, at alle Laasene vare godt smurte, at de ikke skulde knirke og forraade ham, naar han kom hjem sent paa Natten.

Mo'r begyndte at finde, at han saae daarlig ud, og da Kjøbenhavnsluften om Sommeren jo ikke er særlig god, tog han sig en lille Ferie og reiste over til Jylland.

Da han kom hjem igjen, havde S^{alt}vandsbadene og den stærke Luft brunet ham, saa han trods sin Magerhed saae rigtig kjøn ud og havde faaet et klædeligt forsorent Sving paa sig.

Da September havde beklædt Villaens Mure med et broget Flor af Vinløv, saa den virkelig saae hel malerisk ud, og Kastanie og Linde begyndte at skifte Farve, saa havde vi endelig den saa meget omtalte amerikanske Gjæst, Onkel Niels, iblandt os.

Den officielle Modtagelse paa Banegaarden blev kuldkastet ved Onkels pludselige Nærværelse, der, skjøndt længe ventet, dog kom noget bag paa os.

»Ja, her har I mig!« udbød han glædestraalende, og gik fra den ene til den anden. »Kjære Gitte, du ser formelig yngre ud, end da jeg reiste, saa slank og nydelig, rigtig ladylike. Det er vel Poul, Medicineren, kan jeg tænke; ja, han ser jo nok saa sat og solid ud, og det maa vel være Henrik. Hvor Pokker har han gjort af sin prægtige Krøltop? Er det moderne at lade sit Haar rage til Stubmark? Naa, naar der bare er noget godt indenfor, saa er

det ligemeget med Stubbene. Og Doris, din klarøiede Tøs, lad mig prøve, om du kan se mig lige i Øinene, som for tolv Aar siden, da du sad paa mit Skjød? Ja, er du ligesaa varmhjertet som dengang, saa kan din Kjæreste sagtens være tjent med dig. Men hvor har vi saa Kjæresten? — kom frem med ham.«

Mo'r skyndte sig nu at præsentere Buntsen, der havde holdt sig i Baggrunden, og Onkel Niels kastede et mønstrende Blik paa ham og sagde halvt smilende, halvt alvorligt:

»Doris har altid været min Kjæledægge, saa jeg maa bede Dem være god mod Barnet, ellers faar De med mig at bestille. Ja, saa er jo hele Familien samlet; jeg tænker, vi skal faa det rigtig rart sammen, I kan tro, jeg har længtes efter eder!«

»Jeg haaber ogsaa, du skal føle dig vel her i Huset«, sagde Mo'r, »jeg har givet Ordre til Tjenestefolkene, at de skal sørge godt for dig, at Karlen skal børste dit Tøj, og Pigen bringe dig varmt Vand om Morgen; forresten maa du selv sige, hvis der er noget, du mangler.«

»Altid den samme hensynsfulde og betænksomme Birgitte«, lo Onkel, »jeg er sandelig ikke forvænt med Opvartning, saa de Sorger kan du spare dig; mine Støvler og mit Tøi har jeg altid selv børstet, og hvad Vadskevandet angaar — der har været Ti-

der, hvor jeg hverken har havt varmt eller koldt Vand til at vaske mig i. Det er et rigtig Friluftsmenneske, du har faaet inden Døre; her i Huset er sagtens alt saa fint og regelret.«

»Ja, jeg smigrer mig med, at jeg holder mit Hus, som det skal holdes.«

»Det tvivler jeg ikke om, du ligner dig selv fra gamle Dage.«

»Nei, ikke aldeles«, svarede Mo'r og saae raskt op, »du drillede mig tidt med, at jeg var en Hestelængde bag dig — jeg har nu indhentet det forsmte.«

»Naa, saa det har du, og i hvad Henseende?«

»Jeg har gjort Fremskridt — fulgt med Tiden, ogsaa i de Ideer, de frie Ideer, som du dengang hyldede, mine Børn har lært mig det.«

»Ja saa, ser man det, men jeg har ogsaa fulgt lidt med derovre, og jeg har ladet mig sige, at der er »something rotten« i Danmark.«

»Lad os nu gaa tilbords, Middagsmaden er anrettet«, afbrød Mo'r.

»Det er da en løierlig Fyr«, hviskede Buntsen til mig, da vi gik ind, »han buser lige paa, har noget rude ved sig.«

»Han kommer jo ogsaa lige fra Urskovene«, lo jeg, »forøvrigt maa han da være noget for dig; Mo'r har tidt nok fortalt om hans store Frisindethed.«

»Tak skal du have for det Frisind, det er for længe siden gaaet af Mode.«

»Naa, kom nu og sæt dig her og fortæl mig om din Kjæreste«, sagde Onkel Niels efter Bordet og trak mig ned i Sofaen, »er han meget forelsket i dig, min Tøs?«

»Men Onkel dog!«

»Herregud, i mine unge Dage talte man frit fra Leveren; jeg synes I gaar saa løierlig omkring paa Hosesokker, jeg har ikke set jer kysses en eneste Gang. Naada, da jeg var forlovet, saa tog jeg min Pige ordentlig i Favn og knugede og trykkede hende!«

»Du har nu altid været lidt mærkelig i din Optræden«, indskød Mo'r, »altfor fri og ugenert.«

»Fri, ja vist er jeg fri, jeg elsker Frihed, saa i den Henseende maa jeg da kunne sympathisere med de Unge nutildags, der raaber saa høit paa Frihed.« Onkel Niels klemte polisk det ene Øie til.

»Der er alligevel en Forskjel mellem før og nu«, forklarede Mo'r, »der er sket store Fremskridt.«

»Jeg skal nok se Fremskridtene efter«, lo Onkel, »og undersøge, om den moderne Frihed kan maale sig med den fra min Ungdom, i Dybde og Varme og Kraft. Foreløbig har jeg ikke set megen Varme; der sidder, Gud hjælpe mig, Buntsen, ikke som om han var en ung Mand i Tyverne, men som om han havde været gift en Snes Aar. Man siger, at de

Unge vil Snerperiet tillivs, og saa kan han dog ikke hente sig et Kys hos sin Kjæreste i Andres Paasyn, der skulde dog helst være lidt Fyrighed forbunden med Friheden.«

»Tillad mig at gjøre Dem opmærksom paa, at vi leve i en æsthetisk Tid«, svarede Buntsen, øiensynlig ilde berørt ved Onkels Passiar, »derfor forstaa vi ogsaa at kontrollere vore Følelser.«

»Det duer saamænd ikke at elske æsthetisk — det er ikke andet end Vaas; man elsker ikke efter Opskrift, men ud af sit Hjerte, menneskeligt og varmt, men det er formodentlig dumt, ikke aandrigt nok, hvad behager?«

»Kjære Niels, har du ikke Lyst til at se min Have og mine Blomster?« skyndte Mo'r sig at afbryde, »jeg er bange for, at det ellers bliver for mørkt derude.«

»Der er ingen Fut i de unge Mennesker«, mumlede Onkel, idet han reiste sig og fulgte M'or ud gennem Havedøren.

»Nei, ham kan jeg ikke bruge, han er mig for ukultiveret«, udbød Buntsen. »Hvor i al Verden har din Mo'r faaet saadan en Broder fra? — en ren Kontrast til hende!«

»Og hende er du jo heller ikke fornøiet med — hun er dig for konventionel.«

»Ja, det skal Guderne vide; vi Aandsmennesker

kan hverken bruge den stive Form eller den vilde Natur; vor Aand døer, naar den skal strammes ind under Etiketten, og den skræmmes og stødes ved bar Naturalisme. Vi ere heldigvis mere fintfølede og raffinerede nu og befinder os bedst mellem Jævnbyrdige.« Buntsen kastede sin Cigar fra sig. »Hvad siger du, Henrik, til din ny Onkel?«

»Aa, jeg er aldeles forbauset over, at Mo'r har kunnet gaa og se op til den Broder, som om der stak et Lys i ham. Det kjedeligste er, at han lader til at ville spille Herre her i Huset; han taler, Gud hjælpe mig, som om vi alle tilhørte ham med Hud og Haar.«

»Naa, det skal vi nok sætte en Pind for«, faldt Poul ind, »vi ere da mandsstærke nok — tre mod en.«

»Vi vil skam ikke lade os hovmesterere af saadan en Klodrian!« supplerede Henrik.

»I er virkelig for slemme mod Onkel, jeg tror, han mener det rigtig godt med os.«

»Ja, Gudbevares, tag ham bare i Forsvar, Doris, det ligner dig ganske«, sagde Buntsen spydigt. »Du har altid vanskeligt ved at se klart og uhildet.«

»Doris har altid gaaet og sværmet for den amerikanske Onkel«, drillede Henrik, kan du nægte det?«

»Nei, det var dengang, jeg gik herhjemme og kjedede mig, trængte til at faae et friskt Pust og Luftning.«

»Saa kan du saamænd nu faa Kjærligheden at føle, det forekommer mig ikke at være milde Vinde, som Ingeniør Finsen fører med sig.«

»Aa, vi skal nok stoppe ham i Farten, stække hans Vinger; naar man saadan kommer direkte fra Amerika, er man altid en Allerhelvedeskarl; han falder nok til Ro i vort dannede Selskab; han har formodentlig derude i Vesten ikke været vant at omgaaes dannede og intelligente Folk.«

»Sandsynligvis neppe, men der kommer den gamle Bjørn allerede tilbage; ja, saa maa du undskylde, Doris, at jeg absenterer mig — jeg har faaet tilstrækkelig idag af din ny Onkel og vil dog nødig den første Dag være ubehagelig imod ham og forstyrre Familieensemblet.«

Skjøndt Onkel var Skyld i, at jeg maatte undvære min Kjæreste den Aften, saa tilgav jeg ham dog, for han havde noget uimodstaaelig hjerteligt ved sig, der drog mig til ham; netop det, som jeg savnede hos Mo'r, det havde han i høi Grad, nemlig at vise sine Følelser, at lade andre mærke, at man holder af dem.

»Kom Doris, lad os snakke gammelt«, sagde han, da vi atter vare placerede i Sofaen, og Vinløvet udenfor sendte et stærkt farvet Skjær ind af Vinduet. »Kan du huske, du som Barn endelig vilde reise med til Amerika og ikke vilde forlade Skibet, da Klokken

lød, men vedblev at raabe: »Jeg reiser med Onkel Niels ud i den vide, vide Verden!«

»Ja, og det samme har jeg mange Gange senere havt Lyst til at raabe, naar jeg indvendig folte Trang til at opleve noget, føle og tænke.«

»Stop, min Pige, føler og tænker du ikke nu?«

»Jo, men jeg vilde gjerne prøve, om man tænker og føler anderledes ude i Verden, end naar man gaar herhjemme i det daglige Tummerum.«

»Hm, ja, det havde maaske ikke været til Skade, om jeg havde taget dig med dengang«, svarede Onkel eftertænksomt.

Mo'r havde paalagt os alle at være særlig opmærksomme mod Onkel Niels, ikke alene fordi han var vor Gjæst, men ogsaa fordi han i sin Tid havde været Familiens Velgjører, da Fa'r faldt fra. Da nu Brødrene havde sammensvoret sig imod Onkel og ikke vilde taale nogen Anmasselse eller Indblanding i deres Affairer, hvilede Forpligtelsen nærmest paa mig. Mo'r assisterede mig trolig, hun var ufortrøden i at vise Opmærksomhed og tage Hensyn, undertiden i al for høi Grad, saa jeg undrede mig over, at hun ikke kunde se, at det trættede Onkel, og at hun ikke kjendte sin Broder bedre; hun maatte dog vide, at han ikke brød sig om alle disse materielle Smaating,

som hun bebyrdede sin Hjerne med at udfinde og tilfredsstille.

Onkel Niels lagde sig selv hel aabent for Dagen; der var noget bredt og jævnt, men tillige noget stortilet i hans Karakter og Væsen; han hadede alt, hvad der var smaat og snævert og udtalte sig, ligesom vi Unge, stærkt mod Filisteriet. »Lad os kun faa ryddet op i Krogene«, sagde han, »faa Spindelvævet feiet ud — det sidder undertiden tommetykt i nok saa pæne og forstandige Huse!«

Jeg, som i Hjemmet havde maattet underkaste mig alle Slags Former, følte Indflydelsen af hans Nærværelse saa meget desto mere, det friske Pust, han førte med sig, undlod ikke at gjøre sin Virkning. Det var ligesom jeg havde kjendt ham i lang Tid; hans Tanker og Betragtninger fandt Gjenklang hos mig; han udtrykte netop, hvad jeg for et Aar siden havde gaaet og længtes efter at høre bekræftet, naar der i mit Indre rørte sig saa mange Krav, jeg ikke selv kunde gjøre mig Rede for. Nu trængte jeg ganske vist ikke mere til Onkel, siden Buntsen var kommen og havde taget sig af mig, men derfor var jeg ikke uimodtagelig for det friske Lune og den sunde Glæde, der strømmede ud af hans Tale og Person og bragte Fart i mine egne Tanker.

Det mærkede jeg allerede en af de første Dage. Onkel havde om Aftenen sagt:

»Nu dyrer jeg mig ikke længer, nu maa jeg ud i vor kjære Dyrehave og hilse paa gamle Bekjendte, og jeg maa have dig med, Doris, vi to — Kjæresten behøver vel ikke at følge os?«

»Jeg beroligede Onkel med, at Buntsen aldrig gjorde Formiddagsture, og Onkel vilde jo allerede afsted fra Morgenstunden.

»Ja, vi starter, saasnart vi kommer ud af Reden, og vi kan ikke binde os til at være hjemme nogen bestemt Tid.«

Det blev en fuldt ud fornøielig Udflugt.

Onkel førte an, og trods sine 54 Aar var han saa spænstig og smidig som en Yngling paa tyve. Da vi naaede Ulvedalen, hvor Løvet allerede var begyndt at falde, sagde Onkel, idet han opmærksomt betragtede Bladene, der dryssede ned:

»Kan du forstaa, at man kan blive glad ved igjen at se Løvet falde; det har jeg ikke kjendt til i mange Aar.«

»Kom nu min Pige«, sagde han lidt efter, »saa skal jeg vise dig noget, lad os gaa ud paa Engen; kan du se det Træ, der holder sig ud over Mosset, det er just ikke noget Kjæmpetræ, men for mange Aar siden, skar jeg et Navn i Barken; det staar der nok endnu . . . Jo ganske rigtigt — det er som et gammelt Ar, indskrumpet og tørt, men det holder sig, et stort B med et Kors over.«

»Ja, Onkel; det var maaske en kjær Vens Navn?«

Jeg havde hørt tale om, at Onkel engang havde været forlovet, men havde mistet sin Elskede, og tænkte derfor, at det var hendes Navn, der stod skaaret i Træet, men Onkel rev mig snart ud af min Vildfarelse.

»Her ligger Bella begravet, Gittes og min Hund. Vi boede ved Kongekilden i det lille Hus strax udenfor den røde Laage, og vi havde svært ved at holde den fra at gaa paa egen Haand ind i Skoven. Saa en Dag var den smuttet gennem Laagen og havde faaet Øie paa en Hjort, som den jagede; den maatte bøde med sit Liv derfor — Skovfogden skød den uden Barmhertighed. Vi begravede den her under Bøgen. Jeg fik ingen Hund igjen, for naar man er trofast, saa har man svært ved at knytte sig til et andet Væsen. Det har jeg mærket ved andre Leiligheder, senere i Livet — Trofasthed er Hjertets Villie.«

Onkel greb min Arm og førte mig bort.

»Nu skal jeg vise dig, hvor din Mo'r og jeg som Børn pleiede at kampere; det var udenfor Dyrehavsgjærdet ved Grøften ud til Ordrup Mose. Din Mo'r sad sædvanligvis i Grøften — bevares, den var tør! Hun sad der lunt og godt med sine Dukker, og Dukkerne vare nu altid saa sirlige, pæne og artige, og hun bredte Lommetørklædet ud, at de ikke

skulde plette sig. Din gamle Onkel var dengang en vild Knægt, der holdt af Løier, og naar jeg nu saae min stilsfærdige Søster sidde og smaasnakke med Ungerne nede i Grøften og glatte og pusle om dem, saa fik jeg pludselig saadan umanerlig Lyst til at gjøre noget meget uartigt. Ikke alene, at jeg satte hende i Skræk ved at springe over Hovedet paa dem, men det hændte, at jeg tog en Næve fuld af Smaadukkerne og lod dem gjøre et dygtigt Hop i Luften, saa de røg langt ud i Mosen. Saa blev der jo en Graad og Jammer, og jeg maatte snarest mulig gjøre min Brøde god igjen og hente Dukkerne, der ikke vare komne til anden Skade, end at deres Tøi sad lidt skævt paa Kroppen. Jeg trøstede Gitte med, at de havde rigtig godt af at gjøre en lille Kulbøtte og se sig lidt om i Verden, for ellers bleve de nogle kjedelige Hængehoveder og Snerper.

Men Gitte var fortørnet paa mig og mente, jeg forstod rigtignok ikke at opdrage Børn; saa ordnede hun Dukkernes Tøi og kjælede for dem saa moderligt, som om de vare undgaaede en stor Fare, og naar jeg saae, hvor kjærligt hun omgikkes dem efter Katastrofen, saa fik jeg virkelig Samvittighedsnag over, at jeg havde været saa styg.«

»Du og Mo'r vare nok meget forskellige?« spurgte jeg.

»Ja, det var vi; hun var Pligten og Fornuften

selv og lod sjældent Følelsen raade, og hun vil sige, at jeg var det modsatte. Det er nu alligevel ikke saa ganske rigtigt, for jeg har baade Respekt og bøier mig for Pligt og Fornuft, men jeg vil ikke give disse to saa vigtige Faktorer i Livet større Herredømme over mig, end at jeg fri og frelst kan styre høiere op. Jeg vil ikke drages ned i det materielle og af lutter Pligthensyn spærre Livsglæden ude og faa min Frihedstrang spoleret. — Ja, se det var nu en lille Omvei, jeg har ført dig i dobbelt Forstand, hvis vi skal til Eremitagen, maa vi igjen dreie ind i Skoven.«

Vi vandrede nu raskt afsted i den klare Septemberluft, mens Onkel uafbrudt holdt Passiaren vedlige; snart glædede han sig over det pragtfulde Solskin, der kastede Streiflys ind mellem Stammerne, saa kom han atter tilbage til Tildragelser, der vare hændte i hans Ungdomsdage, baade Fortiden og Nutiden bragte ham rig og inderlig Glæde. Mest fortabte han sig i Stemninger over Naturen, og da han fra Eremitagesletten saa det blaa Hav og Seilere, greb han mig kraftigt i Armen.

»Øresund er ikke alene det smukkeste Vand, vi har, men det er det smukkeste Farvand i hele Verden! Tro ikke, at Middelhavet eller andre store Have kan maale sig med det. Jeg vil betro dig noget — der er dødt ved Kysten af de store Have,

Naturen er stillestaaende, uden Liv og Friskhed — deri ligger Aarsagen. Om Sommeren hviler Heden tung og trykkende over de knastørre Palmer, de hvidgraa Oliventræer; ingen Skovbund breder sig yppig for Øiet, og Søen er som Regel ensformig graa. Nei, her ved vore nordiske Kyster, her er Salt i Vandet, Klarhed i Luften, Friskhed i Bølgerne! Hvor det gjør godt at hvile paa hjemlig Jord.«

Onkel strakte sig i Græsset foran Slottet.

»Gaa nu og bestil Kaffe og dansk Smørrebrød.«

Vi satte os, ikke i de traditionelle Lysthuse, men i det frieste Fri.

»Jeg er vant til at kampere, at tage mine Maaltider, hvor det kan træffe sig. Jeg skal lære dig Kunsten, du behøver ikke at sidde og manøvrere med Koppen i Skjødets og være angst for at spilde; sæt den ned i Græsset og indtag Stilling derefter. Herregud, om den heller ikke bliver efter Etikettens Regler, har det mindre at sige, naar man blot indretter sig praktisk og bekvemt. Se saa, nu ligger vi godt — sig mig nu, Doris, er du rigtig glad?«

»Ja, Onkel, hvor kan jeg være andet, saa udmærket vi har det sammen.«

»Hm ja, jeg mener ikke blot i dette Øieblik, men i det hele taget.«

Jeg saae freidig op.

»Naar man har fundet det, man har gaaet og

længtes efter, en Ven og Støtte, der kan føre En frem, saadan at man kan faa Glæde og Udbytte af Livet, saa — ja, saa har man kun Grund til at være glad.«

Jeg fortalte om Buntsen, der var kommen til os, just som jeg mente at være i Begreb med at stagnere i de smaa Kanaler, og da jeg gjerne vilde have, at Onkel skulde synes godt om ham, saa undlod jeg ikke at rose ham og fremhæve hans mange gode Egenskaber.

Onkel nikkede smilende til mig.

»Selv om jeg tager det halve fra af din Berømmelse over ham, saa bliver der dog nok tilbage endda. Jeg kjender ham endnu ikke, men jeg har den bedste Villie til at synes om ham, netop fordi min kjære Doris har valgt ham.«

I udmærket Humør vandrede vi videre, Fileværket, Stampen, Hjortekjærshuset — Gud veed, hvor vi ikke var den Dag! Da vi kom til Stampen, tyssede Onkel pludselig ad sit eget gode Humør.

»Vil du høre lidt Romantik?« spurgte han.

»Inderlig gjerne!«

»Jeg vil tænde min Pibe, og saa tager vi Plads her, med Udsigt til Raadvaddam. — Det var i Sommeren 1862. Den vilde Skoledreng var voxet op til en net ung Mand, freidig og følsom paa engang. Jeg havde Opmaaleraarbeide i Dyrehaven og boede

sammen med nogle andre Landmaalere. Vi tog vor Middagsmad paa Stampen hos en Madam Henriksen, der havde Middagsspise for Kostgængere. Foruden os tre Kammerater, var der kun to Damer, Moder og Datter, der logerede i Huset, og jeg med mit ungdommelige, fyrige Hjerte faldt strax i Forelskelse i Datteren. Hun var ikke alene smuk, men indtagende yndig, fin og sart. Hun og Moderen holdt sig ganske for sig selv; de havde endogsaa forbeholdt sig at spise til Middag alene. Derfor maatte vi tre Landmaalere tage tiltakke med, at der blev dækket nede i Lysthuset til os, istedetfor i den fælles Spisestue.

Men saa en Dag blev det ganske gyseligt Regnveir, saa Lysthusets Borde og Bænke vare helt oversvømmede. Vi tænkte med Gru paa, hvordan det skulde gaa os i det Vaade, men blev behageligt overraskede ved, at vor Værtinde førte os ind i Spisestuen, hvor vore Servietringe laa Side om Side med Damernes. Den ældre Frue traadte os venligt imøde og bad os tage Plads, og fra den Dag spiste vi altid sammen.

Emely, Datteren, var lidt svag — Blegsot mente Moderen — derfor havde de lagt sig ud paa Landet, hvor hun saa meget som muligt skulde være i Luften. Naar derfor Mama tog sig et lille Blund efter Maden, gik Emely, indhyllet i et hvidt Schawl, hen paa Skrænten langs Søen, hvor hun valgte sig en Træstub til at

hvile paa. Dengang var Hængekøier ikke i Mode, ellers havde en saadan været et bedre Leie for hende.

Efter Middag brugte vi Herrer i Regelen at drive omkring ved Søen; undertiden tog jeg en Baad og lagde den vis å vis Emely, saa jeg samtidig med, at jeg lod, som jeg læste i en Bog, kunde betragte hendes søde Skikkelse. Da jeg opdagede, at hun sad temmelig ubekvemt, lavede jeg et blødt Mosdække paa Træstubben og flettede et Rygstød af Løvværk, der tillige gav Læ for Vinden. Den Eftermiddag, hun første Gang hvilede sit Legeme mod det Grønne, skjælvede jeg af Henrykkelse i min Baad, og da hun senere reiste sig og havde ladet sit Tørklæde falde, var jeg i et Nu paa Benene og indhentede hende med Tørklædet i Haanden. Hun takkede mig baade for det og for Overraskelsen, og jeg fulgte hende hjem.

Fra det Øieblik taltes vi jævnligt ved i Skoven; mine Kammerater vare saa elskværdige at forsvinde, saa hun og jeg havde det ganske for os selv.«

Onkel tog et langt Drag af Piben og saae ind mellem Træerne, som kunde han endnu skimte sin Emely derinde.

. . . . »Veiret begyndte at blive ustadigt. Alligevel gik hun daglig til sin Træstub, men hentede sig der en alvorlig Forkølelse og slem Hoste. I September skulde hun flytte ind. Mit Landmaalararbeide

var samtidig forbi. Den sidste Gang jeg spiste hos Madam Henriksen, var Emely sengeliggende; jeg saa hende ikke og fik ikke taget Afsked med hende. — Fraværelsen kølnede ikke mine Følelser for hende, tvertimod, da jeg kom tilbage til Byen, mærkede jeg, at min Forelskelse var voxet. Du kjender nok det lille Tankesprog: »Fraværelsen er som et Vindpust, der slukker den lille Flamme, men bringer den store i Lue.»

Saaledes gik det mig. Jeg saaes nu hyppig vandre forbi hendes Vinduer i Admiralgade, og undertiden var jeg saa heldig at se et Glimt af hende. Hun stod mellem sine Blomster og syslede med dem; de hvide Hænder forekom mig at være blevne mere tynde og gjennemsigtige. Jeg købte et blomstrende Rosentræ og sendte hende det med et lille Vers — til Minde om Sommeren. Jeg ønskede at se hendes lyse Hoved bøie sig kjærligt over min Plante, som over alle de Planter, hun fredede om, og vide, at hendes Aande ogsaa berørte den. Og jeg fik mit Ønske opfyldt, og ikke alene det, men en Morgen fik jeg en lille Billet fra hendes Moder, hvori hun bad mig besøge dem.

Endnu samme Aften var jeg indenfor de Gardiner, jeg saa længe havde studeret udefra, og mine Besøg bleve stedse hyppigere. Emely havde været meget syg, maatte slet ikke gaa ud, men jeg glædede

mig over at se hvilke Fremskridt hun hver Dag gjorde; der var næsten altid Roser paa Kinderne, naar jeg kom. Vi talte sjældent alene sammen, da Moderen altid var i Stuen, og hun forlod os kun, naar hun skulde lave Theen. Derfor var det vanskeligt for mig at give mine Følelser Luft, skjøndt hun naturligvis godt mærkede, hvordan det var fat med mig. Der behøvedes heller ikke mange Ord, og saa skete det en Aften, da Emelys Moder kom ind med Thebakken, at hun traf mig paa Knæ foran Emelys Stol.

Vi vare nu forlovede, og hele mit unge Hjertes saa længe tilbageholdte Elskov fik jeg Lov at udøse for min Elskede. Den var næsten ved at tage Veiret fra hende; den bragte hendes Kind til at gløde, hendes Øie til at straaale, og hendes Bryst til at bølge saa høit og heftigt, at hendes Moder bekymret udbrød: »For Guds Skyld, Finsen, sæt dog ikke det arme Barn i saadan Bevægelse, hun taaler det ikke!« Jeg kyssede angerfuldt Emelys blege, skjælvende Hænder og lovede Forbedring, og jeg holdt det ogsaa. Jeg lagde Baand paa min stormende Elskov.

. . . . Og nu forløb nogle lykkelige Maaneder, hvor jeg efter endt Arbeide altid tyede til hende, der for mig var Livets Poesi. Saa kom Foraaret med alle sine tændende Gnister, Forjættelser og Livs-krav — det kom og slog al mit freidige Haab til

Jorden. For hver Dag, hvor Solen steg høiere paa Himlen og i rigt Maal gød sin Varme over alt Levende, for hver Dag slukkedes Livsflammen i Emelys Bryst; hun visnede hen som en smuk Blomst, yndig og elskelig til det sidste, og al min overvættes Livsfylde, som jeg bød den Almægtige i Bytte for hendes spæde Liv, formaaede ikke at afvende den Skjæbne, der ventede hende.

Jeg sad hos hende de lange Foraarsaftener, stille med hendes Haand i min; min Kjærlighed læste hun i mit Blik, jeg turde ikke mere udtrykke den høit, kun med dæmpede Skridt træde hende nær, blødt og sagte.

Hvor man dog kan kue sin Natur, naar det gjælder at man skal, og det bliver ingen Tvang, naar Ens egen Villie dikterer Tvangen. Jeg følte ikke Savnet af Friluftslivet, som jeg ellers var den første til at nyde, jeg følte kun, at de Timer, hvor jeg ikke var i hendes Nærhed, vare en Kval, fordi jeg vidste, at Timerne vare talte. Jeg inddrak hendes Billede, jeg inddrak hendes Smil, modtog de sidste Kjærlighedsbeviser af hendes søde, elskelige Person — og saa en Skjærsommerdag bøiede hun blidt Hovedet mod min Skulder og drog sit sidste Suk.«

Onkel taug; mine Øine, der havde hængt ved hans Læber, søgte Jorden; jeg vovede ikke at forstyrre den Pause, der indtraadte; der var noget ube-

skrivelig fredhelligt ved dette Øieblik. Aftenens Skygger havde leiret sig; fra det fugtige Græs steg en svag Duft; jeg fornam som om svundne Aander for et kort Sekund drog gennem Skoven, berørende Jorden med et Elskovskys, saa ømt, rent og sjælfuldt, at det maatte forstumme med det samme, for lifligt og skjønt for denne Verden.

»Hvor deiligt at være elsket saadan som hun blev«, udbrød jeg endelig, »det sker vist sjældent nu.«

»Og hvorfor det? Mennesker fødes da til Verden med samme Følelser og Attraaer nu, som dengang — Poesien er vel ikke vegen bort fra Jorden.«

Vi reiste os op og begav os paa Hjemveien. — Jeg var bleven tankefuld; Onkels korte Kjærligheds-historie havde givet mig meget at tænke paa, den rummede saa megen Dybde, Forsagelse og Vemod, men over den skinnede Inderligheden som en Glorie Uvilkaarlig kom jeg til at sammenligne mine egne Følelser for Buntsen med Onkels, og mine faldt helt matte til Jorden; de fortjente ikke Navn af Elskov, som hans. — Elskov! Gammeldags Begreb, Digterudtryk — nutildags passer det ikke. Havde ikke den unge Dr. V., hvis Foredrag jeg yndede at høre, netop i Vinter belært mig om, at den moderne Kjærlighed, den, der optræder kammeratlig og fri for al Følsomhed, er meget sundere og holdbarere end den romantiske, hvor det, at holde en Pige om Livet, læse

sig Lykke til i hendes Smil, jo dog ikke fører til noget!

Aa ja, sandt nok, set gennem Kritikens Glas, og dog uholdbart ligeoverfor Ideens!

Stemningen tog mig fangen, og den vedblev at hviske til mig Ord og Tanker, som vistnok kun kunde trives herude i den stille, forstaaende Natur, men som inde paa Brostenene hurtigt vilde forundste. Alligevel gav jeg mig Charmen i Vold, forundret over, at jeg kunde lade mig rive hen, skamfuld over, at min egen nymodens Troesbekjendelse maatte vige for, hvad der tog Sind og Sans fangen.

»Du er vist træt, Doris?« lød Onkels Røst, »jeg har ogsaa budt dig for meget idag.«

Onkel havde lagt Mærke til, at jeg uvilkaarlig havde sagnet mine Skridt og ikke mere deltog i Samtalen.

Jeg ønskede ikke, at han skulde ane noget om mine Fornemmelser, derfor lykkedes det mig atter at komme paa ret Kjø!; men mærkelig var det, at jeg ligesom følte en øieblikkelig Uvillie mod Buntsen — som om en kold Skygge var traadt os imellem, og der kom en Tvivl i mit Indre, om han ikke snarere var den, som min Forstand og ikke mit Hjerte havde valgt.

Men da jeg igjen sad i Klampenborgtoget, der førte mig hjemad, da Togets Piben og glade Kjøben-

havneres Passiar havde ladet Skovstemningen fordufte, da Onkel igjen viste sig som Hverdagsmenneske i Halvfemserne og havde ladet sin Roman blive tilbage derude i Skoven, saa faldt Sammenligningen mellem hans og min Forlovelse mig lettere, og Nutids-Røsterne gjorde sig igjen gjældende.

De beroligede mig med, at den Forskjel, der gjorde mig forknytt, jo var saa overmaade let at forklare; Onkel og hans Emely vidste, at de maatte skilles, forsage — derfor var det, at deres Følelser vandt i Inderlighed og Dybde, hvorimod to Personer, naar de ere levedygtige, ikke giver sig saa meget Stemningen i Vold, men spreder sine sjælelige Evner paa flere Gjenstande end just den ene.

Det var da endelig et rigtig fornuftigt Raisonnement, som jeg kunde være bekjendt ligeoverfor mig selv og min filosofiske Lærer, Doktoren.

Det var blevet silde, da Onkel og jeg naaede hjem, og det var første Gang, at jeg ikke havde været paa Pletten, naar Buntsen kom; han havde været en hel Time i Vænget.

Lidt trætte og derangerede i Toilettet var vi jo; naar man har været en hel Dag i det Fri, kjendes det strax paa Ens Udseende. — Jeg mærkede, at Buntsen tilkastede mig et Blik, der baade ironiserede over min Udflugt med Onkel og over mit Toilette.

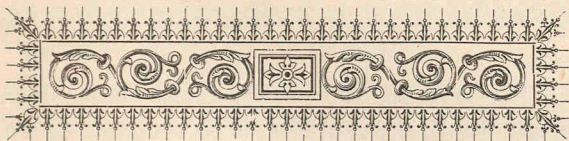
»Du maa undskylde«, sagde jeg hastigt, »men jeg har ikke havt Leilighed til at se i et Speil hele Dagen; vi har ikke været inden Døre et eneste Øieblik.«

Da jeg gik op paa mit Værelse for at afføre mig Tøiet, tænkte jeg paa, at det i Grunden var saadanne Udflugter. jeg havde drømt om at gjøre sammen med Buntsen, og ikke de temmelig prosaiske, hvor en Restauration paa Strandveien var Reisens Maal. Endnu havde jeg ikke faaet Bekræftelse paa, om Buntsen holdt af Naturen. Onkels Smag i den Retning var jeg strax kommen paa det Rene med. Vi samstemmede saa aldeles i denne Nydelse; derfor havde Dagen ogsaa været saa fuldt ud behagelig.

Buntsen var ikke i godt Humør den Aften; alle Onkels Forsøg paa at komme i venskabelig Samtale med ham, strandede paa en vis Tværhed, som jeg ikke var vant til at se hos ham og som ikke klædte ham. Jeg var kjed over, at de to ikke kunde mødes, og at Buntsen viste sig saa lidt til sin Fordel. Og saa paa Mo'rs Pande saaes en lille misfornøiet Sky, som dog nærmest gjaldt Onkel; jeg kunde se paa hende, at hun mente, han var traadt forstyrrende ind i vort ellers saa behagelige Samliv. Det kunde ikke nægtes, at Onkel ved sin ugenerte Færd og Gjøren-Brug af sin Ret som nær Slægting, distancerede Buntsen, og denne, som var vant til, at alles

Opmærksomhed dreiede sig om ham, følte sig naturligvis ilde berørt derved. Han havde tilmed den Ærgrelse, at hans kolde Overlegenhed prellede af paa Onkels udtømmelige gode Humør.

Nei, det lykkedes ikke vore unge Herrer at imponere den amerikanske Onkel; han trak sig ikke tilbage for deres Intelligents eller knusende Kritik; sine Meninger førte han i Ilden og lod sig ikke anfægte af deres raillerende Spot. Det morede mig at overvære disse smaa Skærmydsler; jeg havde altid været en Ynder af Diskussion, og skjøndt jeg i Striden ikke tog Parti for Onkel, saa fulgte jeg dog med Spænding baade hans Forsvar og Angreb og glædede mig over, at han ikke lod sig sætte til Vægs. Det stadfæstede jo ogsaa min allerførste Mening om ham, som jeg havde været saa dristig at udtale, men jeg holdt det alligevel for klogest at beholde den for mig selv, thi blot Mistanken om, at jeg tillagde Onkels Mening og Ord Betydning, var nok til at forstemme Buntsen og lade ham møde med en Irettesættelse til mig.

Saaledes kom han en Dag meget utilfreds og sagde:

»Her gaar jeg og anstrænger mig for at bringe dig paa den Høide, hvorefter du selv tragter, og saa ødelægger du mit Værk ved at lytte til stik modsatte Anskuelser; jeg søger at løsgjøre dig fra det Slaveri og de Lænker, som trykker dig i Hjemmet, og saa lader du dig fange af nogle Godtkjøbsfraser, som intet intelligent Menneske nutildags bekymrer sig om. Naar du ikke, som vi andre, strax har kunnet tage Afstand fra din Onkel, saa maa det være paa Tide, at du nu gjør det.«

»Jeg forstaar ikke, hvad du forlanger af mig? Onkel er jo vor Gjæst, og jeg kan da ikke være uartig imod ham!«

»Akkurat, som man kan høre din Mo'r tale; det er det, jeg siger, at du er for meget din Mo'rs Datter til, at mit Arbeide med dig kan frugte.«

»Men Onkel gjør mig da ingen Skade — han er tværtimod saa rar og kjærlig imod mig.«

»Og du lader dig strax daare af fagre Ord, rigtig paa Kvindevis, hvad gjør det saa, at Selvstændigheden gaar fløiten. Hvis du ikke vil vise ham Vinterveien eller svare ham igjen, saa maa du idetmindste undgaa ham. Svage, ubestemte og vaklende Sjæle maa holde sig til den stærkere; det troede jeg selv, du ønskede, da du valgte mig til din Ven og Støtte;

men Gudbevares! hvis du foretrækker den ukultiverede Amerikaner, saa er jeg jo overflødig!»

Jeg opdagede nu, at Buntsen var for Alvor misfornøiet med mig, og da jeg selv følte, at han maaske kunde have Ret i, at jeg var svag og ubestemt, saa foresatte jeg mig ikke mere at lytte til Onkels Ord eller holde ham med Selskab mere end lige nødvendigt. Skjøndt jeg saae, at han gjerne vilde have mig omkring sig, saa undskyldte jeg mig med mine Pligter i Huset og som Forlovet, og lod Onkel gaa sine egne Veie.

Onkel brummede lidt, og da han havde været en Maanedstid eller mere hos os, skete der et kjendeligt Omslag i hans gode Humør.

Han var for det meste hele Formiddagen borte, og naar han kom hjem fra sine Besøg rundt om i Byen, var han ikke synderlig oplivet derved. Han kunde undertiden trække Veiret tungt og stirre saa alvorlig frem for sig, at Mo'r, som strax mærkede denne Forandring hos ham, begyndte at anstille sine Betragtninger derover, for at udfinde Grunden, inden hun direkte spurgte ham derom.

Veiret, der hele September havde været klart og smukt, var pludselig i Slutningen af Oktober slaaet om til trist, mørkt Graaveir og afskyelig Taage, hvad Mo'r satte i Forbindelse med Onkels mindre gode Stemning.

Saa en Morgen — jeg havde havt huslige Forretninger i Spisestuen og stod nu parat til at gaa ind i Dagligstuen, hvortil Døren stod aaben — hørte jeg Mor's og Onkels Stemmer derinde.

»Jeg er bange for, kjære Niels, at du ikke føler dig rigtig vel. Er der noget iveien?«

»Hm, ja, det kan nok være.«

»Det er formodentlig det ubehagelige Veirs Skyld, denne evindelige Taage.«

»Ja, jeg elsker frisk Luft i Seilene, og det har jeg ogsaa før fundet herhjemme, men der er sket en Forandring.«

»Vort Klima har jo aldrig været synderlig rart, og særlig nu for Tiden . . .«

»Aa, det er ikke alene Klimaet«, udbrød Onkel utaalmodig, »der er andre Ting, der forstemmer mig.«

»Naa, saaledes, det er altsaa selve Opholdet her, som du føler dig skuffet ved; jeg troede ellers, at jeg havde gjort alt, for at du ikke skulde savne noget her i Huset.«

»Gud velsigne dig, Gitte; her mangler mig ikke noget i materiel Henseende, men du, som kjender din Bro'r fra hans unge Dage, veed ogsaa, at der er andre Ting, som jeg i Følge min Natur behøver.«

Mo'r grundede lidt, og da jeg tænkte, det ikke

var værd at forstyrre Samtalen, tog jeg Plads henne ved Spisestuevinduet.

»Ja vel, Niels, jeg husker jo nok, at du som ung havde en hel Del mærkelige Ideer, men jeg troede, at naar man blev ældre, saa lod man alle fantastiske Griller fare.«

»Jeg veed ikke, hvad du mener med fantastiske Griller, om det er mine ideelle Krav, du benævner saaledes. Fordi man bliver ældre, sænker man ikke Niveauet, tværtimod, hvad der i Ynglingealderen kun foresvæver En ubestemt, det modnes i Manddomsalderen og kaldes Overbevisning.«

»Det havde været rart, om du havde lignet os andre noget mere«, sukkede Mo'r.«

»Hvis du tror, at jeg har fornægtet min Natur, saa tager du feil; min Følelse for det Sande og Rette har voxet sig stærk i Aarenes Løb, og min Overbevisning giver jeg ikke til Pris, synker ikke ned i jævn Materialisme.«

»Det er der jo heller Ingen, der forlanger; din Overbevisning kan du rolig beholde, der er vist ikke nogen, der tænker paa at berøve dig den.«

»Nei, det skal jeg nok sørge for — men hvad der gjør mig ondt, det er, at jeg herhjemme træffer saa Faa, der finder det Umagen værd at have en Overbevisning. Der er kommen en ganske anden Faktor tilstede, med hvem Folk langt hellere omgaaes.«

»Og hvad er saa det, om jeg tør spørge?«

»Egoismen! Den er saa nem at komme tilrette med, dens Maal er ikke høiere, end at de nok kan naaes, og naar man lukker Øinene, saa ser man ikke den uhyre Tomhed, der følger med at arbeide i dens Tjeneste. Vil man have Folk til at interessere sig for høiere Opgaver, saa maa man appellere til deres Egoisme, de gjør det ikke af indre Trang. Jeg synes, det er gaaet meget tilbage her i Landet i de sidste 12 Aar.«

»Det er den almindelige Klage, naar Folk har været borte en Række af Aar, saa ser de kun Manglerne, istedetfor at glæde sig over de Fremskridt, der er gjort.«

»I Materialisme, Slaphed og Lunkenhed — jo Tak!«

»Du er virkelig uretfærdig! — Der arbeides jo netop hen paa at faa et fast Fodfæste, skaffe sig et klart Blik over alt.«

»Moderne Præk. Begeistringen haanes, Følelsen sættes i Skammekrogen, og Livsglæden jages i et Musehul. Man fratager Individet Retten til at føle, glædes og opbygges.«

»Skjøndt jeg ikke giver mig meget af med den aandelige Bevægelse herhjemme, saa veed jeg dog saa meget, at det netop er Individets Ret og Frihed, man vil værne om.«

»Fraser! Man gjør tværtimod alt for at nedsænke det personlige Jeg i et aandeligt Mørke, og istedetfor at sætte sig til Modværg, saa lader Folk sig ganske rolig sænke ned. Her trænges til en anden Tidsaand, den nuværende er alt andet end god. Baade i Hjemmene og hos Ungdommen staar det galt til. Forældre forsømme at opdrage deres Børn i den rette Aand — Guds frygt og Fædrelandskjærlighed ligger næsten død i de Unges Bryst.«

Meningen er maaske, at ogsaa jeg har forbrudt mig i den Retning?» spurgte Mo'r lidt stramt.

»Ja, Gitte, det kan ikke hjælpe, jeg maa sige min Mening, og den er, at tiltrods for, at du tror at gjøre din Pligt som Moder, saa mangler der dog noget af det vigtigste.«

»Ja saa, jeg pleier ellers ikke at rose mig selv, men jeg synes dog nok, at jeg fortjener Paaskjønnelse for, at jeg efter min Mands Død har kunnet opdrage mine Børn, som jeg har gjort.«

»Og jeg gjentager, kjære Søster, at du med Hensyn til alt, hvad der angaar det materielle, er et Mønster, men ellers lever du under for indskrænket en Horizont; du kunde strække dig langt videre.«

»Nei, det er dog for galt; det er jo netop det, jeg har gjort — i langt større Grad end jeg nogensinde har tænkt mig muligt.«

»Men det er i den gale Retning, du strækker

dig, lille Gitte, og du ser ikke Farerne derved, det er Ulykken. De nye Ideer, som du tror er Fremskridt, er i Virkeligheden kun Tilbagegang.»

Mo'r udstødte et lille utaalmodigt Udraab.

»Ja, synes du ikke, det er at gjøre et langt Skridt tilbage, naar man vil have os til at sparke til Moral, Pligt og Religion, alle de Ting, hvorpaa vor Aand har Fæste og Støtte, og hvorved den daglig vinder Fremgang — jeg veed ikke, om du vil være med til det?»

»Det veed du meget godt, at jeg ikke vil; naar der er noget, jeg holder strængt paa, saa er det netop Dyd og Moral, og alt, hvad der er uanstændigt, er min Natur imod. Du er uretfærdig imod mig, og jeg burde egentlig være vred paa dig, hvis ikke . . .«

»Hvis du ikke var saa hensynsfuld, ikke sandt! Kast dog de dumme Hensyn tilside og lad os tale aabent sammen; den megen Hensynsfuldhed forkvakler Fortroligheden.«

»Nuvel da, Niels, hvad har du saa at sige paa os — paa Børnene.«

»Jeg har det at sige, at jeg er bleven skuffet ved dem; jeg havde glædet mig til at blive ung igjen ved Samlivet med dem, istedetfor saa er det dem, der trænger til, at man puster lidt Glæde og Varme ind i dem. Der er en Tørhed i Tanker og Følelser,

en Mangel paa Overbevisning, og paa samme Tid en Suffisance, Stivsind og Selvraadighed, der støder mig.«

»Jeg kan fortælle dig, Niels, at Børnene ogsaa ere blevne skuffede ved dig; de havde ventet, at du vilde gaa ind paa deres Ideer. Det er vel derfor, det Stivsind er opstaaet, som du klager over; før du kom, var der aldrig Tale om Disharmoni eller Respektstridighed. Men lad os holde os til Sagen — der er nu Poul, hvad kan du have at indvende mod ham? Han har da taget en udmærket Examen.«

»Javel, Examen er klaret med Held, men hvem var det, der forleden erklærede, at han som Læge ikke vilde have nogen politisk Troesbekjendelse, ingen bestemt Farve, for ikke at skade sin Praxis. Det er ikke nogen smuk Tanke, og i ham har Samfundet altsaa ingen Fædrelandsven.«

»Nei, nu gaar det dog for vidt! At bebreide ham det fornuftige i en Anskuelse, som man jo netop maa bifalde, naar man ønsker ham en stor Praxis.«

»Det er alligevel en Fornuft, der ikke gjør ham Ære — han er allerede i Egoismens Sold. Saa er der Henrik . . .«

»Ja, ham kan du da ikke beskyldte for at mangle aandeligt Krav; jeg tror, hans Tanker ere mere ved Bøgerne end ved hans Haandværk.«

»Det er Skade, for Bøgerne duer ikke.«

»Den Mening er du da ene om; jeg hører rundt omkring mig kun Lovtaler om hans Skrifter.«

»Det er meget muligt, men de fortjener det ikke. De ere desværre saa gjennemsyrede af Realisme og Pessimisme, saa man har ondt ved at finde et varmenende Solglimt. De efterlader ikke noget Indtryk uden maaske det, at Livet maa være meget ideforladt. Nei, vil han gavne Samfundet, maa han tage Skeen i en anden Haand.«

»Du frakjender ham altsaa al Talent.«

»Nei; naar man luger rigtig i Bedene, saa kommer der af og til en lille Plante frem, der ikke er hel vanskabt og som maaske med Tiden kan udvikles og trives, men hans Talent er kommet i et feilt Spor, og i den Retning, det gaar, vil det aldrig bringe gode Frugter.«

»Du er vanskelig at gjøre tilpas«, svarede Mo'r koldt. »Har du noget at invende mod Doris?«

»Jeg har det at indvende, at hun er forlovet med en Fritænker.«

»Fy, Niels, saadanne Udtryk, du bruger!«

»Der støder dine fine Følelser.«

»Fordi et Menneske ikke aldeles kan hylde de samme religiøse Anskuelse, som vi andre, derfor behøver man da ikke strax at fordømme.«

»Ja. der har vi det, denne evindelige Gaaen paa Akkord, som Folk nutildags ere saa tilboielige til! —

Det er et daarligt Svøb om Ærligheden, og det af-føder kun Halvhed i Dømmekraft, Slingren i Tanker og Følelser, men aldrig noget fast Standpunkt.»

»Buntsen er et ualmindeligt begavet Menneske, og sine Meninger om Religionen beholder han heldigvis for sig selv.«

»For ikke at støde Svigermama og det ydre Skin her i Huset. Tag dig i Agt, Gitte, at du ikke for at værne om det dig saa hellige, dyrebare Skin, glemmer at tage noget vigtigere i Betragtning. Der gaar Ting i Svang her i Huset, som du ingen Anelse har om og som ikke er, som de burde være.«

»Jeg blander mig ikke i de Forlovedes Anliggen-der, jeg mærker ikke noget, der støder mig, og jeg tager mig ikke dine Bebreidelser nær, for jeg veed, at jeg har opfyldt min Pligt imod mine Børn, og at mit Hus er agtet i en vid Kreds.«

»Ja, det er netop Ulykken«, svarede Onkel ivrigt, »Folk vugge sig i den salige Tro, at alt er, som det skal være, og sammenligner de deres Liv og Forhold med andres, saa synes de, at deres eget staar saa meget desto høiere. Men skal man se rigtig efter, saa er der baade Støv og Smuds tilstede. Og det blot fordi somme Mennesker har en sand Skræk for at lufte ud, faa ren Luft inden Døre.«

Onkel havde reist sig og gik op og ned af Gul-

vet; jeg trykkede mig ind mod Gardinerne, for ikke at blive opdaget og sad saa stille som en Mus.

»Det nytter ikke, at vi to taler sammen om et Emne, hvor vi har saa stik modsatte Anskuelser.«

Jeg kunde høre paa Mo'rs Stemme, at hun var vred.

»Din Fantasi maner Spøgelser frem ved høilys Dag, som jeg aldeles ikke kan faa Øie paa. Mine Børn ere netop som de skal være; jeg har havt svære Aar med at bringe dem saa vidt, og nu jeg skal høste Lønningen for min Umage, ønsker jeg ikke at hæmme eller forstyrre deres gode Udsigter for Fremtiden. Senere hen maa de saa selv tage Ansvar.«

»Birgitte, du er blind som Moder, du ser kun paa, hvad der i Verdens Øine er det fordelagtigste, og du har vedblivende et Ansvar, du kan ikke undrage dig det. Men det er sørgeligt, og det ser sort ud for Tiden, naar en Moder som du, der fra Karakterens Side er saa hæderlig og brav, alligevel er smittet af det almindelige Samfundsonde og lader sig drive med Strømmen. Her ser du mig, parat til at støtte og hjælpe dig, naar det gjælder de Unges Vel, tag imod min Hjælp, og jeg vil jage Taagen bort, som hersker herinde.«

»Nei, nei, for Guds Skyld!« foer Mo'r angst op.
 »Rør ikke ved noget her, alt skal blive som det er — kom ikke og stift Ulykke med dine Reformers.«

»Er du bange for, at Poul ikke skal faa en udbredt Praxis — at Henrik ikke skal blive en bekendt Forfatter — at Doris ikke skal faa sig en Mand? Jeg lover dig, at jeg skal gjøre dem saa meget desto dygtigere til alt, hver især i det Kald, de har valgt sig.«

»Jeg forbyder dig det, Niels!«

»Altsaa alt i den gamle Gænge, mine Ord har ikke berørt en eneste beslægtet Stræng i dit Indre, saa du kunde faa Lyst til ren Luft?«

Onkel trak Veiret dybt, og hans Stemme havde en egen betagende Klang, da han udbød:

»Du veed ikke, hvor herligt der er under Guds fri Himmel, under det store Himmelrum, hvor al Tryk viger fra Tanken, hvor Sjælen svinger sig op, frimodig og glad, frigjort for alle Hensyn!«

»Nei Tak, jeg bliver helst hvor jeg er; jeg mærker ingen daarlig Luft eller Taage; den findes kun i din Indbildning.«

»Du freder om din Taage, føler ikke Trang til et befriende Pust! Hvor jeg beklager dem, der ikke vide, hvad ren Luft vil sige og som hyller sig i Taagen, uden at mærke, at den bliver tættere og tættere og tilsidst tager al Livsmodet fra dem.«

»Er du saa færdig? Jeg har ikke mere Tid.«

Mo'r skød sin Stol fra sig, og strax efter kom hun gaaende gennem Stuen, hvor jeg sad, med

sammenkneben Mund og seende lige ud; mig havde hun ikke opdaget.

Der forløb et Par Minutter, i hvilke jeg sad fængslet af, hvad jeg havde hørt, og særlig grebet af Onkels fyndige Ord. Da jeg saa op, stod Onkel i Døraabningen. Han kom hen til mig.

»Du har vel hørt vor Samtale, og du er vel vred paa mig, kan jeg tænke?«

»Jeg veed ikke rigtig«, stammede jeg.

Han lagde Haanden paa min Skulder.

»Det er ikke min Agt at bringe Splid eller Ufred ind imellem eder, men jeg tror, at I alle svæve i en stor Vildfarelse. Din Moder vil ikke se det, og I Unge kan ikke se det, men skulde der engang komme Tvivl i dit Sind, saa kom til din Onkel, han skal ikke svigte dig, stol derpaa.«

Det var umuligt at føle Uvillie mod Onkel, baade hans Ord og Væsen havde et saa tilforladeligt, hjerteligt Præg, at det maatte gjøre Indtryk, naar man da ikke var af et saa tørt Temperament eller viste en saa seig Vrangvillie imod andres Anskuelser, som Mo'r. Rigtignok kunde jeg ikke forstaa, hvad Onkel mente med den Fare, vi løb, ved at hylde den moderne Lære; han maatte jo dog kunne vide, at Ingen af os, hverken Poul, Henrik eller jeg, nogensinde vilde adoptere slette Lærdomme eller blive Gudsfor nægttere. Vi vilde jo kun have den Tomhed udfyldt, som vort

Liv hidtil havde havt; for os, Henrik og mig, var det jo netop aandelige Krav, vi ønskede stillede; deri maatte vi jo netop have en Allieret i Onkel Niels, der havde Sympathi for den Slags Ting.

Disse Tanker foer mig gjennem Hovedet, og jeg standsede Onkel, der var ved at forlade Stuen.

»Onkel, jeg forstaar ikke, hvorfor du, der har levet et frit Liv det meste af dine Dage, og som sætter Pris paa Frihed, kan bebreide os andre, at vi ogsaa føler Trang dertil?«

»Frihed! — der er Intet jeg elsker høiere end Frihed, men jeg siger ikke Frihed for Loke saavel som for Thor. Jeg holder ikke af at se den misbrugt, forhaanet, tagen forfængelig, som Folk her gjør ved at sætte Frihedens Mærke paa alt, og for at fremme personlige, egoistiske Interesser.«

»Du misforstaar os, naar du tror, at nogen af os tænker paa det; baade for Henrik og mig selv kan jeg svare, og Buntsen er saa lidt egoistisk, at det kun er det almene Vel, der ligger ham paa Hjerte.«

Onkel rystede energisk paa Hovedet.

»Ja, deri ligger just Vildfarelsen, som jeg før talte om; baade han og I ere vildfarende, naar I tror, at den moderne Friheds Lære fører til Fremgang og Lykke. Den er rask nok til at bryde ned, men den bygger intet op igjen. Den tager Troen og Idealerne bort fra Folk, men hvad giver den saa

til Gjengjæld? Ikke andet end Tomhed og Hulhed, og det kan man ikke leve paa. Du er maaske ikke naaet saa vidt endnu til at erfare det, du er endnu opfyldt af en Slags Begeistring, som Tilhængere af en ny Lære let geraader i, men om et Aarstid eller maaske før, vil du komme til en anden Erkjendelse. For ser du, det umiskjendelige Tegn paa, at den Frihed, vi hylder, er den ægte, det er det. at Glæden følger med, Livsglæden, den jublende, sprudlende, friske, aldrig forsagte Livsglæde. Har du den i Eie, saa er du sikker.«

Onkel saae prøvende paa mig, og jeg slog Blikket ned. Den Livsglæde, han manede frem, det var jo netop den, jeg før saa ivrigt havde attraaet, men som desværre havde vist sig at være en Illusion. Buntsen havde belært mig om, at det kun var de gamle Idealister, der fablede om saadan noget uvirkeligt, men at det var noget, man jo før jo heller maatte ræsonere sig bort fra, for ikke at udsætte sig for Skuffelser. Den Aandsfrihed, man nutildags efterstræbte, havde maaske mere Lidelse end Glæde i sig, men netop gennem det mørke Syn paa Livet, modnedes man til at blive et selvtænkende og selvstændigt Væsen.

Det havde kostet mig Kamp og Overvindelse at skulle opgive min forrige Drøm om Livsglæde, for jeg havde troet, at det var den, der med stærke,

dristige Vingeslag skulde føre mig ud til Lys og Frihed. Og nu kom Onkel og berørte en Stræng i mit Indre, der endnu var modtagelig for et gjækkende Haab, og han den ældre, den prøvede og erfarne Mand, han talte om Livsglæden, han, hvis Liv dog var blevet mærket af en stor Sorg. Hvorledes skulde man forstaa det? Kan noget kun kaldes et gjækkende Haab, naar det dog har Evne til at fylde Ens Bryst, selv naar der drager mørke Skygger henover Ens Lykke?

Jeg saae op paa Onkel med denne Blanding af Sympathi og Beundring, som jeg havde følt for ham, lige fra hans første Indtræden i Hjemmet, tiltrods for, eller maaske netop fordi, at der blev rørt Vande, hvor han satte sin Fod. Onkel gik op og ned i Stuen med Hænderne paa Ryggen, mere talende med sig selv end med mig.

»Livsglæden er for Tiden som en fredløs Fugl, der intet Hjem har; der stænges til for den alle vegne, mens man aabner Døren paa vid Gab for Mismodet og Uhyggen. Man kjæler for disse to Mørkets Aander ved at skrive pessimistiske Bøger, opføre unaturlige Theaterstykker, der nedbryder Humøret og gjør Folk syge. Kun en ringe Del af Samfundet har Mod til at følge den sunde Sans, Pluraliteten er Eftersnakkere, der opføre sig som Abekatte; og blæses der i Fanfare for nye Lærdomme — Gud-

bevares, saa maa man være med, for ikke at faa Ord for at være fordummet. Kun de virkelig Kloge, de, der endnu har Individualitet og Overbevisning, lade det Hele skylle over sig og blive ikke mindre fri og selvstændige for det. For dem er der altid den Udvei aaben, at de kan redde sig til Indiens varme Lande — d. v. s. til Følelsernes Sollys, til Fantasiens store, udstrakte Rige, hvor Livsglæden som en levende Understrøm holder dem oppe og fører dem fremad . . . men derfor kan man jo nok være bedrøvet paa sine Landsmænds Vegne, at de ikke har Øie for deres eget Vel.«

»Onkel standsede pludselig foran mig; over hans Træk fløi et lille polisk Smil, mens han med en angerfuld Mine vedblev:

»Tys, Niels, der har du nok gjort noget galt! Lovede du ikke Søster Gitte, ikke at røre ved noget her i Huset? — nei, egentlig lovede jeg det ikke, men jeg kjender hendes Ønske og bør rette mig derefter. Her, hvor alt skal være saa sirligt og glat, maa ingen Opposition komme tilorde, hverken fra den ene eller den anden Kant. Tænk vel over det, Doris! Det kunde maaske være, at der var en værre Opposition end min, og om din Mo'r kunde vælge, saa foretrak hun dog vist den mindst farlige. Hvad tror du, Doris?«

»Aa, Onkel, jeg vilde ønske, at du var kommen

et Aar før hjem, saa havde maaske meget været anderledes! Her har jeg gaaet og været misfornøiet og længselsfuld efter at komme ud af de smaa Kanaler.«

Onkel greb min Haand og trykkede den heftigt, næsten haardt.

»Og saa er du kommen fra Scylla til Charybdis. De Kanaler, du nu befarer, bliver snævrere og trangere, det tør jeg nok spaa dig, end de forrige, du har higit bort fra.«

»Doris, Doris! hvor er du?« hørtes Mo's Stemme i Koridoren.

Onkel slap min Haand og forlod Stuen.

Der forløb nu nogen Tid, i hvilken jeg kunde se, at Onkel stred en svær Kamp med sig selv for ikke at overtræde Mo's Forbud til ham; han maatte lægge en Dæmper paa al den Varme og Iver, der raadede i hans Indre og som ufeilbarligt maatte rive En med, naar den fik Lov til at strømme ud.

Da jeg selv følte mig i Besiddelse af saa lidt Modstandskraft, var jeg Onkel taknemlig for, at han lod mig i Fred og ikke mere søgte at modvirke os, og jeg var feig nok til at være glad over ikke at komme i den Nødvendighed at veie det ene op mod det andet, saaledes som jeg i den sidste Tid havde

gjort, ved at se to saa forskjellige Livsanskuelser repræsenterede, Buntsens og Onkels, i Modsætning til Mo'rs tørre flisteragtige.

Buntsen lagde snart Mærke til dette Omslag i Onkels Holdning og drog strax sine Slutninger.

»Naa, nu har vi endelig faaet stoppet Munden paa Amerikaneren. Kan du se, hvor ynkelig han putter Ideens Banner i Brystlommen; han mærker nok, at han ikke kommer langt med den gamle Klud.«

Jeg kunde have oplyst ham om hans Feiltagelse, men jeg foretrak at tie dermed.

»Hvor er det muligt«, sagde jeg tøvende, i Følelsen af, at jeg som sædvanlig udtrykte mig galt, »at Ideen ikke altid kan være ens for alle; man skulde tro, at det Ideelle ikke kunde skifte Ham, at det til evige Tider maatte være det samme, uforanderligt, ligesom Religionen.«

»Du tager feil, naar du tror, at Religionen ikke er omskiftelig, tværtimod, den maa rette sig efter Tidsaanden, og det gaar med Ideen som med Religionen, begge faar Præg af den Kultur, der hersker. Menneskene forandre sig jo for hver ny Generation, saa maa ogsaa Synspunkterne changere, ellers blev det ogsaa lovlig kjedeligt i Længden.«

»Tror du da ikke, at Menneskene, naar de nu

komme til Verden, ere af samme Beskaffenhed, som for hundrede — femhundrede Aar siden.«

»Nei, saa naiv er jeg dog heldigvis ikke; de ere jo Produkter af Civilisationen, saa dens Indflydelse maa da kunne mærkes.«

»Men den guddommelige Gnist, som Vorherre har nedlagt i Mennesket, den maa da altid være den samme?«

»Den guddommelige Gnist, som jeg vil foretrække at kalde det Intellektuelle, det undergaar for hvert Slægtled forskellige Udviklingsprocesser. Der er jo rigtignok de Mennesker, hvis Sjæleliv vedbliver at staa i Stampe, men det er kun fordummede Stakler, som ikke komme til at spille nogen Rolle i Aandslivet; til den Kategori regner jeg din kjære Onkel.«

»Aa, Onkel, han har baade Forstand og Følelse og Overbevisning! Men sig mig, er det virkelig sandt, at der findes saa lidt Overbevisning blandt Folk? — Det mener Onkel.«

»Overbevisning«; Buntsen trak ringeagtende paa Ordet, »det er jo ikke andet end Stædighed og Arrogance, naar Folk ikke vil anerkjende noget andet for rigtigt end deres egne Theorier. I vor kritiske Tid er Overbevisning helt ude af Kurs, og jeg maa sige, at det gjenemgaaende er rigtigt at have aabent Vande og ikke lukke sig inde med sin egen indskrænkede Mening, ellers vilde jo nye Ideer og Lærdomme aldrig

kunne bane sig Vei. Det var jo ogsaa kun i gamle Dage, at Folk satte en Ære i at kæmpe og dø for deres Overbevisning — og hvad Nytte har de saa gjort derved? Ikke andet end forhale Begivenhedernes Gang; det, som skal frem, kommer alligevel, tidligere eller senere.«

»Ja, men Kjære, jeg synes dog, at man absolut maa agte Folk med Overbevisning mere end dem, der ingen har; det giver dog Karakteren ganske anderledes Fasthed og Særpræg «

»Det er en gammeldags Tro; jeg fortæller dig jo lige nu, hvor stædig en saadan Tro kan være, hvor hæmmende for Samfundets Udvikling og Vel. Gjen-nemsnitlig har den saakaldte Overbevisning nuomstunder ikke stort at skulle have sagt, som nu f. Ex. hos din Onkel; han er i Virkeligheden et meget uskadeligt Menneske, selv om han ikke stikker Ideens Fane i Brystlommen. At han lamenterer over Nutidens Daarligheder rører ikke en Kat, og hans Bedømmelse af Tidernes Tilstand er kun til at le af. Han er kostelig, naar han snakker om sine stakkels Landsmænd, som han elsker saa høit og nødig vil se gaa til Grunde. Jeg synes hellere, han skulde skynde sig tilbage, hvorfra han kom. Hvorlænge tror du, at han vil lyksaliggjøre Vænget med sin Nærværelse?«

»Jeg antager hele Vinteren.«

»Tak Skjæbne! Hvorfor holder din Mo'r ogsaa paa ham?«

»Det tror jeg egentlig ikke, hun gjør.«

»Da er hun da ængstelig nok for, at hendes kjære Broder ikke skal have det godt nok.«

»Ja, Mo'r er jo Værtinde lige ud til Fingerspidserne, men ellers sympathiserer de ikke videre; det maa du da have lagt Mærke til?«

»Der er nok endel personlige Uoverensstemmelser, men alligevel en vis Lighed, et Tilknytningspunkt inderst inde, for det er ogsaa en af de kjedelige Følger af den gammeldags Opdragelse, at det, som Forældre i forrige Tider indpodede deres Børn, det satte det samme Frø selv i nok saa modsatte Individer. Det er det, man kalder det nedarvede og som gjør os mange Knuder nu.«

»Jeg synes ikke, vi har Grund til at klage, thi Mo'r er ved Onkel Niels's Ankomst dreven endnu mere over paa vort Parti. Det er ligesom hun, ham til Trods, giver os langt friere Spillerum, end hun før har gjort.«

»Hm, jeg er ikke saa sikker paa din Mo'r endnu, for samtidig med, at hun tillader jer smaa Dukkerter i Livets Bølgegang, saa skal hun dog nok sørge for at have en Snor om Livet paa eder, at hun kan hale sine Børn i Land, hvis Bølgerne skulde gaa alt for høit eller komme i upassende Bevægelse. Det undrer

mig forresten, at hun ikke har spurg't om, naar vi agter at holde Bryllup; det pleier ellers at være Mødres Yndlingsthema.«

»Det har hun sandelig ogsaa.«

»Og hvilke Forestillinger gjør hun sig?«

»Ja, hun mener, at tre Fjerdingaar er en passende Forlovelsestid, naar man da ellers ikke har noget at vente paa.«

»Og i Tankerne arrangerer hun vel et stort Bryllup med Præstesalvelse, Brudepiger og stort Følge; men det skal der ikke blive noget af!«

»Hvad mener du?«

»Jeg mener, at jeg føiede mig med Hensyn til Forlovelsen, men med Bryllupet vil jeg have frie Hænder. Jeg vil ikke have Kirkevielse, Optog eller andet Stads; jeg hader alle disse Ceremonier.«

»Men hvordan kan vi sætte os ud derover, det hører jo engang til?«

»Der er da noget, der hedder borgerlig Vielse; det er allerede store Ting, hvis jeg gaar ind paa det.«

»Borgerlig Vielse! Det vil rigtignok ikke være noget for Mo'r!«

»Nei, hun kan vist ikke tænke sig, at vi rigtig er blevne gifte, naar hun ikke faar Lov at møde i Kirke med et langt Silkeslæb, og ligeoverfor hele Menigheden kan trykke sin elskede Datter til sit Bryst.«

»Og saa Folks Dom, der for hende er et Evangelium?«

»Dumme, bornerte Folks Dom, mener du; oplyste Folk ere ikke saa snævre af Begreb; hele den Kreds, vi kommer til at tilhøre, vil modtage dig ligesaa vel, uden at du har faaet Kirkens Velsignelse, ja, jeg tør nok sige bedre, for derved viser du, at du har brudt med Traditionen og gjort dig fri, og det vil ogsaa være heldigst for mig at kunne give Bevis paa, at jeg i mine private Forhold handler i samme Aand, som naar jeg optræder offentlig. Men maaske du heller ikke kan tænke dig at skulle blive gjort til Frue, uden at blive beundret af Veninder og Familieslæng og forherliget paa Tryk i Bryllupssange?«

»J—o«, svarede jeg nølende, »men det kommer mig lidt overraskende.«

»Saa er det godt, du kan begynde at sætte dig ind i det, og ikke til Skade, at du i Tide forbereder din Mo'r.«

»Det vil ikke blive let, for ser du, Mo'r har maaske nok en Anelse om, at du er Fritænker, men saalænge du ikke lader det komme i Kollision med Samfundets Vedtægter . . .«

»Hun maa da Pinedød nok kunne forstaa, at er jeg Fritænker, saa maa jeg indrette mit Liv og min Handlemaade derefter — saa meget haaber jeg, at du i al Fald kan forstaa.«

»Ja, Carl, det kan jeg, og jeg vil heller ikke engang kunne lide, hvis du gik paa Akkord i et saa vigtigt Anliggende, naar det virkelig er dig imod, disse religiøse Skikke.«

»Naa, det var da endelig fornuftigt talt; ja, lad mig saa se, du gjør, hvad jeg har sagt, og forskaan mig endelig for al mulig Vrøvl. Det er mig saadan en Plage at have med hverdagelige Bagateller at gjøre, netop nu, hvor jeg har saa meget i mit Hoved.«

»Saa overlader du maaske helst Mo'r og mig at kjøbe Udstyr?«

»Udstyr — skal vi ogsaa have den Kjedsommelighed! Det behøves aldeles ikke.«

»Men kjære du, naar man sætter Bo . . .«

»Hvem siger, at vi skal sætte Bo. Jeg veed jo ikke engang endnu, om vi kommer til at blive her i Landet. Der er al Sandsynlighed for, at jeg bliver Udgiver af et nyt literært, skandinavisk Blad, hvis Hovedsæde formodentlig bliver i Christiania, saa vi gjør bedst i at leie møblerede Værelser. I det hele kan jeg ikke udstaa at arrangere mig saa længe i Forveien; til Foraaret staar en Afgjørelse for, og saa maa du holde dig parat.«

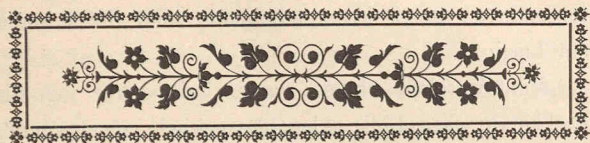
Der blev ikke talt mere om Bryllupet; det gjorde mig ondt at mærke, hvor irriteret han var bleven, da det kom paa Bane; det pleier jo ellers at være Forlovedes Fryd at dvæle ved denne Begivenhed, men

at det ikke kunde blive det, laa vel i, at Buntsen, som han selv sagde, havde saa meget at kæmpe imod herhjemme, i Form af Mo's Halsstarrighed i visse Retninger. Det var naturligvis min Pligt at hjælpe ham med at komme over Vanskelighederne, men det vilde have faldet mig lettere, naar dette Emne var blevet drøftet med lidt mere Varme og Sympathi fra hans Side. Nu var det ligesom Bryllupet stod for ham som en ubehagelig Akt, der maatte overstaaes.

Onkels Ord om Kanalerne, der vilde blive endnu trangere end før, faldt mig ind. For et Aar siden, dengang jeg pleiede at forestille mig selv siddende i min Baad, der laa fortøiet i de smaa Kanaler, havde jeg dog fra denne min Plads altid et lille Udkig til Havet, der øinedes langt ude som et stort aabent Gab. Jeg holdt af at tænke mig, hvorledes en usynlig Haand raskt skar Touget over, der bandt Baaden, og hvorledes jeg for en frisk Vind drev nedad Strømmen — ud til Havet. Nu var Situationen forandret; Touget var skaaret over, Baaden dreven et Stykke frem og laa nu og skvulpede frem og tilbage, men fra dens Plads kunde man ikke mere øine Havet. Det gjorde mig ondt og urolig, thi vel var jeg glad over, at Baaden havde skiftet Leie, men mit Udkig holdt jeg ikke af at miste, og nu jeg ikke havde dette for Øie, blev jeg mere modløs end før havde været Tilfældet.

Jeg skammede mig derover og søgte at berolige mig selv med, at naar Baaden for Øieblikket ikke kunde siges at skyde nogen rask Fart, saa var det fordi Manden ved Roret endnu ikke havde fuld Eiendomsret over den. Det gjaldt blot om at have Taalmodighed en lille Tid, kun nogle Maaneder — og jeg vilde endelig engang være ude der, hvor jeg længtes hen!

Det varede ikke længe, inden jeg fik Leilighed til at følge Buntsens Raad og forberede Mo'r.

Nu Vinteren var i fuld Gang, havde Mo'r, som sædvanlig, sine Tanker henvendte paa den næste Aarstid, Foraaret, og for at dette ikke skulde komme bag paa hende, tog hun i Tide sine Forholdsregler. Poul havde leiet en Leilighed paa Østerbro, som han skulde tiltræde til April, og Mo'r skulde være ham behjælpelig med Arrangementet. Hun havde tænkt sig, at der kun skulde anskaffes en ringe Del Bo-have, og at Pouls Værelses Møblement i Villaen skulde tages i Brug tilligemed en Del andre Effekter, vi havde staaende fra gammel Tid, men Poul afslog paa det bestemtteste at føre disse Ting med sig. Alt skulde være splinternyt; en moderne Læge kunde ikke optræde med forældede Sager, og Nutidens Publikum

fordrede en Del Bekvemmeligheder, naar det besøgte sin Læge.

Venteværelset skulde være indbydende og tiltrækkende, saa Folk ikke bleve kjede af at vente; satte man dem paa almindelige haarde Stole, saa kunde man risikere, at de fortrak fra Stuen og Lægen. Der skulde være et Mylder af Lænestole, Smyrnatæppe paa Gulvet, baade Sommer og Vinter, Prospekter paa Væggene, og smaa Borde med Aviser, Bøger og Askebægre. Over Døren skulde hæftes en Plakat, hvorpaa skulde staa:

»Tobaksrygning er tilladt«.

Cigarer tror jeg dog ikke, at Poul vilde stille til de Besøgendes Disposition. Som Følge af ovennævnte Liberalitet, maatte der indrettes et Damekabinet for dem af det smukke Kjøen, der ikke delte Smag med Herrerne; dette maatte ogsaa være smagfuldt udstyret og udmærke sig ved et langt Speil, der kunde gjengive de Ventendes Skikkelser fra Top til Taa.

Poul havde hentet Raad hos Buntsen om Arrangementet, der, da det kom til Stykket, viste sig at være temmelig bekosteligt.

»Reklame maa der til, ellers kommer der ingen Patienter«, sagde Buntsen til Svar paa nogle Indvendinger. »Det er ogsaa nødvendigt, at du selv sætter dig i Respekt og opslaar et Program, hvori der bekendtgjøres, at du ikke alene kun modtager

Besøg en vis Tid paa Dagen, men ogsaa kun gaar i Praxis til visse Tider, saaledes at de Bud, der ikke indløber inden et bestemt Klokkeslet, ikke kan tages til Følge før Dagen efter. Det befæster Ens Anseelse, og det at skulle springe, naar Folk kalder, er en gammeldags Methode; man skal dressere sine Folk til at tage Hensyn til sig.»

»Mo'r forfærdedes ikke saa lidt ved at høre om den store Sum Penge, der vilde medgaa til Pouls Udstyr. Hvorfra skulde den tages?

»Aa, man kan jo faa alt paa Kredit«, mente Poul, »jeg kan saa senere afbetale det af mine Honorarer.«

Mo'r holdt ikke af denne Udvei; hun havde altid vogtet sig strengt for Gjæld.

»Skal vi ikke hellere bede Onkel Niels om et Laan?« foreslog hun. »Han har jo før hjulpet os.«

»Paa ingen Maade«, erklærede Poul, »jeg vil ikke staa i Taknemmelighedsgjæld til Onkel, der ser med skæve Øine paa alt, hvad vi gjør«, og saa blev det da bestemt, at Poul skulde faa det, som han ønskede, og som hans Stilling som Læge krævede.

»Hvis Onkel Niels vil hjælpe dig med Udstyr til Doris, saa bliver det en anden Sag«, tilføjede Poul, »hun har jo altid været hans Yndling.«

»Aa, hvad mig angaar«, skyndte jeg mig at svare, »saa behøver jeg ikke noget Udstyr.«

»Hvad vil det sige?«

»Det vil sige, at naar Buntsen og jeg gifter os, saa renoncerer han paa at faa et Indbo.«

»Det er virkelig meget gentilt af Buntsen«, udbrød Mo'r glad, »at han selv vil bekoste det; han veed jo, hvor lidt Raad vi har, og jeg indser ikke, hvorfor jeg ikke skulde tage derimod« —

»Ja, men Mo'r«

»Ingen men, kjære Barn; Buntsen er jo velhavende, saa det betyder saa lidt for ham, og jeg kan godt forstaa, at han, som er saa uafhængig, ogsaa vil være det i den Retning.«

»Ja, det vil han helst«, svarede jeg, idet jeg tænkte, at jeg var sluppen godt over det ene Punkt, Udstyret; maaske det andet ogsaa vilde klare sig; det var bedst at tage det med det samme, jeg kunde mærke, at nu var Bryllupet aabenbart paa Tur til at komme frem.

»Naa, kjære Doris, I har altsaa talt sammen om eders Giftermaal? Naar skal det saa være?«

»Buntsen mener, at jeg til Foraaret maa holde mig færdig.«

»Det kan du jo sagtens, naar du kun har dit personlige Udstyr at sørge for, men saa er det ogsaa bedst strax at tage fat. Bryllupet kan saa blive først i Mai, inden Onkel Niels reiser; jeg har hele

Tiden tænkt mig, at vi maa indrette det saaledes, at han kan være med.«

»Aa, for den Sags Skyld skal du ikke gjøre dig Uleilighed, for det er Buntsens Ønske, at vi holder ganske stille Bryllup.«

»Den borgerlige Vielse turde jeg ikke komme frem med endnu.

»Stille Bryllup! Det maa du virkelig se at faa ham fra. Skulde min eneste Datter vies i al Stillehed! Det vilde da se løierligt ud, og saa kunde Folk først rigtig faa travlt med at snakke! Du veed, der er mange Ting, som de allerede har forarget sig over, deriblandt det, at du ikke gaar med Forlovelsesring paa Ringfingeren, men istedetfor bærer en Slangering paa venstre Haand.«

»Man gifter sig jo ikke for Folks Skyld, men for sin egen, saa jeg synes, det kan være ligegyldigt, hvad de mener eller ikke mener.«

»Men det huer mig slet ikke, Doris; jeg har allerede i mange Maader lukket Øinene og givet efter for Buntsens Idee, men naar det gjælder en Datters Bryllup, saa har dog en Mo'r vel noget at sige. — Med Forlovelsen fik han sin Villie, at den gik saa tyst af; der rettede jeg mig efter ham, nu maa han gjøre Gjengjæld; jeg skal nok tale med ham derom.«

»Det synes jeg ikke, du skulde«, svarede jeg lidt nervøst, »for du veed jo, at Buntsen med Hensyn til

kjøbenhavnske Kirkebrylluper er af en afvigende Mening; han holder ikke af vore kirkelige, religiøse Skikke, stemmer ikke overens med dem.«

»Selv om han ikke stemmer overens med dem, saa kan han dog nok iagttage Formen.«

»Aa, Mo'r, du lærer dog aldrig helt at forstaa Buntsen; hans Principer forbyde ham at tage Hensyn til Formen.«

»Og hvad er saa din personlige Mening?« Mo'r saa lidt skarpt paa mig, »den maa han da ogsaa tage Hensyn til.«

»Jeg ønsker ikke andet, end at der gjøres saa lidt Kvalm og Væsen af mit Bryllup som muligt«, udbrød jeg træt, »ellers bliver det kun til Sorg og ikke til Glæde.«

»Naa, vi kan jo altid tale nærmere derom«, svarede Mo'r, »foreløbig har jeg nok med at tænke paa Poul; jeg maa dog se at holde lidt igjen paa hans Flothed; den ligner ham saa lidt; før var han tvertimod noget paaholdende, men nu har han faaet kostbare Vaner.«

Jeg var glad over, at Mo'r gled over til dette for hende saa interessante Emne, saa slap jeg foreløbig, og for at glæde hende, gik jeg villig ind paa hendes Planer, og drøftede, hvorvidt Portiærer vilde være nødvendigt, naar der ellers var smukke lakerede Døre i Leiligheden.

»Jeg vilde rigtignok ønske, at Poul med det samme kunde have ført en Kone ind i det nye Hjem, for skal det smukke Hus's Pasning overlades til Tjenestefolk, saa veed man nok, hvordan det gaar.«

»Saa kan du jo, mens du nu engang er i Aktivitet, anskaffe en Kone til ham«, svarede jeg livligt.

»Hvor upassende du taler, saadanne alvorlige Sager bør virkelig behandles med Respekt.«

Imens Poul og Mo'r stak Hovederne sammen, kalkulerede og gjorde Indkjøb, var Henrik stærkt opfyldt af sit nye Værk, der skulde se Dagens Lys til Foraaret. Det lod til, at Foraaret var Udgangspunktet for en hel Del Forandringer her i Huset og af alle Parter blev imødeset med en vis Spænding og Forventning. Det var ingen Hemmelighed, heller ikke for Mo'r, at Henrik skrev paa en Roman, og at han ventede, den skulde gjøre Epoke. Han havde besluttet, at naar det viste sig, at Pressen optraadte rosende, saa vilde han engang for alle kaste Arkitekten overbord — han havde jo allerede gjort det ved ikke at møde paa Tegneskolen — og gjøre Forfattervirksomheden til sin Livsgjerning.

Mo'r, der allerede viste saa megen Sympathi, som der laa i hendes Natur, og ikke mindre Forfængelighed ved at tænke sig Henrik som en bekjendt Personlighed, vilde vist ikke lægge ham Hindringer i Veien; nu gjaldt det blot om at slaa et stort Slag,

for det kunde ikke nytte at møde op paa Bogmarkedet, hvor der allerede var saa mange unge Skribenter, med et Arbeide, der ikke havde noget Særpræg; det maatte baade ved Form og Indhold skille sig fra de øvrige; der maatte voves ikke saa lidt.

Det var navnlig Buntsen, der stadig stimulerede Henrik, naar han var paa Vei til at falde hen i det banale og sentimentale; han ydede ham en kraftig Haandsrækning, naar det gjaldt at klare vanskelige Skjær. Jeg kunde mærke paa Henrik, at det var et stort Arbeide, han havde paataget sig, at det krævede Hovedbrud og Eftertanke, for han begyndte at blive nervøs og distrahit, jo længere han kom frem i Bogen og holdt ikke af, at man forstyrrede ham. Jeg havde kun læst de første Kapitler, men fik Afslag, da jeg bad om Fortsættelsen.

»Han vil helst overraske mig«, tænkte jeg, »det bliver bestemt en udmærket Bog, og det vil glæde mig, at Onkel Niels kan faa at se, at hans Talent saa langt fra at komme paa Afveie, netop nu vil udfolde sig i hele sin Eiendommelighed og Genialitet.«

Onkel gik omkring som en tæmmet Bjørn, tilsyneladende fredsommelig og medgjorlig. Han gav ikke sine Klager over Samfundet Luft, men hans Humør kunde dog undertiden sprude Gnister, der lod os forstaa, at selv om en Bjørn kan blive tam, saa fornægter den dog ikke sin Natur, der kan komme

til Udbrud, hvad Øieblik det skal være. Onkels Gnister havde den Egenskab, at om de end ikke fængede, saa faldt de dog ikke helt til Jorden; de kom som et lille Divertissement i vort Hjems lidt lumre Interieur og kunde et Øieblik sætte vore Sind i Bevægelse, men Mo'r satte altid resolut Foden paa den ulmende Gnist, saa den slukkedes uden at efterlade andre Følger, end at jeg efter den lille Forskrækkelse følte mig tilbøielig til at anstille en eller anden Reflexion, der altid faldt ud til Onkels Fordel.

Buntsen kunde nok saa meget rette den Behreidelse mod Onkel, at han var gammeldags, det holdt ikke altid Stik; der var netop saa meget originalt i Onkels Maade at være paa, han blev aldrig triviell, traditionel eller kjedelig. Han forstod at underholde saaledes, at man glemte Tid og Sted, forstod at føre Ens Tanker ud af de materelle Forhold. Naar Luften var svanger med Husholdnings- og Udstyrsprojekter, saa jeg træt maatte bøie Hovedet, kunde Onkel pludselig male et Friluftsbillede frem fra sine Reiser i det store Vesten, der med Et forsatte mig til andre Egne, og han kunde skildre Mennesketyper, som jeg aldrig havde drømt om kunde existere.

»Onkel«, sagde jeg en Aften, efter at han saaledes havde forfrisket mig, »du burde absolut have giftet dig, selv om det ikke var blevet med din første Kjærlighed.«

»Og hvorfor det?«

»Jo, for din Kone vilde aldrig komme til at kjede sig, du vilde altid have Stof til Underholdning.«

»Det er ikke Underholdning, det kommer an paa i Ægteskabet, det er Sympathi.«

»Doris!« raabte Mo'r henne fra Sofaen, »kommer Buntsen ikke snart, at vi kan gaa ind at drikke The?«

Mo'r holdt ikke af at se Onkel og mig fortrolige, og sørgede altid for at afbryde os.

»Buntsen kommer ikke iaften, svarede jeg og blev siddende.

»Jeg synes ikke, han kommer saa ofte i den senere Tid«, bemærkede Mo'r.

»Jeg haaber da ikke, det er mig, der skræmmer ham bort!« udbrød Onkel.

»Bevares nei, hvor falder du paa det!« skyndte Mo'r sig at berolige.

»Buntsen er reist i Forretninger til sin gifte Søster i Jylland«, forklarede jeg.

»Har du aldrig besøgt hans Søster eller omvendt?« spurgte Onkel.

»Nei, Buntsen omgaaes ikke sin Familie, men der er nogle Pengesager, vedrørende hans Forældres Arv, som tvinger ham til at reise derover. Han og Svo-geren harmonere ikke«, tilføiede jeg.

»Hvormeget efterlod egentlig Godseier Buntsen sig?« spurgte Onkel.

»Jeg har rigtignok aldrig været saa udelikat at spørge derom«, svarede Mo'r, »men Folk siger, at det har været betydeligt.«

»Folk siger saa meget, som man ikke kan tro; jeg, som Formynder for Doris, kunde nok ønske at vide Besked dermed. Jeg venter stadig, at Buntsen skal komme til mig og fortælle, hvad han har at gifte sig paa, og hvormeget han vil sætte fast for sin Kone, i Tilfælde af sin Død.«

»Derom kan der da ikke være Spørgsmaal, naturligtvis arver hun det Hele.«

»Ja, hvis der til den Tid, jeg antager at Buntsen vil leve en Række af Aar, er Formue tilbage; man kan jo aldrig vide, hvormeget den vil svinde ind!«

»Aa, Onkel, det er da aldrig værd at bekymre sig saa langt ud i Fremtiden«, udbød jeg, ubehagelig stemt ved de foregaaende Repliker.«

»Det er jo kun en Forms Sag, mit Barn, i Forretningsanliggender kan man aldrig være nøiagtig nok. Heldigvis reiser jeg ikke for det første, saa der er jo Tid nok til at bringe disse Formaliteter i Orden.«

»Ja, du har Ret, Niels, det er maaske ikke afveien, at der stilles Doris Garantier.«

»Hm — for hendes Lykke kan jeg ikke garantere, men i al Fald for hendes Udkomme.«

Onkel talte saa underlig koldt og tørt; en saa-

dan forretningsmæssig Analyse af Ægteskabet havde jeg ikke ventet af ham. Det anede mig, at der igjen vilde møde Buntsen Ubehageligheder, for han holdt ikke af, at nogen blandede sig i hans private Forhold, allermindst Onkel. Vort Bryllup lod til rigtig at skulle sætte ham i ondt Humør og at gaa ud over mig.

»Sikken et gnavent Ansigt du sætter op, Doris; tak du din Gud for, at du har mig til at passe paa, at alt gaar i den rigtige Orden; din Mo'r forstaar sig, trods al sin Fornuft, alligevel ikke rigtig paa »business«, og dine Brødre? — Poul er jo saa optagen af sit nye Arrangement, og Henrik af sit nye Værk, saa de ikke har Tid til at varetage deres Søsters Interesser.«

Onkel saae smilende paa mig.

»Eller tror du maaske, at din Onkel er en Fantast og Drømmer? — Hm, disse to Hænder har taget haardt fat, og her indenfor Panden staar det ikke helt ilde til — man maa aldrig glemme, at man lever i Virkeligheden.«

Nogle Dage derefter var det Torsdag, den Dag, hvor Buntsen pleiede at spise til Middag hos os; det undrede mig, at der var dækket til ham, da man dog vidste, at han var bortreist. Jeg tog stil-
tiende hans Kuvert bort.

»Lad den kun blive staaende«, udbød Mo'r, der

altid havde Øinene med sig, »efter al Sandsynlighed kommer Buntsen herud, din Onkel har set ham idag paa Gaden.«

»Det maa vist være en Feiltagelse, jeg venter ham ikke hjem endnu.«

»Naa, vi faar at se, maaske vil han overraske.«

Men da Middagen kom, viste det sig, at jeg havde Ret; der kom ingen Buntsen, heller ikke den næste Dag. . -

»Der kan du se, at du tog feil, Onkel«, sagde jeg lidt hoverende.

»I, at han kom herud, ja vel, men ikke i, at jeg har set ham.«

Det gav et Sæt i mig. Det forekom mig mærkeligt, at Buntsen skulde lade flere Dage gaa hen uden at vise sig efter sin Hjemkomst.

»Det skal vi snart faa opklaret«, tænkte jeg, skrev et Brev til hans Bopæl i Byen og lod Buddet forhøre, om han var kommen hjem. Det bragte Besked tilbage fra hans Husholderske, at den unge Herre havde været hjemme siden Onsdag.

Naa, ja, Herregud, han havde vel været opholdt af Forretninger. Jeg vilde ikke gjøre Ophævelser af den Grund eller komme med Bebreidelser — uha, det manglede bare. Derfor modtog jeg ham, da han kom, som sædvanlig glad og fornøiet, snarere en Kjende varmere end ellers; jeg satte en Ære i

ikke at være som den almindelige Slags Forlovede, der ikke taaler en Smule Tilsidesættelse, naar det gjælder deres egen dyrebare Person.

Buntsen maatte have havt Ubehageligheder, for han var i daarligt Lune, irritabel og adspredt.

»Du behøver ikke sporenstrengs at skrive efter mig — jeg kommer naturligvis, naar jeg kan, men det er jo en Pokkers Vei ud til Vænget, og jeg har været ophængt af Forretninger hele Tiden. Det sinker ikke saa lidt at være forlovet, naar man har vigtigere Ting i Hovedet.«

»Kan du ikke betro mig disse vigtigere Ting?«

»Det er til ingen Nytte, det forstaar du ikke, det angaar Pengesager.«

»Men heller ikke deri skal Kvinder nutildags være ukyndige, du har selv sagt . . .«

Buntsen gjorde en lille utaalmodig Gestus.

»Jeg synes virkelig, jeg har lært dig ikke saa lidt; du stiller store Fordringer til mig, naar jeg nu ogsaa skal bibringe dig Kundskaber paa det finansielle Omraade.«

Jeg taug og spurgte ham ikke videre ud, men da jeg mærkede, at hans Humør ikke bedredes, kunde jeg ikke lade være med at tale til Henrik derom.

»Har han ikke betroet dig, hvad der er i Veien?«

»Nei, han taler aldrig om sine private Sager til mig; men det er jo ikke saa mærkeligt, at han har

nogle Ærgrelser, det har man altid, naar man har Penge.«

»Du veed ikke, hvormeget at . . .«

Jeg standsede og blev rød; jeg var lige ved at gjøre mig skyldig i samme Taktløshed som Onkel, skjøndt af en anden Grund. Jeg dreiede hurtig om:

»Du tror vel ikke, at han spekulerer med sine Penge?«

»Jo, naturligvis! Du vil da ikke have, at han skal have dem liggende i sin Skuffe, uden at forrente sig?«

»Saa har han maaske været uheldig og havt Tab?«

»Jeg skal prøve at sondere ham lidt.«

Kort efter kunde Henrik berolige mig med, at Buntsen ganske vist havde havt nogle Uheld i Penge-transaktioner, men nu vare de delvis overstaaede, og kunde ikke have været betydelige, da han agtede at give en større æsthetisk Fest til Ære for nogle fremmede Journalister, som han haabede vilde interessere sig for hans Blad. Der skulde ved denne Leilighed vises stor Flothed, og Menuen bestaa af de mest udsøgte Ting. Festen skulde staa paa et offentligt Sted, da der var for lidt Plads i hans Ungkarleilighed, hvor han ellers pleiede at samle Eliten af Byens Forfattere og Kunstnere.

Jeg trak atter Veiret frit, og Buntsen lod til at

være kommen i Humør igjen; han udarbeidede Taler og Sange.

Omtrent samtidig med det paatænkte Gilde, inviterede han os alle fra Vænget ind til en lille Soupér i sin Bolig.

»For ikke at være uartig, maa jeg vel ogsaa indbyde din Onkel«, sagde han, »men jeg haaber, han siger nei.«

Imod Forventning modtog Onkel Indbydelsen.

»Naar vi ikke havde havt de to Gamle med, saa kunde vi anderledes have moret os. Jeg kunde have indbudt Petra Holm og nogle andre Damer.«

»Det er vel ikke sagt, at Frøken Holm havde faaet Lov at komme.«

»Det spørger hun virkelig Ingen om. Tror du virkelig, at unge Piger nutildags gjøre Regnskab for, hvor de gaar hen og tilbringer Aftenen? De laver bare en lille Historie om en Veninde, og saa . . .«

»Besøger de unge Herrer i deres Hjem — nei, saa galt tror jeg ikke om dem.«

»Herregud, er du ikke kommen videre, end at du finder det anstødeligt; vi gjør dem saamænd ingen Fortrød.«

»Naa ja, maaske ikke selve det, at de kommer, men at de skulle lyve sig dertil.«

»Ja, det er jo netop Samfundets Vedtægter, der tvinger dem til det; der kan du se, hvad Vedtægter

er godt for; de ikke alene hæmmer Folks Villie, men forleder til Usandhed. Det er ogsaa disse Vedtægter, der er Skyld i, at vi to ikke kan omgaaes ugenert, fortroligt sammen, og at vor Forlovelse har faaet et kjedsommeligt Præg, desværre. »Im engen Kreis verengert sich der Sinn.«

Jeg havde kun en Gang før, en Formiddag, besøgt Buntsen i hans Leilighed, sammen med Mo'r, saa det havde Nyhedens Interesse at være hans Gjæst. Vi kjørte høitideligt derhen i Droske; Onkel vilde først senere indtræffe. Det havde naturligvis ikke været til at haabe paa, at Mo'r vilde lade mig starte sammen med Brødrene og selv følge Onkels Exempel, saa Gemytlighed ventede jeg mig ikke megen af.

Det var et lækkert Interiør, der modtog os; belørede Lamper og Lys, der kastede et dæmpet Skær over de bløde Tæpper og lave Lænestole. Der var fuldt op af behagelige Siddepladser og ingen Bord foran Sofaen, som hjemme, hvor et stort Nødde-træ's, omgivet af 6 Stole, gjorde Fordring paa, at man skulde tage Plads deromkring, og altid virkede hæmmende paa Konversationen. Her kunde Folk dele sig i smaa Grupper eller trække sig tilbage solo til henrivende Hjørnepladser; der var Frihed til at sidde eller staa som man vilde. Jeg kom uvilkaarlig

til at tænke paa en Familie af vort Bekjendtskab, der ogsaa var belemret med et af de traditionelle runde Borde foran Sofaen, og hvor Datteren havde erklæret, at saalænge Bordet befandt sig der, blev hun aldrig forlovet; unge Herrer kunde umulig faa Leilighed til at fri, naar Arrangementet i Stuen var saa kontrært.

Idet jeg gik omkring i Buntsens flot møblerede Leilighed, hvor hver Bagatel vidnede om Smag, glædede det mig at se, at han dog satte Pris paa et Hjemms Goder, og hans Yttring mod Udstyr ikke gjaldt selve Tingene, men mere de kjedelige Forberedelser. Han maatte netop have Sans for Hjemmets Behageligheder, thi her savnedes ikke en eneste Ting, alt var saa gennemført, saa jeg tænkte mig, Buntsens æsthetiske Blik havde bidraget til, at det med Velbehag kunde hvile paa alt.

Jeg følte den behagelige Fornemmelse, som forfinede Omgivelser udøve paa Sindet; det forekom mig, at selv de hverdageligste Ting fik en særegen Charme; Maden, anrettet paa fint Porcellæn, Vinen, skjænket i smukt slebne Glas, fik et Anstrøg ud over det materielle; Møblerne, der dannede et smukt Ensemble, afgav en passende Ramme til Ens egen Stemning, der, baaren oppe af noget vist velbehageligt, uvilkaarlig maatte blive velvillig og fornøielig. Kontrasten mellem dette Hjem og vort maatte være

meget ioinefaldende, særlig for dets daglige Beboer, og jeg mærkede ogsaa, hvor ganske anderledes Buntsen passede ind i de Omgivelser, hvor jeg nu saae ham. De klædte ham langt bedre, indrettede som de vare efter hans Smag og Vaner; han bevægede sig omkring med en Lethed, Frihed og Elskværdighed, som ikke kunde udfolde sig i vore mere beskedne Forhold. Det bragte Tanken hen paa, at det tidt maatte være ham et Offer at tilbringe sine Aftener hos os, ligesom det vakte min Lyst til at være hos ham, dele al dette Velvære med ham og altid se ham glad og fornøiet. Jeg udmalede mig, hvorledes vi om kort Tid i Christiania skulde indrette vort Liv efter vort eget Behag, modtage en Kreds af udsøgte Personer, der, i Forbindelse med høiere Interesser, ogsaa vilde vide at sætte Pris paa et med æsthetisk Smag ordnet Hus.

Mo'r og Poul gik omkring og mønstrede alt; Poul havde jo i denne Tid Opmærksomheden stærkt henvendt paa Leilighedens Montering, saa han fandt altid noget at beundre eller at misunde. Stadig vilde han have Mage dertil, men Mo'r rev ham ud af Illusionen ved irettesættende at sige:

»Kjære Poul, der er dog en Forskjel paa Buntsen og dig, du kan ikke faa det samme som han.«

»Og hvorfor ikke?«

»Fordi din Svoger er formuende, og du ikke.«

»Hvem siger, at jeg er formuende?« spurgte Buntsen kort.

Mo'r fandt ikke strax Svar, men Onkel kom hende tilhjælp.

»Det siger hele Bohavet her, alle disse overdaadige Sager.«

»Aa, ikke andet«, svarede Buntsen overlegent, »det er jo kun, hvad enhver, der har lidt Agtelse for sig selv, omgiver sig med.«

Onkel rynkede misfornøiet Panden, men Mo'r saae livligt op.

»Ja, jeg kjender nok, hvad du forstaar ved Begrebet om, hvad der er nødvendigt for at leve, men du er jo ogsaa voxet op paa et Gods, og Herregaardsfolk har i Regelen mange Fornødenheder.«

»Jeg skænker virkelig ikke disse Fornødenheder en eneste Tanke«, svarede Buntsen ironisk. Han vidste jo, hvor meget Mo'rs Hjerte hang ved ydre Ting.

Jeg blev samme Aften præsenteret for Jomfru Knudsen, Buntsens Husholderske, i Mo'rs Paasyn.

»Nei, hvor smuk og nydelig Frøkenen er, det er rigtignok den smukkeste unge Dame, der endnu har været her i Huset.«

»Hvad mener De med det?« spurgte Mo'r forundret.

Jomfru Knudsen rømmede sig.

»Jeg mener, at baade Generalens Datter og Justitsraadens paa første Sal ikke ere nær saa kjønne som Frøkenen.«

Jeg forstod, at Jomfru Knudsen var dreiet af ved Mo'rs Spørgsmaal; her var altsaa kommet unge Damer, smukke Damer til Buntsen. Nuvel, ja — hvad mærkelig var vel deri, at han invitererede Selskab, hvor der var Damer tilstede; han havde jo selv slaaet paa, at Petra Holm og hendes Veninder ikke vilde undslaa sig for at møde som Gjæster hos ham. Hun, Petra, havde maaske mange Gange vugget sig i den lave Gyngestol derhenne og ladet Spidsen af sin Fod balancere i Luften, mens hendes stramt formede Taille præsenterede sig smukt mod det lysebrune Plyds.

Men jeg kunde vel nok nu tage det op med hende, jeg havde jo lært ikke saa lidt, »savoir vivre«, og min Person, min Nærværelse, kunde vel fortrænge Erindringen om andre Figurer, der før min Tid havde bevæget sig her i Stuen.

Af den Grund ønskede jeg ogsaa, at Buntsen skulde have et godt Indtryk af dette mit Besøg, og det bidrog til, at jeg hele Aftenen var livlig og ugenert. Den skummende Champagne, som Buntsen trakterede med, satte mig i en lykkelig, fri Stemning, saa jeg efter Aftensbordet gjerne fulgte Buntsens Vink, at forsvinde lidt fra de andre i et tilstødende Kabinet.

»Du skulde altid drikke Champagne!« sagde han smilende, »for det klæder dig godt at blive varm og kjærlig.«

Det samme kunde jeg sige om ham, for jeg havde tidt Grund til at savne ydre Beviser paa hans Kjærlighed, men maaske det kom sig af, at jeg selv saa lidt forstod at indgyde ham forelskede Følelser; jeg kjendte ikke synderlig til de smaa Fif og Kunstgreb, hvormed Kvinder forstaa at fængsle Mændene og vække deres Attraa; men denne Aften paakom der mig Lyst til at experimentere lidt; Alt indbød dertil, Vinen, den parfumerede Luft, de svulmende Omgivelser, og saa Buntsen selv, der sorgfri, let og elegant udfoldede hele sin Elskværdighed og med Ord og Blikke ansporede mig til at være fortrolig og imødekommende.

Jeg lod mig kun altfor gjerne tage i Favn, mens jeg lyttede til de mange smigrende Ord om min smukke Figur, min lille Fod; jeg havde den Aften særlig lagt an paa et fixt Toilette, og det var mærkeligt, hvorledes et saadant hæver En selv i Ens egne Tanker. Alle Betæneligheder — ja, for jeg havde den sidste Tid havt Betæneligheder, om vi virkelig elskede hinanden eller om det kun var vort fælles Livssyn, der havde ført os sammen — svandt hen; mit Hjerte eller mine Sanser tilhviskede mig, at jeg gjorde

ham Uret, der var ikke Spørgsmaal om, at han kunde elske baade stærkt og varmt.

»Blot vi kunde sende de andre hjem i Drosken, og du kunde blive hos mig!« udbrød Buntsen, og et saadant varmt Udbrud holdt jeg af at høre.

»Ak ja, hvem der kunde nyde Øieblikket«, svarede jeg, »der forestaar snart noget meget ubehageligt.«

»Ja, Menneskene forstaa ogsaa selv at skabe sig Plager, hvor det er dumt! Naar der ikke eksisterede Forlovelser og Brylluper, kunde man have det ganske anderledes lykkeligt. Lad os blæse al det et Stykke og reise bort fra det Hele, saa er man da sikker paa sin Lykke.«

Jeg rystede paa Hovedet.

»Nei, det gaar heller ikke.«

Buntsen lod Armen synke, som han havde lagt om mit Liv.

»Nei, naturligvis, man kan ikke være lykkelig uden i Forveien at have iagttaget alle Former; det er dit Ræsonnement efter at have kjendt mig et helt Aar, det er just ikke smigrende for mig.«

»Iaften vil jeg ikke have Skjænd«, sagde jeg smilende, idet jeg trykkede mig op til ham, »jeg vil kun se et glad Ansigt.«

»Det kunde du altid, naar du selv vilde. Hvor- naar Doris, hvornaar vil du helt blive min? Hvor-

naar skal alle disse Kjedsommeligheder, som du omgiver dig med, faa Ende.

»Til Foraaret«, svarede jeg glad, »og iaften er jeg saa godt oplagt, at jeg tror, jeg vil fortælle Mo'r om vort Arrangement.«

»Hvilket?«

»Den borgerlige Vielse, naturligvis!«

»Uf, hvor prosaisk — du forstaar rigtignok at ødelægge Ens Stemning.«

»Ja, hvis du tror, at jeg sværmer for borgerligt Ægteskab, saa tager du feil; det synes mig netop koldt og nøgternt, men du har jo selv foreslaaet det.«

»Det har jeg udelukkende gjort for din Skyld, for at du ikke skulde drage afsted med mig, uden at have erlagt Tribut til Formerne. Hvad mig angaar, da tog jeg dig helst med mig strax, som du gaar og staar.«

»Tys, Carl, tal dog ikke saa letsindigt.«

»Ja, nu kan du jo tænke over, om det ikke var den eneste Maade at slippe fri for alt Kvalm, og saa var du da sikker paa, at mine Følelser for dig ikke bleve gradvis afkjølede ved at undergaa den langvarige Proces, der gaar forud for vor endelige Forbindelse.«

Det var meget yndigt at høre ham tale saaledes, for selv om Tanken ikke kunde realiseres, saa vidnede det dog om Ømhed og Længsel efter at eie

mig. Jeg var gjerne bleven siddende hos ham længe endnu, men inde i Dagligstuen raslede man med Kaffekopper, og Mo'rs Stemme lød ind til os gennem den aabentstaaende Portière med Melding om, at Kaffen var serveret.

Jeg tror nok, hun fandt, at vi havde været tilstrækkelig længe alene sammen.

»Jeg skal hilse fra Onkel Niels«, sagde Mo'r, han er gaaet hjem og vilde ikke forstyrre. Det er nok ogsaa paa Tide, at vi bryder op.«

Hele Veien hjem i Drosken sad jeg i en sød, behagelig Rus, samtidig følte jeg mit Mod voxte til at overvinde alle Vanskeligheder. Mo'r lettede mig ligefrem Veien.

»Hvad havde I saa meget at tale om sammen, du og Buntsen? Var det om Bryllupet? Har du maaske faaet ham omvendt med Hensyn til det stille Bryllup?«

»Buntsen er meget kjed over, at der bliver lagt ham saa mange Hindringer iveien, og vi har derfor bestemt, at vi vil lade os borgerlig vie.«

»Det kan da umulig være eders Mening?« brød Mo'r løs efter en lille uhyggelig Pause, hvor hun var nær ved at tabe Fatningen. »Veed du ogsaa, hvad det vil sige?«

»Nei, jeg har ikke før været i den Situation.«

»At gaa op paa Raadhuset i sin daglige Kjole,

med Hat og Kaabe paa, og faa Ægteskabet afgjort som enhver anden Forretning. Aldrig i Evighed giver jeg mit Samtykke dertil!«

»Det bliver du alligevel nødt til, du kan ikke forbyde os det.«

»Jo, det kan jeg, saalænge du ikke er myndig, og Onkel Niels, din Formynder, tillader det heller ikke!«

»Jeg troede helst, du vilde holde Onkel udenfor dine Børns Affærer«, sagde jeg.

»Ikke naar det gjælder en saa vigtig Sag, en saadan Tilsidesættelse af al Agtelse for mine Principer og Grundsætninger; men jeg haaber heller ikke, at det er nødvendigt, at jeg henvender mig til ham. I vil nok komme paa andre Tanker, men det maa jeg sige, at jeg havde ikke ventet af Buntsen, at han vilde gjøre mig den Tort!«

»Hvorfor ere Mødre altid saa egenkjærlige?« brast jeg ud.

»Naa, det manglede bare at beskyldte mig for Egenkjærlighed; jeg, som kun tænker paa mine Børn og deres Vel.«

»Ja, vort materielle Vel . . . men du har aldrig været noget for os i aandelig Forstand, og naar vi saa endelig har fundet en Støtte hos en anden, saa vil du berøve os den, for at frede om dine egne sneversynede Anskuelser.«

»Doris, er det Takken for, at jeg i det sidste Aarstid har givet jer saa megen Frihed, ja, at jeg har ladet mig omstemme til meget, der i Grunden ikke rigtig passer mig. Men du er ophedet og op-hidset iaften, saa jeg vil ikke gaa i Rette med dig. Champagnen har ikke været af heldig Virkning, og den beklumrede. parfumerede Luft i Værelserne har du ikke havt godt af. Lad os nu ikke tale mere om det; jeg betragter, hvad du har sagt, kun som øjeblikkeligt Vanvid.«

At Mo'r vedblev at betragte vor borgerlige Vielse som Vanvid, havde jeg god Leilighed til at erfare; hun nævnte aldrig senere denne Sag for mig, men lukkede forsætlig Øinene for den Kjendsgjerning, jeg havde meddelt hende, og hun var i sit Væsen som altid, hverken mere eller mindre varm end hun pleiede at være. Den eneste Forskjel var maaske, at hun undgik at være alene med mig, men det var tydeligt, at hun ikke havde talt til Onkel om vore rebelske Planer, saa alt i Huset gik sin jævne Gang, uf ja, altfor jævnt.

Den Aften hos Buntsen blev en af de eneste, som jeg kunde glæde mig ved at se tilbage paa; den Stemning kom ikke igjen, hverken hos ham eller mig, men hvor var det ogsaa muligt i vore trivielle Omgivelser.

Jeg kunde ikke fortænke Buntsen i, at han oftere

søgte hen til sin Kafé end til Vænget, for der traf han jo hele Kliken — Kredsen af Aandsbeslægtede. Denne Kafé havde jeg stærk Lyst til at besøge, og jeg bad engang Buntsen om at tage mig med derhen. Det skete, men jeg maa sige, at jeg følte mig meget skuffet, saaret og uvel derved. Disse fine, fornemme, aandrige Personer, som han havde talt saa meget om, førte et meget mærkeligt Sprog — frimodigt, kaldte Buntsen det — mig forekom det at være frivolt. Baade Damer og Herrer opførte sig der paa en meget mærkelig Maade. Jeg, som var alt andet end snærpet, men sværmede for fri Tankeudvexling, blev ikke opbygget ved det Kammeraderi, jeg var Vidne til. Buntsen var misfornøiet med mig, at jeg ikke havde lukket Munden op derhenne.

»De maa jo tro, at du er en Gaas, det er meget uheldigt, at du kan lade dig imponere saaledes, at du mister Mælet.«

»Imponere . . . aa, ja.«

»Jeg ser, at du langt fra er moden til at komme slige Steder.«

Det indrømmede jeg og overlod ham villig Kaféen med dens daarlige, tunge, forrøgede, absinthmættede Luft. Det var jo ikke den Luft, jeg higede efter — det var Havsluften, den rene, uforfalskede — naar kom den? Jeg lukkede Øinene, som jeg havde for Skik, naar jeg gjerne vilde mane mit Udkig til Havet

frem, men det lod sig ikke øjne — Vandet i Kanalen forekom mig plumret og uklart.

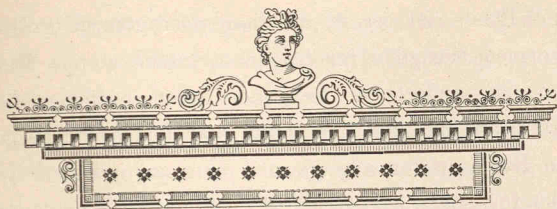
De underholdende, aandrige Samtaler fra forrige Vinter, som jeg med Begjærlighed havde nydt, vare forlængst ophørte; dels vogtede Onkel Niels som en Cerberus paa hvert Ord, der faldt, og Buntsen var heller ikke oplagt til at fortsætte; han havde stadig meget travlt med Forberedelserne til sin ny Virksomhed. Henrik, som i tidligere Dage havde været min Fortrolige, var for meget optagen af sig selv og sit Skriveri til at skænke mig mange Øieblikke, saa jeg ønskede blot at faa en Ende paa Vinteren. Aaret 1892 havde ikke bragt den Frihed, den lovede, og det nye Aar, vi nu vare et godt Stykke inde i, tegnede ikke godt.

»Hvor er dog dit gode Humør?« kunde Onkel undertiden udbryde; »du gaar da ikke hen og lader dig smitte af Tidsaanden, bliver Pessimist?«

Jeg kunde undertiden selv tro, at jeg blev det, for Omgangen med Buntsen havde lært mig at se baade kritisk og skarpt paa Menneskene og Omgivelserne; naar Kritiken først er vaagnet, saa tager den Magten fra det umiddelbare Indtryk, som man før var tilbøielig til at glæde sig ved. Ikke alene, at jeg havde faaet Øinene op for mine Nærmestes Fejl og Svagheder, men ogsaa i andre Ting gjorde denne Verdenskundskab sig gjældende og lod mig just ikke

se paa Livet med lyse Blikke. Samlivet med Buntsen stod ikke altid for mig i livlig Kolorit, for det er jo ikke hver Dag, man drikker Champagne og gennem den henter sig øjeblikkeligt Mod til at trodse Verden og leve for sin egen Fornøjelse.

Henrik var i Færd med at læse Korrektur; hans Bog var færdig. Der havde været lidt Meningsforskjel mellem Buntsen og ham, angaaende Slutningen, eller rettere, Henrik havde, som Buntsen udtrykte sig, vist sit sædvanlige Vankelmød og Mangel paa Selvtillid, ved ikke at ville følge Nutidens Krav. Saa vidt jeg forstod, var Striden opstaaet paa det religiøse Omraade, idet Buntsen vilde have en Anskuelse forfægtet i Romanen, der absolut maatte slaa Præsterne og deres Dogmer til Jorden. Jeg overhørte en lille Samtale, der ellers ikke var beregnet paa mine Øren.

»Du veed Buntsen, at du har faaet din Villie med Hensyn til Amalie — jeg har ladet hende bryde med Pligt og Tradition, men jeg holder ikke af at være blasfemisk.«

»Blasfemisk er et af disse overantvordede Ord, hvormed Mængden før troede at kunne stoppe Munden paa anderledes Tænkende, men nutildags har Ordet tabt sin Magt. Hvis du gaar hen og ødelægger din Bog, saa for mig gjerne, men saa indestaar jeg ikke for nogen god Kritik af de Blade, paa hvilke jeg har Indflydelse. Jeg troede, det var din egen Fremtid om at gjøre, saa du nok kunde bekvemme dig at overvinde en personlig Ulyst, men det er vel snarere Feighed hos dig, fordi du er bange for at støde din Mo'r og hendes dydsirede Omgangskreds. Det er virkelig paa Tide, at du løsgjør dig fra dette latterlige Formynderskab.«

Hvad den endelige Bestemmelse blev, vidste jeg ikke, men der var noget ved denne Samtale, der gjorde mig bange, ikke for Bogens Skjæbne, men for Konsekvenserne af dens Udgivelse. Det anede mig, at Henriks Bog, istedetfor at blive til Glæde og Beundring her i Huset, vilde blive det modsatte. Mo'r, der ikke taalte noget Anstød mod Formerne, vilde endnu mindre bifalde, at man angreb den gængse Moral og Religion, og jeg saae kun altfor tydeligt, at det vilde komme til Revolution. Henrik med sin nye Bogs vidtgaaende Tendenser, og jeg med mit borgerlige Ægteskab. Jo tak — der vilde ligge et Hus — og hvordan vilde det hele ende? Maaske med, at baade Henrik og jeg i Vrede og Mishag

vendte Hjemmet Ryggen, saa kunde Mo'r og Poul trøste sig med hinanden og deres fælles trangbrystede Livsanskuelse.

Og Onkel Niels! Hvad vilde han sige dertil? Blot han til den Tid vilde være over Atlanterhavet, men foreløbig var han kun reist til Jylland for at besøge gamle Venner. Det havde knebet haardt med at faa ham til at reise derover; han havde mærkelig nok havt Betænkeligheder til det sidste; det var ligesom han var bange for at være hjemme fra.

»Ja, skal jeg reise, saa maa det være nu, ellers bliver det for sent«, sagde han.

»Sent — du reiser jo ikke til Amerika før i Mai Maaned«.

»Man kan aldrig vide, om det sker før; det afhænger af Omstændighederne.«

Endelig var da Onkel tagen afsted.

»Jeg kommer snart igjen«, sagde han, da jeg en tidlig Aprilmaaned fulgte ham til Jernbanen, »I maa skrive — enten du eller din Mo'r, jeg maa høre fra Eder«.

»Aa, der hænder saamænd ikke noget, mens du er borte«, svarede jeg, forceret oprømt.

»Det haaber jeg heller ikke; Farvel, Doris, Gud være med dig.«

Saa høitidelig Onkel talte — skulde han have mærket, at der var Uveir i Luften?

Jeg aandede lettere, da Onkel var borte; jeg veed ikke hvorfor, men maaske det var, fordi han var vor Samvittighed — det har jeg senere tænkt.

Mo'r var i rigtig godt Humør; hun lagde den sidste Haand paa Pouls nye Hjem, der skulde indvies om 14 Dage.

Da jeg kom hjem en Morgenstund fra en Spadsere-tur — jeg var bleven noget nervøs, saa Lægen havde beordret Morgenture — traf jeg Henrik siddende i Spisestuen med sine Korrekturark foran sig. Der blev gjort hovedrent i hans Værelse, derfor var han flyttet herover. Han saa utilfreds og gnaven ud, og da Mo'r kort efter kom gaaende gennem Stuen, iført Hat og Overtøi, mumlede han noget uforstaaeligt og skød sit Arbejde fra sig.

Mo'r lagde venligt Haanden paa hans Skulder og sagde med et let Anstrøg af Selvbebreidelse;

»Naar jeg nu først har faaet Poul vel installeret, saa kommer Turen til dig, Henrik; jeg har jo ikke faaet Tid til at høre noget om din Bog, som jo er under Trykken.«

»Nei, Mo'r, jeg har nok mærket, at det summer dig om Ørerne med det materielle, saa du ikke kan laane Øre til andet.«

»Min kjære Dreng, jeg glæder mig saa ubeskriveligt til at lære din Bog at kjende; du kunde ogsaa gjerne læse lidt op for mig.«

»Nei, jeg maa virkelig have et mere taknemmeligt Publikum; naar Bogen er udkommen, saa skal den blive lagt paa dit Skrivebord«.

Henrik sagde dette sidste i en lidt kold og tvungen Tone.

»Er det meget vanskeligt at rette Korrektur?«
Mo'r knappede sine Handsker, parat til at gaa.

»Ja, det er; man bliver tilsidst saa led og kjed af, hvad man selv har skrevet.«

»Aa, det er vel kun en Overgang; naar det Hele først er færdigt, er det dog et stolt Øieblik for dig at kunne opfylde alle vore Forventninger«.

»Det er tvivlsomt, om jeg vil kunne det«, svarede Henrik urolig.

»Nu er du vist for beskeden«.

»Min nye Fortælling er ikke ganske som de andre, jeg har skrevet; for ser du, Mo'r, man kan ikke altid holde sig paa den slagne Vei; man maa undertiden ud i det mørke og vildsomme.«

»Naturligvis, det kan ikke altid være Solskin; der maa Skygger til, det kan jeg saa godt forstaa.«

»Men der maa ogsaa kastes en hel Del bort af den traditionelle Form; man kan ikke altid gaa under Aaget«.

»Din Mo'r kan godt følge dig — slet saa konservativ som din Onkel, er jeg dog ikke.«

Henrik saae lidt tvivlende op.

»Undertiden forbauser det mig, hvormeget I to ligner hinanden.«

»Aa, hvor vil du hen — nei, vi er grundforskjellige, og du kan tro, jeg har baade maattet tage mig selv og jer Børn i Forsvar, naar han mener, at jeg har givet jer for megen Frihed. Men jeg, som kjender mine Børn, jeg veed jo ogsaa godt, at de aldrig vil handle imod det Rette; dertil har jeg opdraget dem for godt.«

»Der er Forskjel paa Ret og Ret — det kan baade vides ud og snævres ind i høj Grad.«

»Men der er dog en Grændse, der ikke maa overskrides, og jeg vilde blive meget ubehagelig berørt, hvis nogen af mine Børn overskred den. Hvis der derfor er et eller andet i din Bog, som du tror vil støde, saa gør du rettest i at slette det, for at det ikke skal skæmme dit smukke Arbejde eller vække Mishag hos Folk.«

Henrik svarede ikke, men saa mørkt hen for sig, idet han nervøst bladede i Hæfterne, og Mo'r, der stod paa Springet til at gaa, vilde ikke længer opholde sig.

»Jeg skal være Klokken 10 hos Poul for at fæste en Tjener til ham.«

»Skal Poul ogsaa have Tjener?«

»Ja, han mener ikke at kunne undvære det Skilt, men forresten er det da kun i Formiddagstimerne,

saa Udgifterne bliver ikke saa store; det er værst med Livréet. Men hvis det virkelig kan hjælpe ham til Praxis, bør man jo ikke sætte sig derimod.«

»Det er et nydeligt Humbug!« mumlede Henrik, mens Mo'r bortfjernede sig.

»Mo'r er lykkelig, at hun tror os saa godt«, kunde jeg ikke lade være med at udbryde, da hun vel var ude af Døren. Men det aner mig, at hun vil faa Skuffelser — først nu med dig, og saa med mig.«

»Saa, hvorledes det?«

»Din Bog bliver ingen glædelig Begivenhed her i Huset, og heller ikke mit Bryllup.«

»Hvad er der da bestemt med dit Bryllup?«

»Der kan man se, hvor optaget du har været af dig selv, at du ikke har skænket mig en Tanke, og ikke veed, at vi skal borgerlig vies«.

Henrik udstødte en ærgerlig Lyd.

»Buntsen kunde ogsaa gjerne tage lidt mere Hensyn til vor Familie og ikke komme med et saadant Forslag«.

»Jeg har allerede for nogen Tid siden forberedt Mo'r, men det lader ikke til, at hun vil forstaa, at det virkelig er Alvor. Undertiden irriteres jeg over Mo'rs Vantro og over den høie Mening, hun har om sine Børn, og saa finder jeg, at hun har godt af at blive vækket af sin blinde Tillid; for hvorfor skal

vi absolut opfylde alle de Forventninger, hun gjør sig om os, naar vi selv ikke kan blive lykkelige derved, og naar vi ser vor Fremtid blive hæmmet deraf?»

»Det er Mo'rs egen Skyld, at hun ikke kjender os og aldrig har brudt sig om at lære os at kjende«, udbrød Henrik med uvant Heftighed, »men hvordan det end gaar, saa vil vi holde sammen, naar Uveiret kommer«.

»Ja, Henrik, men tiltrods for det, jeg før sagde, om at Mo'r kan have godt af at gjøre en anden Erfaring, saa føler jeg mig alligevel til Tider saa angst og beklemmt og syg om Hjertet, for det aner mig, at noget slemt forestaar. Og nu er Buntsen igjen i saadan rædsomt Humør — hvad kan det være, der trykker ham?»

»Han har Gjæld.«

»Gjæld?»

»Ja, det er ogsaa ubegribeligt, hvor letsindigt han har baaret sig ad, han som dog kunde have det saa godt i pekuniær Retning.«

»Men han kan vel nok klare sin Gjæld?»

»Spørg mig ikke, jeg veed ingenting; du maa selv tale med ham derom«.

Lige siden Henrik havde havt den Meningsforskjel med Buntsen angaaende Bogen, havde Henrik været forstemt og ikke rigtig venligsindet mod sin Svoger;

jeg havde godt lagt Mærke dertil. Det var ligesom han ikke kunde tilgive ham, at han havde faaet ham overtalt til noget, der stred mod hans eget Syn paa Sagen. Det syntes virkelig, som om Skyerne trak sig tættere og tættere sammen om os.

Jeg havde forgjæves ventet Buntsen i flere Dage, og hele den lange, lyse Foraarsdag sneg sig hen med Sneglefjed, opfyldt som jeg var af Bekymring.

Saa endelig henad Aften bragte Postbudet Brev fra ham. Det var et lukket Brevkort, og der stod ikke andet end: »Du maa nødvendigvis komme hjem til mig imorgen Eftermiddag mellem 5—6; tal ikke derom til nogen«.

Den næste Dag tog jeg ind til Byen for at gjøre Indkjøb, og til den bestemte Tid ringede jeg paa hos Buntsen. Han lukkede mig selv op og førte mig ind i sit Arbejdsværelse, hvor der paa Skrivebordet svømmede med Breve og Papirer. Jeg var vis paa, at der var hændt noget, og at det stod i Forbindelse med vor Fremtid. Jeg tog heller ikke fejl; der hengik ikke mange Øieblikke, før jeg vidste, at Buntsens Formue var reduceret til noget lig Nul, — at han agtede snarest mulig at forlade Byen, og opfordrede mig til at følge sig.

Det var i korte Træk de Omrids, han gav mig af sin Stilling, og hver Gang jeg ønskede Detailler, nærmere Besked, svarede han: »Det forstaar du ikke;

hvad kan det nytte, jeg fortæller dig, hvorledes Tabet af Pengene er gaaet til — Faktum er, at de er væk, og jeg nu maa søge en anden Udvej til at komme paa Fode igjen. Foreløbig maa du ikke tale om denne Historie; det skal være en dyb Hemmelighed, men reise maa jeg, og min ny Virksomhed som Redaktør venter mig jo i Christiania. Da det er mig, som skal sætte Penge i Bladet, maa jeg se at reise et Laan; derfor er det ogsaa nødvendigt, at mine Forhold for Øieblikket ikke bliver bekjendt for Folk. Jeg maa afsted jo før jo heller, længere end til Fredag venter jeg ikke. Vi maa reise om Morgen med Iltoget til Norge; du kan vel nok blive færdig?»

»Til Fredag — det er umuligt. Hvorledes skulde det hele kunne arrangeres saa hurtig? Selv borgerlig Vielse kræver dog Tid, og nu Onkel er borte...«

»Vielsen maa vi vente med, til vi kommer til Christiania, og det er da en Guds Lykke, at din Onkel er borte. Du forstaar vel, at vi maa forsvinde i al Stilhed; bagefter kan du skrive hjem og fortælle dem.«

»Tage bort uden at nogen aner . . . nei, Carl, det kan du ikke forlange af mig.«

Min Strube snørede sig sammen i navnløs Skræk — det forekom mig helt forkasteligt.

»Her er ingen Tid at spille, har jeg jo sagt,

og der kan ikke tages Hensyn til smaalige Betænkeligheder; her maa handles. I de store Øieblikke i Ens Liv er det, at det gjælder om at indfri de Løfter, man har givet fra sig, da alt var lyst og smilende. Du vil da vel ikke have, at jeg skal tro, at du svigter mig, nu da alt er gaaet mig imod, det vilde just ikke tale til din Fordel.

»Jeg bryder mig ikke om, at du er rig eller fattig, har Lykken for eller imod; jeg er ogsaa parat til at dele dine Kaar med dig, hvordan de saa bliver, men jeg kan ikke snige mig hjemmefra som en . . . en Forbryder.«

»Taabelig Snak — sig hellere, at du tør ikke vise dig som en fri og selvstændig Kvinde, der tager en Bestemmelse paa egen Haand; sig hellere, at det har været Humbug og Affektation med din Længsel og Higen efter at føle dig fri. Men der maa en Ende paa det; kun altfor længe har jeg baaret over med dig, nu maa du behage at vælge — enten følger du mig nu, eller ogsaa skilles vore Veje for stedse; du kan saa indgaa et Ægteskab efter alle Kunstens Regler med en af de Middelmaadigheder, hvoraf der findes saa mange i Landet. — Behag at vælge!«

»Carl, du er meget ubarmhjertig imod mig; her kommer du og overrasker mig med en saa vigtig Ting, der kræver Overlæg og Eftertanke; jeg kan

ikke, kan ikke svare dig nu. Mine Tanker ere helt forvirrede, og mine Ben ryster under mig.«

»Saa sæt dig ned og tænk dig om«, sagde Buntsen i en lidt mildere Tone og trykkede mig ned i en Lænestol. »Og det er vist bedst, du faar noget at styrke dig paa til at klare Tanken.«

»Han gik hen til et Skab og tog to Glas og en Flaske frem.

»Nei«, udbrød jeg heftigt, »ikke Champagne!«

»Hvorfor ikke, det pleier du jo at kunne lide. Vær nu ingen Nar, men drik et Glas; du skal se, det vil gjøre dig godt.«

Buntsens hvide Fingre syslede allerede ved Proppen, men jeg standsede ham.

»Nei, nei, det vil kun gjøre mig ør.«

»Og kjærlig«, smilede Buntsen, idet han tog Plads ved min Side, »det kan nok trænges til, at du bliver det, for som det lader, har du ikke megen Æmhed tilovers for mig, siden du virkelig endnu kan være i Tvivl.«

»Naar jeg tvivler, saa er det, fordi jeg ikke veed, om jeg handler rigtig ved at gjøre, som du siger.«

»Ja, naar du ingen Tillid har til mig, saa er det bedst, at du bliver siddende tilbage i dit Vænge; min Handlemaade burde ellers vise dig, at mine Følelser for dig ikke ere forandrede, ja, at jeg sætter dig saa høit, at jeg ikke betænker mig paa at dele

det Lidet, jeg i Øieblikket har, med dig, istedetfor at maaske mangel En vilde stryge alle Baand af sig og kun tænke paa at redde sig selv. Hvad mig angaar, da slipper jeg dig nødig, lader dig nødig falde tilbage i den Sump, hvoraf min fribaarne Aand har hævet dig.«

Ved Buntsens Ord, der nu lød helt milde og kjærlige, løsnedes mine Taarer, mit Hoved sank ned paa hans Skulder, og jeg græd stille, mens hans Arm lagde sig om mit Liv.

Han fjernede min Hat og mit Overtøi, kyssede mig og kaldte mig en god, men svag lille Pige. Jeg skulde blot stole paa ham og ikke gjøre ham det Skete endnu værre ved kun at tænke paa mig selv. Vi sad fortroligt og talte sammen, og jeg begyndte at indse, at jeg maatte føie ham og forsones mig med min Skjæbne. Det vilde være Forræderi imod ham at blive tilbage, og Feighed ikke at turde følge. Loddet var kastet, det maatte blive, som han ønskede, men jeg begreb ikke, hvorledes jeg skulde komme over det hele, bedrage Mo'r, Onkel, Henrik — nei, Henrik maatte jeg betro mig til.

Da Buntsen mærkede, at han fik sin Villie, blev han meget øm og omhyggelig imod mig. Han overtalte mig til at drikke et Par Draaber Champagne, og da jeg trængte til at blive den ubehagelige Tørhed i Halsen kvit, lod jeg det ske; selv tømte han

et Par Glas og tog igjen Plads hos mig, for at trøste og berolige mig.

»Og al denne Ynde skulde jeg give Slip paa!«
udbrød han, idet hans Blik omfattede min Person
saa varmt, at jeg uvilkaarlig rødmede, »nei, saa
taabelig er jeg dog ikke — lidt Nydelse skal man
da have.«

»Aa, lad os ikke tænke paa Nydelse i saadan et
Øieblik som dette, hvor saa meget vigtigere forestaar.
Hvor kan du det?«

»Jeg er heldigvis overlegen nok til at kunne
hæve mig over almindelige Spidsborgeres Snusfornuft
og skrantne Samvittighed. Det er givet os fribaarne
Aander ikke at hænge ved det materielle mere end
nødvendigt; derfor skal du heller ikke høre mig klage,
jeg vil bære min Skæbne som en Mand. Mig staar
desuden mange Udveie aabne.«

Buntsen skyllede endnu et Glas Vin i sig og
skænkede mit Glas fuldt, men jeg snoede mig ud af
hans Arm og sagde med et Suk:

»Det er vist bedst, at jeg nu gaar hjem.«

»Saa lad os drikke paa en lykkelig Reise. Husk
Fredag Morgen Kl. 10⁴⁰ ved Banegaarden.«

For at føie ham, førte jeg Glasset til Læberne,
men Vinen smagte mig bedsk. Idet jeg tog Tøiet
paa foran Speilet, sagde jeg:

»Og hvad tror du, Henrik vil sige dertil?«

»Henrik — han vil naturligvis finde det ganske i sin Orden.«

»Jeg er dog ikke ganske vis derpaa.«

»Han kan da ikke være andet bekendt; hans nye Bog handler jo netop om, hvordan en ung Pige bryder de traditionelle Skranker og følger sin Elskede, uden at Præst eller Øvrighed har blandet sig deri. At hans Søster giver Illustration til Bogen, kan da kun fornøie ham. Men se nu lidt glad ud, min Pige, og gjør dig ingen Skrupler underveis.«

Buntsen omfavnede mig for sidste Gang og fulgte mig ud. Mit Blik svævede lidt sørgmodigt omkring i de smukke Rum hvor jeg sidst havde følt mig saa glad og haabefuld. Paa Bordet i Kabinettet stod en Jardinière fyldt med de deiligste Violer; der strømmede en foraaersfrisk Vellugt ud deraf. Disse Blomster karakteriserede ham; naar vi andre lod os nøie med et lille Bundt i et Glas, saa maatte han have en hel Kumme fuld . . . hans æsthetiske Smag havde dog vist kostet ham ikke saa lidt.

Buntsen, der misforstod mit Blik, tog et Bundt af Skaalen og hæftede i mit Overstykke.

»Paa Fredag møder jeg med en Buket af Roser, er det ikke saadan kjøbenhavnske Brude pleier at faa? Alting skal du dog ikke savne, og Bryllups-Souper tager vi i Gøteborg. Jeg telegraferer i Forveien om Værelser og Souper — helt barbenet skal

det under alle Omstændigheder ikke blive, saadan rene Betlere ere vi da ikke. Naa, Hovedet op min Putte, det er jo første Gang, du skal stikke Hovedet udenfor Reden, og du har jo altid længtes efter at komme udenlands.«

»Jeg kunde umulig istemme Buntsens glade Tone, jeg nikkede taust og rakte ham min Haand til Afsked, men han greb sin Hat og sagde, at han vilde følge mig paa Vej; han havde desuden nogle Ærinde at besørge.

»Er der noget, du trænger til, saa sig det blot«, sagde han, da vi vare komne ud paa Gaden, »en smuk Reisetaske, en Plaid eller maaske en fix Reise-drugt?«

Jeg rystede paa Hovedet; det var mig umuligt at tænke paa sligt — og jeg undredes over, at Buntsen kunde tale i en saa sorgløs og let Tone; disse Overgange fra ondt Lune til godt Humør havde jeg oftere bemærket hos ham og til en vis Grad beundret, men her stødte de mig.

»Saa ser jeg dig altsaa ikke forinden . . .«

»Nei, jeg slipper helst for at se Mama. kan du nok tænke; naar vi først ere vel borte, skal jeg gjerne, for at lade Formen ske Fyldest, skrive et pænt, rørende Brev, som kan forsone de vrede Guder. Hør, veed du hvad, det morer mig i Grunden, at vi spiller Amerikaneren det Puds — naa, hvor han

bliver gal i Kalotten, naar han kommer hjem og ser, at Fuglen, hans egen lille Sangfugl, er floien.«

Jeg kunde ikke dele Buntsens Glæde, langtfra; atter begyndte jeg at føle den kvælende Fornemmelse i Struben; jeg trængte saa meget til at være alene og samle mine Tanker, saa jeg fandt paa det Paa-skud at ville kjøre hjem i Sporvogn, da jeg var saa træt af al den Sindsbevægelse. Buntsen vilde ikke vide af Sporvognen at sige; han vinkede ad en Droske, men da jeg ikke holdt af at sidde der alene og paradere, fik jeg Lov til at gjøre, som jeg vilde.

»Jeg skriver til dig endnu en Gang før« sagde jeg, og dermed skiltes vi.

Efter at have kjørt et Stykke med Sporvognen, sprang jeg atter ud. Jeg var bange for, at Folk kunde se paa mig, hvor ulykkelig jeg var, og idet jeg søgte en ensom Vej for at naa hjem, gik jeg og tænkte paa, hvad der var hændet, siden jeg forlod Vænget, og hvorledes jeg nu for bestandig skulde løsrives fra de Omgivelser, der i aarevis havde trykket og besværet mig. Hvor ofte havde jeg ikke ønsket at bryde alle Skranker og flyve ud — og nu, da Ønsket var i Færd med at opfyldes, nu ikke alene ængstedes jeg ved Tanken, men jeg gyste tilbage for den Frihed, jeg før havde attraaet. Onkels Ord randt mig i Hu, at Beviset for, at Friheden er ægte og sand, kjendes paa den jublende Glæde, der følger

med. Den Frihed, der bødes, skræmmede mig kun. Skulde Onkel have Ret? Var det mon et Feilsyn — en Vildfarelse af mig? Eller var det min gamle Feighed, som gjorde sig gjældende, naar Handling udkrævedes.

Saa kom jeg da endelig hjem og var glad ved at finde Huset tomt. Der laa en lille Seddel fra Mo'r, hvori hun meldte, at hun var gaaet i Besøg og ikke kom hjem til The, og paa Skrivebordet laa et Telegram, som Pigen havde modtaget:

»Kommer iaften — Niels«.

Hvor uheldigt, hvor grændseløst mal à propos kom netop Onkels saa pludselige Hjemkomst! Hvorledes skulde jeg faa Mod til at reise, naar han vaagede herhjemme; han vilde strax med sit skarpe Blik opdage, at der var noget iveien med mig, og ane Sammenhængen.

Det var ikke til at udholde at blive i Stuen med mine urolige Tanker, saa jeg kastede et Shawl om mig og gik ud i Haven, efter at have sagt til Pigen, at naar Henrik kom hjem, skulde hun strax sende ham ud til mig. Jeg havde heldigvis ikke faaet Forbud mod at betro mig til ham, og jeg maatte tale med ham, høre hans Mening.

Tusmørket var faldet paa; jeg gik frem og tilbage i de smalle Gange, der saa ofte havde været Vidne til mine mange smaa ungdommelige Sorger,

men aldrig til en saa ubehagelig Spænding som denne. Endelig hørtes Henriks Fodtrin.

»Jeg synes, det er noget køligt til at sværme ude«, sagde han spøgende, men han opdagede snart, hvor lidt oplagt jeg var til at sværme. Jeg stak min Arm ind under hans og trak ham ind i Lysthuset.

Vi tog Plads i det grimme Bræddeskur, der endnu ikke var dækket af Grønt, og hvor der saae skummelt og uhyggeligt ud. Og der fortalte jeg ham saa om mit Besøg hos Buntsen, og hvad han havde berettet mig om sine ødelagte Finanser, der tvang ham til at forandre sine Forhold, sin Levevis, og reise bort.

»Det er utilgiveligt, at han har ladet det komme saa vidt!« udbrød Henrik.

»Jeg kan naturligvis ikke dømme om, hvormegen Skyld han selv har, da jeg ikke kjender de nærmere Omstændigheder, men jeg anser det for min Pligt ikke at svinge ham nu«.

»Hvad mener du?«

»Jeg mener, at jeg vil dele det onde med ham.«

»Det er jo meget kjønt af dig; men for Øjeblikket kan han dog ikke tænke paa at gifte sig, saa det bliver en lang Forlovelse; tror du ogsaa, at du kan bære det?«

Jeg krammede nervøst mit Lommetørklæde.

»Det er Buntsens Ønske — og mit ogsaa, at jeg

reiser med ham — nu strax. Tys, Henrik, bliv ikke vred! Du indser jo nok, at jeg ikke kan gjøre andet.«

Han vil altsaa alligevel gifte sig med dig og drage dig med ind i sin egen Elendighed! Det er just ikke meget hensynsfuldt af ham. Men dertil giver hverken Onkel eller Moder deres Samtykke«.

»Det er ogsaa derfor, vi har bestemt at reise bort sammen — uden deres Vidende«, sagde jeg med lav Stemme. »Der er ikke Tid til at faa noget ordnet nu. Det maa ske senere, for allerede paa Fredag maa vi afsted . . . aa, Henrik, hvad har jeg dog sagt, der forskrækker dig saadan?«

Henrik var sprungen op, ligbleg, og stirrede forfærdet paa mig.

»Og han vover. han vover virkelig at gjøre dig et saadant Forslag — og du, du er taabelig nok til at indvillige deri! Men ser du da ikke, at det er en Skam, han byder dig — glemmer du, at du har dit Rygte, din Ære at værne om, at det er en Skandale, du bringer over dit Hjem, Mo'r og os alle.«

Jeg saae fortørnet op.

»Aa, Henrik, er det paa den Maade, du tager det! Havde jeg vidst det, havde jeg ikke fortalt noget. Du fornærmer mig ved dine stygge Ord. Du burde jo netop vide, at fri Kærlighed maa sætte sig ud over alle Hensyn og være stærk i sig selv.«

»Fri Kærlighed — hvem siger, at jeg hylder fri Kærlighed?» raabte Henrik.

»Det siger dine egne Handlinger — din Bog for Exempel; har du ikke i den netop udtalt Anskuelse, der tydelig nok vise, at du hævder den fri Kærligheds Berettigelse?»

»Min Bog —« Henrik tog sig med Haanden til Panden, »hvad kommer det den Sag ved?»

»Jo, naar du tager saa heftigt paa Veie, fordi Buntsen og jeg . . .«

»At skrive om det er et, at udføre det noget andet. Jeg vil virkelig ikke holde af, at min egen Søster skal gaa hen og gjøre saadan en Dumhed.«

»Fy, Henrik, jeg troede, du skrev af Overbevisning?»

»Overbevisning — det er latterligt; man skriver, fordi man skal have et Emne at skrive om, og det Emne, du taler om, er mest moderne og interessant for Tiden. Men jeg vil sige dig, Doris, at jeg finder det baade taktløst og upassende at sætte sligt i Scene i Virkeligheden. Jeg vil sandelig ikke taale det, og Mo'r heller ikke.«

»Har du maaske tænkt paa Mo'r, da du skrev din Bog?»

»Det er noget helt andet; hvad jeg skriver er jo kun lavet; du derimod sætter din egen Person ind.«

»Jeg troede ogsaa, man satte sin Personlighed

ind i, hvad man skriver — aa, Henrik, du er en Pjalt; Buntsen har Ret, naar han siger, at du er holdningsløs og aldrig selv kan tage Standpunkt.«

»Naa, saa det siger han om mig«, foer Henrik op, »og hvad er saa han? En daarlig Person, en indbildsk Fyr, en jammerlig Karl, og du er saamænd ikke hans første Kjærlighed og bliver heller ikke den sidste.«

»Og saadan taler du om din Ven, ham som du har set op til og indført her i Huset. Aa, Henrik, hvor jeg foragter dig.«

»Det er ham selv, der har trængt sig ind paa mig, og jeg har været taabelig nok til at taale hans Hovmestereren og lytte til hans daarlige Raad. Jeg har længe været kjed af hans Magt her i Huset, men jeg troede dog ikke, han vilde byde os dette sidste; jeg antog, at han var ærlig nok til at gifte sig med dig.«

»Hvem siger, at han ikke vil det? Du kan da nok vide . . .«

»At det er tomme Ord, hvis han foregjøgler dig noget saadant; har vi ikke hele Tiden set, hvor vrangvillig han har stillet sig, naar Talen faldt paa Bryllup; han vil naturligvis, naar du først er i hans Magt, kun følge sin egen Lyst og Tilbøielighed med Hensyn til frit Samliv, og naar han saa er kjed af

dig, saa staar du der, ene, forladt, vennelos og vanæret.«

»Aa Gud, hvor jeg er ulykkelig!« brød jeg ud.
»Ingen har jeg at spørge tilraads og stole paa!
Min egen Broders Ord og Handlinger staa i Mod-
strid til hinanden — tvivlraadig var jeg, derfor
kom jeg til dig, og nu veed jeg ikke, hvad jeg skal
gjøre!«

Fortvivlet sank jeg sammen paa Bænken og skjulte
Ansigtet i Hænderne.

»Jeg skal sige dig, hvad du skal gjøre«, lød en
Stemme, der bragte mig til hurtig at se op. »Du skal
give Buntsen dit Ord tilbage; han er ikke nogen Mand
for dig, og der kommer ingen Lykke af at følge ham«.

»Onkel Niels!« raabte Henrik og jeg paa engang,
»du har hørt os!«

»Ja, jeg har hørt Eder, og jeg er kommen for
at redde jer, og Gud være lovet, at jeg ikke er
kommen for sent. Jeg har længe fulgt jer i Stil-
hed og set eders Kamp. Det er netop denne Kamp,
som jeg veed er i eders Indre, der giver mig Tro
til, at I vil forstaa og høre mig. Doris, du behøver
ikke at foragte din Broder, fordi han har ladet sig
lede af daarlige Venner, der har smigret for hans
Forfængelighed, idet de vilde købe hans Ære, ned-
slaa hans Samvittighed, for Henrik har endnu ikke
bortkastet den. Og du, Henrik — skal ikke kaste

Vrag paa din Søster, der er en god og ærlig Pige, som er bleven forblindet af en Mand med høje Talemaader og stor Tro til sig selv. Hun har levet i en tæt Taage, der mere og mere har forvirret hendes Begreber om, hvad der var Ret. Eders Undskyldning er, at Hjemmet ikke ydede, hvad det burde, saa I greb efter, hvad I troede var bedre. Men Løgn og Bedrag var det altsammen, og skal der bygges op igjen, saa maa det være paa en anden Maade«.

»Hvad vil du da vi skal gjøre?« spurgte Henrik modfaldent.

Onkel vendte sig imod ham.

»Først og fremmest forhindre, at din Bog kommer ud«.

»Det tænkte jeg nok, at du vilde fratage mig mit Kald som Forfatter.«

Onkel lagde sin Haand paa hans Skulder.

»Det er netop det, jeg ikke vil. En Forfatter skal skrive paa Tro og Love; han skal være sig sit Ansvar bevidst; jeg taler her om de Mænd, der tænker paa at udrette noget alvorligt og ikke ville være et Ekko af andres daarlige Meninger. Jeg veed jo, at der er Forfattere, der mene, at det er dem saa rasende ligegyldigt, hvad Publikum kræver, om det kræver Livsglæde eller Mudderpøl. De skriver bare for at tilfredsstille sig selv; men den Sort

Literater har Samfundet ingen Gavn af; Literaturen har jo dog en høiere Bestemmelse end at være blot til Lyst for dens Udøvere. Du har misbrugt dine Evner — brug dem nu i det Godes Tjeneste, og der kan endnu blive en Mand, en god Forfatter af dig«.

»Jeg er allerede gaaet for vidt; jeg kan ikke trække mig tilbage.«

»Naar du oprigtig vil, saa kan du; det er ikke for sent; materielle Hensyn maa ikkø hindre dig«.

»Bogen foreligger næsten trykt, og mine Forpligtelser mod min Forlægger kan jeg ikke bryde; alle hans Udgifter . . .«

»Betaler jeg. Du maa skrive til ham, at Bogen ikke kan komme ud nu, den trænger til grundigt Eftersyn og Forbedring; om et Aarstid haaber du at kunne bringe ham den; for Øieblikket staar du i Begreb med at foretage en Udenlandsrejse, som er absolut nødvendig«.

»Hvorledes, Onkel!«

»Hvis du saa synes, saa reiser du med mig over Atlanterhavet; lidt frisk Luft i Lungerne vil gjøre dig godt, og jeg vil vise dig Livet saaledes, som det leves i Virkeligheden og ikke efter gode Venners Opskrift. Luften herhjemme er dig ikke god, du kan trænge til ren og styrkende Luft«

»Tag mig med, Onkel!« raabte jeg, idet jeg sprang op og klyngede mig til ham.

Onkel slyngede sin Arm om mig og førte mig ud af Lysthuset.

»Stakkels vildledte Barn«, sagde han ømt, »du sukkede efter Frihed og Selvstændighed, og saa lagde du din Villie saa ganske under en andens. Men jeg vil gjøre dig fri og selvstændig, fri ligeoverfor Gud, din Samvittighed og dig selv«.

Kort efter sad vi sammen i Havestuen, hvor Lampen var tændt. Lige fra det Øieblik, da Onkel havde vist sig og begyndt at tale til os, var det som en Sten var falden fra mit Bryst; Sandheden var pludselig bleven mig klar. Jeg vidste, at hvad han sagde, det maatte være det rigtige, det jeg burde rette mig efter; jeg følte det paa den smerteblandede Glæde, der arbeidede sig frem af mit Indre og som ikke alene skyldtes, at min Tvivl havde faaet Ende, men ogsaa, at min Samvittighed var kommen til Ro. Hele Tiden havde det, jeg stod i Begreb med at gjøre, staaet saa svært og uoverkommeligt for mig, tiltrods for, at jeg mente at gjøre min Pligt. Men hvad der navnlig bidrog til, at al Vaklen hørte op, det var, at dengang jeg sad dernede i Lysthuset med Hænderne for Ansigtet, hensunken i den Fortvivlelse, hvoraf Onkels Ord rev mig op, saa havde jeg pludselig igjen faaet Kig paa

Havet — Havet, der ikke havde vist sig for mig i Maaneder. Dette Syn, netop fremkaldt ved Onkels Nærværelse, maatte jeg nødvendigvis tillægge en afgjørende Betydning.

Men da Ængstelsen var vegen fra min Sjæl, den kvælende Fornemmelse i Struben forsvunden, kunde jeg sidde rolig, om end bevæget, og høre paa, hvad Onkel havde at sige os. Og Henrik gik det paa en lignende Maade som mig. Jeg forstod, at hans Bog maatte være slem, siden han efter saa kort en Kamp kunde opgive den; jeg forstod, at han følte sig truffen ved Onkels Ord, og at der saa smaat begyndte at vaagne en bedre Erkjendelse hos ham. Noget betydningsfuldt var der sket med os begge, et nyt Livssyn var ifærd med at dukke op.

»Henrik«, sagde jeg og nærmede mig kjærligt, »tilgiv mine Ord fra før, vi to har jo altid forstaaet hinanden.«

»Doris, jeg frygter for, at jeg har været dig en daarlig Broder; jeg burde have advaret dig og ikke selv drevet dig ud i Strømmen, der, hvor jeg ikke engang selv havde fast Bund.«

»I har begge gjort en nødvendig Livserfaring, og der er ingen Grund til at græmme sig derover, nu da I vel har det overstaaet«, sagde Onkel. Lad os saa tage Bestemmelse om det øvrige. Eders Moder — hvem vil underrette hende om de forandrede Forhold?«

»Det maa du, Onkel!«

»Og hvem skal sige hende, at I reiser med mig?«

»Det kan ingen anden end du; men vi faar vist aldrig hendes Samtykke.«

»Det kunde dog nok være, naar hun kjender Sandheden, men den maa hun vide. Jeg skal gjerne fortælle hende alt, men saa maa I selv bekræfte det. I maa ikke blive staaende paa Halvveien, men gjøre Skridtet helt ud.«

»Hvor det var heldigt, at Mo'r ikke var hjemme iaften; hvorledes skulde vi ellers have faaet talt saa fortroligt sammen«, udbrød jeg, idet jeg skottede til Uhret, der viste halv ti.

»Det kunde være rart at faa nogen Aftensmad«, sagde Onkel, »her har jeg reist hele Dagen og ikke nydt en Smule.«

»Undskyld, kære Onkel, jeg har rent glemt Theen, den staar vist og venter paa os i Spisestuen.«

»Hvordan kom det sig, at du reiste saa tidlig hjem«, spurgte jeg, efter at have sørget for Onkel.

»Jeg havde hele Tiden ingen Ro paa mig derovre, saa traf jeg tilfældigvis Buntsens Svoger, og de Efterretninger, jeg fik af ham, vare af den Natur, at jeg absolut maatte hjem. Buntsen har al tid levet over Evne og gjort sine Forældre og Slægtninge mange Sorger.«

Hvori disse Sorger bestod, indlod Onkel sig ikke

paa at forklare, men det behøvedes heller ikke, min Beslutning var allerede fattet — endnu samme Aften vilde jeg skrive til Buntsen og hæve vor Forlovelse. Om han end misforstod Grunden dertil, saa fik det være.

Jeg kyssede Onkel og bød Godnat, ogsaa Henrik reiste sig. Vi kunde hvert Øieblik vente Mo'r hjem.

»Ja, det er bedst, vi bliver ene — eders Moder og jeg. Gud være med jer, Børn.«

Ligesom vi forlod Stuen, ringede det paa Entré-døren.

Nu kom Mo'r hjem, glad og sorgløs, opfyldt af sin Venindes Hverdagspassiar og anede ikke, hvad der ventede hende.

Jeg sad i mit Værelse og udmalede mig den hele Scene — Mo'rs Forbauselse ved at se Onkel, hans alvorlige Mine og hendes Misfornøjelse med, at han gjorde Brud paa Aftalen og talte om os Børn. Mo'r vilde aabenbart, som en Gang tidligere, holde dette Thema tre Skridt fra Livet, men denne Gang var Onkel hende for stærk; hun var nødt til at føie ham og høre paa ham.

Først vilde der være et koldt, sikkert Udtryk i hendes Ansigt, hun vilde rykke frem med sine sædvanlige Argumenter, men efterhaanden som Onkel fortalte — jeg tænkte, at han gradvis vilde forberede hende — vilde Sikkerheden vige for en vis Heftig-

hed, der altid udsprang af hendes Stivsind til ikke at tro andre end sig selv og som dennegang vilde blive stærkere end nogensinde før. Onkel vilde forekomme hende som en fjendtlig Magt, der berøvede hende hendes Stolthed og Glæde — hendes Børn, og kulkastede hendes Tro paa deres Evne til at realisere hendes Forhaabninger.

Der vilde blive kæmpet en Kamp mellem Broder og Søster, den vilde blive haard, men kort. At Mo'r maatte vige, kunde man sige sig selv; ligeoverfor de Kjendsgjerninger, Onkel vilde afsløre, nyttede det ikke, at hun dækkede over med et ydre Skin. Naar hun saae, at det virkelig var Alvor og ikke Indbildning, at Faren stod for Døren, at hun havde været paa Nippet til at miste os, saa vilde hun forfærdes, og hendes indbildte Lykke smuldre hen!

»Stakkels Mo'r!« udbrød jeg uvilkaarlig, men dog ikke med den dybe Beklagelse, som jeg vilde have følt, hvis jeg af Hjertet havde elsket min Moder. Der blandede sig i min Medynk en Følelse af, at hvad hun nu led, alligevel kun var velfortjent og retfærdigt, fordi hun fra første Færd aldrig havde forstaaet at drage os til sig, aldrig havde levet, elsket, stridt og lidt sammen med sine Børn. Hvorledes hendes Optræden herefter vilde blive, kunde jeg ikke ganske udmale mig; saa skarpe Konflikter vare aldrig før opstaaede i vort Hjem, men jeg bildte mig

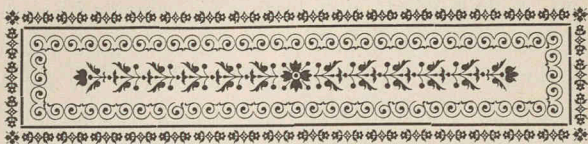
ind, at Mo'rs Hjerte vilde krympe sig sammen i Smerte og Haardhed, og at hun til os kun vilde have haarde og bittre Ord; hun vilde ikke besmykke vor Færd, tværtimod, den vilde stille sig absolut usømmelig for hende, og hun vilde ikke finde nogen Undskyldning for os.

Jeg blev siddende længe hensunken i disse mine Betragtninger og vilde ikke gaa i Seng, fordi jeg hvert Øieblik ventede at blive kaldt ind til Mo'r; jeg var feig nok til at ønske, at den Scene, der forestod imellem os, maatte blive i Onkels Nærværelse. Henrik havde vist samme Tanke, for han var heller ikke gaaet til Ro; jeg hørte ham gaa op og ned i Værelset ved Siden af, rasle med Papirer og rive dem itu. Korrekturarkene til hans nye Bog havde han dog først overleveret til Onkel, der efter Gjennemlæsningen skulde give dem til Mo'r.

Men der kom intet Bud efter os; alt var stille, uhyggelig stille, først Morgendagen skulde bringe det forventede Opgjør.

Men i Onkel Niels's Stue brændte hele Natten Lys, der blev nok holdt Dom over Henriks ulyksalige Bog, der ikke for intet bar Navnet »Skjæbnsvanger«.

Saa straalende syntes mig Solen aldrig før havde skinnet, som næste Morgen, rigtig en lokkende, forjættende Foraarssol med Varme i hver en Straale, og Glimt af Lys og Glæde. Fuglene kvidrede udenfor, og da jeg kom ind i Spisestuen, stod Vinduerne aabne, og Foraarsblomsterne, som jeg havde plukket nogle Dage forud, kneiste rankt paa deres fine, sprøde Stilke. Jeg sukkede uvilkaarlig; denne Foraarshilsen passede ikke til min egen Stemning.

Mo'r, der ellers pleiede at paradere foran Themaskinen, lod sig slet ikke se; hun havde lukket sig inde med Henriks Bog, meldte Onkel Niels ind af det aabne Vindue; han havde tændt sin Pibe og gik og trak Morgenluft i Haven.

»Naar din Moder er færdig, vil hun tale med jer.«

»Onkel, du gaar da ikke for langt bort, vi behøve vistnok din Haandsrækning.«

Onkel nikkede og fortsatte sin Promenade frem og tilbage foran Huset.

»Har du skrevet Brev?« spurgte han et Øieblik efter.

»Det er allerede afsendt.«

Der gik lang Tid, næsten et Par Timer; Mo'r viste sig endnu ikke, men det var jo ogsaa en ikke saa ganske lille Bog at komme igjennem. Det var saa underligt at vide, at Mo'r sad derinde og læste, hun, som ellers aldrig befattede sig med sligt om Morgenen og som absolut vilde have betragtet det som et Brud paa det daglige Maskineri. En forunderlig Stilhed hvilede over Huset, hvor Mo'r i Morgen-timerne pleiede at give sine Ordre tilhøre og venstre. Saa kom Henrik gaaende gjennem Stuen, hans Kuvert stod urørt, men han rystede paa Hovedet, da jeg bød ham The af den kolde Thepotte. Han vexlede et Par Ord med Onkel udenfor, og Onkel Niels gik hen til Vinduet, der førte ind til Dagligstuen og bankede paa Ruden. Da han kom tilbage, gav han Henrik et Vink, og denne aabnede raskt Døren til Dagligstuen. Jeg vilde følge efter, men Onkel holdt mig tilbage med et »Nei, endnu ikke!«

Jeg gav mig et og andet at bestille i Stuen, indtil Øieblikket kom, da ogsaa jeg blev indladt. Langsomt nærmede jeg mig. Jeg havde ventet at se Mo'r staa opreist midt i Stuen med Vrede og Strængheid

i Blikket og et haardt Ord paa Læben, saa jeg blev overrasket ved, hvad jeg saae. Mo'r sad i Sofaen, hendes ene Arm laa om Henriks Hals, hendes Hoved hvilede paa hans Skulder, og en stærk Hulken trængte sig frem. Da hun hørte jeg kom, hævede hun Hovedet og vendte et taarevædet Ansigt imod mig.

»Doris, mit Barn, kom hen til mig!«

Hun slap Henrik og strakte Armene imod mig. I næste Nu laa jeg for hendes Fødder, omslynget og trykket ind til hendes Hjerte i en eneste inderlig lang Omfavnelse, saaledes som jeg aldrig før havde kjendt.

»Min stakkels Pige, min elskede Datter, Doris, kjære . . .« saaledes lød det i afbrudte Ord, mens Taarerne strømmede hende ned ad Kinderne og blandede sig med mine, der nu brød frem, som drevne af en uimodstaaelig Magt.

Hvor det gjorde godt at græde, græde ud ved det moderlige Bryst, at føle, at hendes Hjerte kunde banke varmt, selvfornægtende, omsorgsfuldt for sine Børn. Det forekom mig som et Under, at finde Mo'r saaledes; ikke et eneste anklagende Ord, ingen af disse saa veltalende Ræsonnementer, der saa tit havde irriteret mig, fordi jeg saae, at de udsprang fra den tørre Fornuft og ikke fra det moderlige Hjerte. Jeg kunde næsten ikke tro paa, at denne Forvandling hos Mo'r kunde vare ved; jeg frygtede, at det muligvis kun var en øieblikkelig Reaktion, der gjorde sig

gjældende og som igjen vilde afloses af den sædvanlige Kulde og Tørhed, der saa ofte havde forstemt mig.

Men selv om saa var, sagde jeg til mig selv, mens jeg i datterlig Hengivenhed gjengjældte hendes Kjærtegn, der faldt saa frugtbargjørende paa min syge Sjæl, saa vilde jeg til alle Tider være hende taknemlig for disse Øieblikke, hvor hun havde givet efter for sin egen Trang og ladet os Børn faa et Indblik i et Hjerte, der ellers lukkede sig mærkelig fast om de Følelser, som Vorherre dog haar nedlagt i hver en Menneskesjæl.

Men mærkelig nok — skjøndt Minuter og Timer svandt, skete der intet Omslag i Mo'rs Væsen; det beholdt sit ømme, ganske vist stærkt rystede, men dog kjærlige Præg, og Onkels Nærværelse til at jævne, forsonede var overflødig. Der blev ikke talt, ingen Spørgsmaal gjort, men atter og atter drog hun os til sig og sagde:

»Gud være lovet, at jeg har eder begge i god Behold — I skal se, ja I skal se, at alt skal blive anderledes; vi vil elske hverandre mere inderligt, vise Fortrolighed . . . et nyt og bedre Samliv«, og saa kyssede hun os, som om hun saae os efter en lang Adskillelse.

Var det virkelig muligt? Havde jeg fundet min Moder, en Moder, som herefter vilde kunne forstaa

og lytte til de Følelser, de Tanker, den Uro, den Higen, der rørte sig i mit Bryst! Aa, I Mødre! hvorfor tænker I saa ofte kun paa, hvad der mulig kan forsømmes af eders Børn, med Hensyn til barnlig Underdanighed, istedetfor at gaa Barnet imøde, lægge Haanden paa dets bankende Hjerte. og selv om I skulle stige lidt ned fra den Piedestal, hvor eders egen Fortræffelighed og Dygtighed har sat jer, selv om I ligeoverfor Barnet skulde indrømme, at ogsaa I har Feil — hvad har det saa at betyde? Slet intet, i Sammenligning med den Ømhed og Hengivenhed, Barnet vil skænke jer, naar det mærker, at Kjærlighed dikterer eders Handlemaade.

Min egen lille blege, kummerfulde, bevægede Mo'r! Som hun sad der i Sofaen, et Billede paa Sorg, Anger og Kjærlighed, saaledes vil hun altid staa for mit Syn, og kommende Dages Omskiftelser vil aldrig kunne udslette dette Billede. Gud velsigne hende for alt, hvad hun gav i denne Time, det opveiede aarelang Tørke og Vansmægten!

Saa havde den forjættende Foraarssol dog ikke lovet mere end den kunde holde. Det blev en vidunderlig smuk Dag, saa modsat, hvad jeg havde tænkt mig, beaandet af en Stemning, der lagde sig høitidsfuldt, dæmpet, over vort Hjem, vor Gjerning der og alle vore Personer. Den udgik fra Mo'r; for første Gang vare de materielle, husmoderlige Pligter

traadte i Skygge for andre vigtigere, der opfyldte hendes Sjæl og drog hende ind i en Eftertanke, der var saa vidt forskjellig fra de Ting, hvorom hendes Tanker ellers kredsede-

»Hvad har du dog gjort ved Mor?« spurgte jeg Onkel i Dagens Løb, »der er ligefrem sket et Under.«

»Finder du det saa underligt, at din Mo'r, der i aarevis har undværet sine Børns Kjærlighed og Fortrolighed, nu trænger til den og fordyber sig i den«, lød Svaret.

Og som jeg sad og grundede derover, steg der et Billede frem, det Billede, som Onkel Niels havde vist mig af Mo'r som Barn, da hun sad grædende i Grøften med sine Dukker, ømt omfavnende og kjærtegnende dem efter det Spring, de havde gjort ud i Mosen. Det var et Fingerpeg for mig, et Tegn paa, at der rinder en Kilde i hvert Menneskebryst, og at selv om den i aarevis kan være forstoppet, saa behøves der kun en Leilighed til igjen at faa den til at flyde.

Jeg gik forbauset omkring, knap fattende, hvad jeg saae og hørte, og stadig kaldte Mo'r mig til sig; hun vilde nødig slippe mig af Syne, fra hendes Læber faldt kjærlige, trøstende Ord for at lindre den Smerte, hun mente jeg maatte føle ved at skulle skilles fra Buntsen. Men mærkelig nok, de sidste Timers Oplevelser havde draget mine Tanker bort

fra mine egne Anliggender. Det var ligesom han, Ophavsmanden til det stærke Røre i vort Hjem, ligesom gled længere og længere bort, saa jeg hverken følte pinefuldt Savn eller bitter Smerte. Og da Brevet kom, hans Brev som Svar paa mit, saa bragte det ingen Anfægtelse eller Fortrydelse hos mig. Jeg vidste i Forveien, hvad det vilde indeholde, saa det kom mig ikke overraskende.

Min Feighed, Svaghed og Vankelmød blev med skarp Kritik slynget mig imøde, tilligemed min Mangel paa Varme og Forstaaelse; Trangen til at gaa med traditionelle Skyklapper paa hele mit Liv igjennem, undlod han ikke at raillere over. Han udtrykte sin Beklagelse over at have spildt sin Tid og sine Evner paa et Væsen, der ikke formaaede at arbeide sig op til et høiere Syn og Maal, og endte med at spaa mig kun ringe Lykke i Fremtiden.

Jeg følte mig hverken truffen eller ydmyget derved. Jeg vidste nu, at den Feighed, han saa ofte havde bebreidet mig, var de gode Elementer i mit Indre, der havde arbeidet sig frem og villet advare, hvergang mine ideelle Krav bleve ledede i et feilt Spor. Bevidstheden derom mandede mig op til selvstændig Tænkning, og Onkels Ord om ikke at lade sig kue af det Skete, bidrog sit til, at min hævdede Forlovelse ikke voldte mig nogen virkelig Hjertesorg. Hvormeget eller hvorlidet mit Hjerte egentlig havde

været indviklet i Sagen, skulde jeg snart lære at kjende, og erfare, at Forlovelsen kun havde været et Feilgreb, der dog heldigvis ikke hørte til dem, der formaaede at ødelægge eller forbitte mit fremtidige Liv.

Nu fulgte 14 Dage, i hvilke det forekom mig, at mit Hjem var blevet et helt andet, og hvor Kjærligheden til dette Hjem udviklede sig med rivende Fart; jeg bebreidede mig, at jeg selv ikke før havde lokket de gode Magter frem, men blot klaget, været misfornøjet og higet bort derfra. Jeg havde brugt feile Midler og troet ved at øse af fremmede Kilder at kunne stille det Savn, jeg følte, som ene og alene udsprang af Tørsten efter Kjærlighed og Sympathi.

Det klarede og lysnede omkring mig; det unge, kraftige og livsfriske Foraar ligesom aandede med sine livsalige Kys paa bare Pletter i mit Indre; Foraaret var aldrig blevet hilset med større Jubel, og Læren om Frihed, saaledes som den lød omkring mig i Naturens mangestemmede Tungemaal, forstod jeg aldrig saa godt, som da jeg nu paa egen Haand gjorde mine Erfaringer og Opdagelser. Det er mærkeligt, hvor hurtigt et andet Livssyn kan arbeide sig frem, naar det forrige har faaet et Knæk, og man har opdaget Skavankerne ved samme. Det syntes mig nu saa let fatteligt, at den rette Frihed er-

hverves hverken ved ydre Midler eller ved Venners Hjælp, den kommer ud af Ens eget Indre, naar dette Indre er i Harmoni med det Sande og Gode og modtageligt for den guddommelige Kraft, der hjælper En til at styre ud af de plumrede Kanaler.

Mens min egen Stemning Dag for Dag vandt Opsving, gik det langsommere med Henriks. Han var endnu mørk og tungsindig, for ham var der ogsaa bristet mere end for mig. Den gyldne Fremtid som Forfatter, som han havde stolet saa sikkert paa, og som nu syntes at være skudt tilbage i Uvished og Mørke, Modløsheden ved at se Humbugen og Raaddenskabens i sit eget Produkt, og saa det Sting af Samvittighedsnag, han følte ved sit eget Feilsyn, sin Mangel paa Overbevisning og Dømmekraft, og sin Given Slip paa moralske og religiøse Begreber — det var altsammen noget, der tog Tid at arbejde sig ud af, skjøndt man mærkede hans alvorlige Villie til at oprette, hvad han havde forbrudt.

Den overmodige, selvsikre Mine, som jeg havde forvexlet med Mandighed, var pludselig forsvunden, og den rigtige Mandighed, der godt kan forenes med en ydmyg og beskeden Tro paa sig selv, lyste frem gennem hans stille Alvor og spaaede godt for Fremtiden. Ofte kunde han gribe Mo's Haand og med Øinene bede hende om Forladelse for den Sorg, han havde voldt hende, og det var rørende at se,

hvorledes denne tause Ærbødighed og Ømhed aftvang hende netop de rigtige Ord til at berolige hans ømme Samvittighed. Tanken om hans snarlige Afreise bidrog ogsaa til, at Mo'rs Øine begjærligt hang ved ham, hendes Haand saa nødigt vilde slippe hans.

Poul, som ellers altid var den foretrukne, maatte finde sig i at staa i Skygge. Han var flyttet hen i sin ny Leilighed, men Mo'r havde tabt Sansen baade for de nye Møbler og den ny Tjener. Naar han kom over til os, kunde Mo'rs Blik ligesom ængsteligt hvile paa hans Skikkelse, naar den ulastelig og soigneret gled henover Gulvet, og der laa et Drag omkring Munden, en Sky paa hendes Pande, naar han kom med sine kolde og egenkjærlige Udtalelser. Ogsaa paa ham havde jo Buntsen øvet sin farlige Indflydelse; han havde jo sat Skik paa hans Egoisme, som ellers maaske kunde være rykket op. At Mo'r bebreidede sig ikke at have gjort det i Tide, saaes tydelig; Arbeidet vilde nu blive vanskeligt, men jeg, som fulgte Mo'rs indre Rørelser og saa Udslagene deraf, jeg følte ogsaa med Glæde, at hun skred til dette Arbeide med en Energi, der gjorde hende Ære.

Allerede en af de første Dage efter Katastrofen, hørte jeg tilfældig en Samtale mellem Poul og Mo'r.

»Jeg tilstaar, at vi maa være Onkel Niels taknemlig for, at han afvendte Skandalen«, sagde Poul, der havde været høist indigneret over det Forefaldne;

»det havde været en rar Begyndelse for mig som Læge, at baade min Broder og min Søster havde gjort Opsigt paa en saa upassende Maade«.

»Kjære Poul«, svarede Mo'r, »vi maa lære ikke altid at tænke paa, hvad der kan skade vor egen Fordel, vore ydre Forhold, men hellere tænke paa de Ting, hvoraf vor Sjæl kan tage Skade. Jeg har forsømt det, og derfor har jeg maattet have en Paa-mindelse.«

»Men saadan har du jo aldrig før talt!« udbrød Poul forbauset.

»Nei, desværre — men Onkel Niels har aabnet mine Øine, og nu vil jeg se at indhente det forsømte.«

Poul saae forskende paa hende.

»Jeg er bange for, at du ikke er rigtig rask, Mo'r; de sidste Dages Begivenheder har gjort dig nervøs.«

Mere hørte jeg ikke, men det belærte mig om, at Pouls Velfærd laa Mo'r paa Hjerte i en videre Forstand end før.

Midt imellem de Tanker, som Foraaret havde ladet myldre frem i mit Indre, var Tanken om Reisen til Amerika skudt tilbage. Rigtignok havde jeg i Øieblikkets Ophidselse meldt mig selv til Onkel som Passager, men nu stillede Forholdene sig anderledes. Ikke alene, at min Mistro til egne Kræfter var bleven mindre, men jeg havde vundet, hvad jeg ikke

havde ventet — min Moders fulde Fortrolighed. Skulde jeg miste den, sætte den paa Spil, reise bort netop nu, hvor saa meget var opnaaet? Ganske vist fristede min ungdommelige Lyst, min livlige Fantasi mig stærkt til endelig engang for Alvor at komme ud at røre Vingerne og prøve denne Virksomhed under Onkel Niels's Ægide, men dette lille Offer kunde og burde jeg bringe min kjære Moder, der ved min Skyld var bleven saa sjælelig rystet. Derfor trængte jeg alle lokkende Reiselyster tilbage, og skjøndt Onkel havde fortalt mig, at Mo'r havde givet sit Samtykke baade til min og Henriks Reise, saa vilde jeg ikke modtage et saa stort Bevis paa Uegennytte.

Med et fornoiet Ansigt og freidig Mine meddelte jeg Mo'r, at jeg vilde blive hjemme, men her stødte jeg paa uventede Vanskeligheder. Mo'r havde gjort sig fortrolig med Tanken om Reisen, selv om det havde kostet hende Kamp og Overvindelse, ja maaske netop derfor, vilde hun ikke nu forandre sin engang vedtagne Beslutning, og da jeg forsikkrede hende, at jeg nu ikke mere var saa længselsfuld efter at komme afsted, afbrød hun mig med de Ord: »Det har altid været dit Ønske, din Drøm, kan jeg gjerne sige, at komme til Amerika, og du skal ikke for min Skyld give Afkald derpaa. Desuden saa tror jeg, at Onkel Niels bedre end nogen anden vil kunne være dig en Støtte og Raadgiver; hans frie og friske

Syn paa Livet vil give dig den Livsglæde, som Hjemmet her ikke har kunnet.«

»Men at miste baade Henrik og mig . . .«

»At Henrik kommer bort, er næsten en Livsbetingelse for ham, og jeg vil ikke mere være saa egenkjærlig som før. Desuden vil jeg betragte Adskillelsen fra jer som en Straf, en velfortjent Straf, Vorherre paalægger mig, og som jeg ogsaa modig vil bære. Et Aar gaar hurtigt, og ikke sandt, Doris — du kommer jo tilbage igjen?«

Vi omfavnede hinanden — det gjorde vi ofte nu; vi havde jo saa meget at indhente, og det er en taabelig Snak, at Kjærtegn mellem Slægtninge indbyrdes godt kunne undværes.

Saa blev det bestemt, at jeg skulde reise med, og Mo'r imidlertid flytte hen til Poul. Jeg haabede, at de nye, smukke Omgivelser vilde adsprede hende, tilligemed Omsorgen for Pouls Hygge.

»Se nu, Mo'r«, sagde jeg muntert, »behøver du ikke at være bange for, at Tjenerskabet skal omgaaes ligegyldigt med Pouls Sager, nu du selv har Overopsynet dermed.«

Hun smilede svagt.

»Jeg haaber, at jeg faar noget vigtigere at tage vare.«

Og saa kom Afreisens Dag. Forberedelserne vare snart gjorte; jeg havde jo mit personlige Udstyr parat, som jeg nu førte over. Atlanterhavet, istedetfor til Norge. Den Dag, jeg stod og pakkede min Kuffert, berørte det mig ikke som en Skuffelse, men som en Lettelse, at jeg ikke behøvede i al Hemmelighed at pakke mine Sager ned og forsvinde uden Afsked fra Fædrenehjemmet. Villaen, hvor jeg var født, og Vænget, som var kommet i Miskredit ved det, at Buntsen havde faaet mig til at se paa det med uvillige Øine, vilde alligevel øve sin Indflydelse og drage mig tilbage til sig, naar jeg frigjort for al Bekymring, frigjort ved et bedre og ædlere Livssyn, modnet og udviklet paa rette Maade, atter vendte hjem til Pligter og Opgaver, som man altid kan skaffe sig, naar man blot ærlig og oprigtig ønsker det.

Da Drosken holdt for Døren i den tidlige Majmorgen for at føre os bort, og vi reiseklædte for sidste Gang indtog vort Morgenmaaltid sammen, var jeg stærkt bevæget.

»Hils alle, hvem der bryder sig derom«, sagde jeg til Mo'r, »skjøndt det er vist ikke mange.«

»Jeg veed dog En, som vil sætte Pris derpaa«, svarede hun alvorligt.

Der blev en Pause.

»Det er sandt«, sagde Henrik, »jeg talte med

Kandidat Hellesen igaar; han bad mig ønske dig en lykkelig Reise.«

Som en stille Bebreidelse steg Hellesens Billede frem — det blev det sidste, der fulgte mig ud fra Hjemmet.

Ankomne til Toldboden gik vi ombord paa det store, prægtige Thingvallaskib, hvor Onkel havde sikkert os rummelige Kahyter. Det var første Gang, jeg stod paa et stort Dampskibs Dæk, omtumlet af al den Uro og Virvar, som Reiselivet medfører. Droskerne kom jagende henover Pladsen, Dampskibsklokken manede dem til at skynde sig, Buketter bleve afleverede, Hænder trykkede, Afskedsord vexlede. Unge Damer i fixe Reisedragter, med Slør bundet omkring Reiskaskjetten, saae uhyre glade og straalende ud, Mandskabet havde travlt med at hive de svære Kufferter ned i Lasten. Over det Hele hvilede en festlig Stemning; hist og her saae man nok en eller anden trykke Lommetørklædet til Øinene, men Vemoden opløstes igjen i Smil, naar Solen kastede sit fornøielige Skær over det brogede Skue. Det gik maaske flere som det gik mig, skjøndt Taarerne trængte sig frem, og Munden bævede, saa fyldtes Hjertet dog af Forventning og Forhaabning; ligesom hos mig, var der maaske et nyt Kapitel af Livet, der skulde begynde, en Periode afsluttes, som man

uden Beklagelse vendte sig fra, for med Fortrøstning at tage sin Gjerning op og se Fremtiden imøde.

Den allersidste Afsked var overstaaet . . . Mo'r og Poul stode Arm i Arm, mens vi andre lænede os over Skibets Ræling for at tilvifte dem endnu et Levvel.

»Du maa være rigtig god og kjærlig mod Mo'r, at hun ikke skal savne os«, havde jeg faaet hvisket til Poul. Landgangsbroen blev trukken bort og faldt tilbage med et hult Drøn. Dampbiben udstødte et kraftigt Opraab, og Skibet gled bort; vore Øine fulgte de Tilbageblevne, indtil de flød ud i en uklar Taage, og Taage var der for Henriks og mine Øine, da vore Blikke mødtes, og vi samtidig vendte os om mod Onkel, der stod bagved.

I sin bekvemme, klædelige Reisedragt lignede han rigtig en Turist, en glad, uforsagt, kjæk Turist, tiltrods for sine graa Haar.

»Ja, her har du os, Onkel«, udbrød jeg i en Blanding af Sorg og Glæde, »raad og bestem nu over os, og sig os, hvad vi skal gjøre.«

Onkel Niels smilede polisk, saae fra den ene til den anden og svarede: »Saa vil jeg foreslaa, at vi gaar ned og spiser Frokost; det er et godt Middel mod

Skilsmisse og Søsye. Man veed jo ikke, hvor det bærer hen, naar vi først kommer ud paa det aabne Hav — Seiladsen er anderledes der end i de smaa Kanaler.

